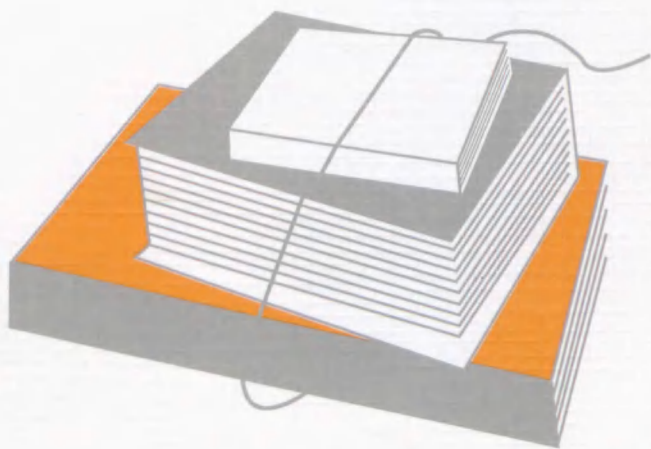
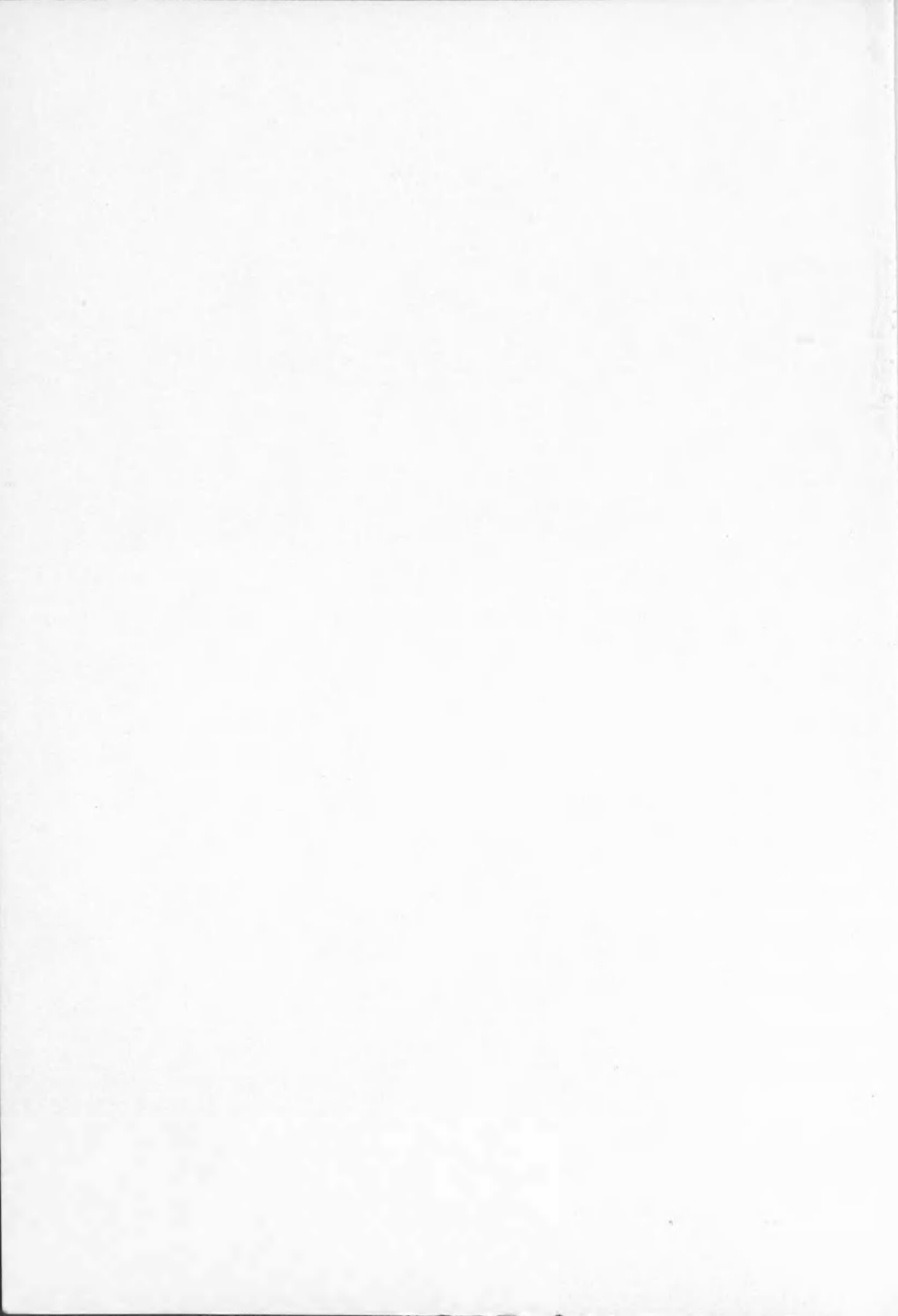


ISSN 1234-7752



Bibliotekarz Zamoszski





Bibliotekarz Zamojski



**WOJEWÓDZKA
I MIEJSKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
W ZAMOŚCIU**

1997/1 (5)

WYDAWCA:

WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W ZAMOŚCIU
22- 400 Zamość, ul. Pereca 14

Zespół redakcyjny:

Krystyna Gruszka
Halina Biniek
Feliksa Niemiec
Anna Kuszczak
Maria Szeliga

Redaktor techniczny:

Jolanta Miksza-Kordulska

Redaktor stylistyczny:

Anna Rudy

Projekt okładki:

Elżbieta Gnyp

Skład komputerowy:

Jolanta Miksza - Kordulska
Elżbieta Żelichowska

Adres redakcji:

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WiMBP
22-400 Zamość
ul. Reja 18
tel. 39-27-20

Nakład 150 egz.**Druk i oprawa:**

Zakład Poligraficzny
22-400 Zamość
ul. B. Prusa 19
tel. 39-23-18

♦ Z ŻYCIA BIBLIOTEK

Stan bibliotek publicznych województwa zamojskiego oraz działania podejmowane przez WiMBP na rzecz bibliotek samorządowych	7
Starodruki w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zamościu	14
Zainteresowania czytelnicze dzieci i młodzieży do lat 15 a możliwości ich zaspakajania w bibliotekach publicznych	19
Jubileusz Filii Bibliotecznej w Jarosławcu	25
Przewodnik Bibliograficzny na CD-ROM-ie	27

♦ REFLEKSJE

Czytelnictwo i biblioteki na wsi	31
Komputery I co dalej?	33

WSPOMNIENIA BIBLIOTEKARZY

Wspomnienia z pracy w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Zamościu w latach 1959 - 1964	39
---	----

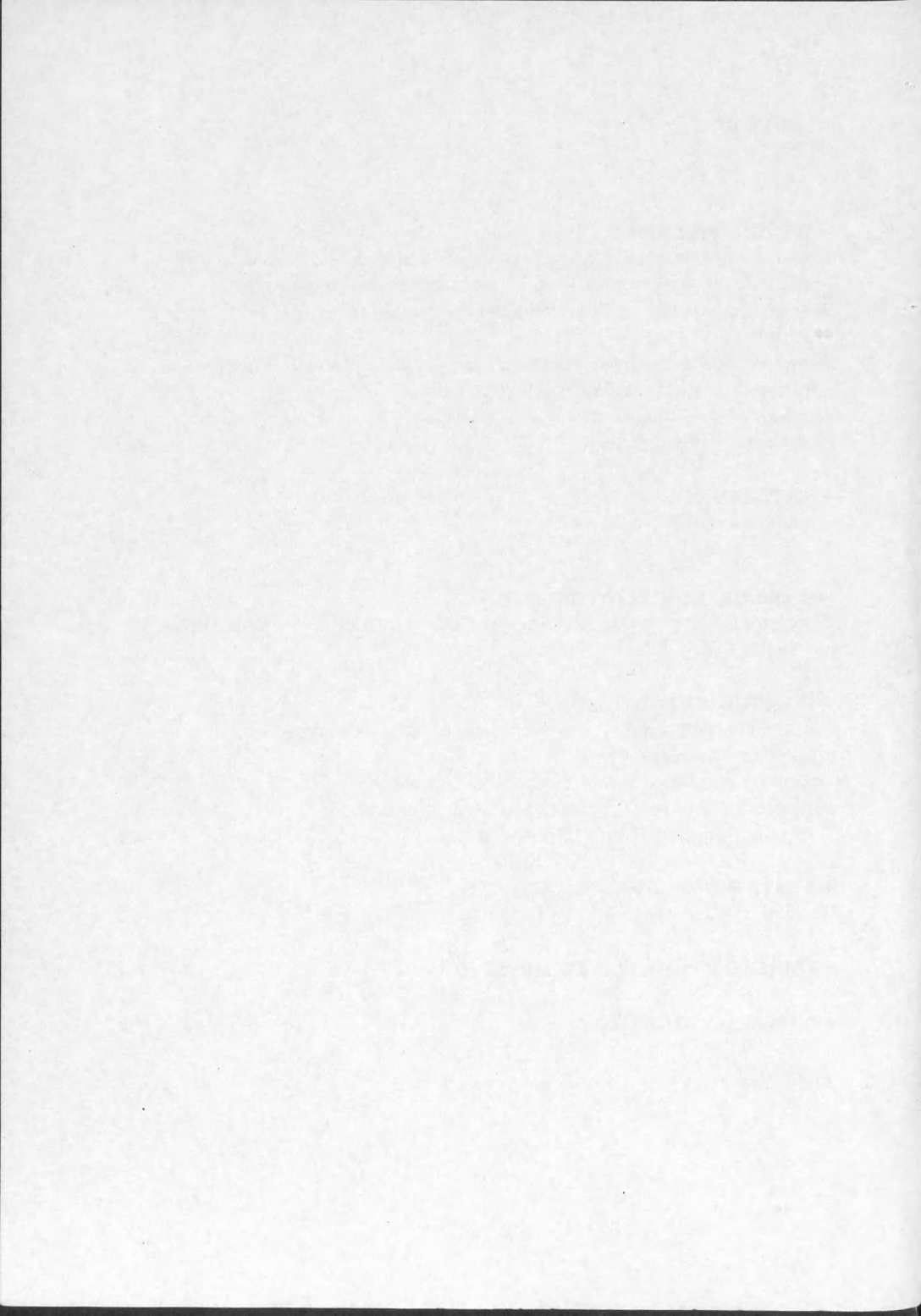
♦ POMOCE METODYCZNE

Zestawienie aforyzmów, sentencji, powiedzeń reklamujących bibliotekę i książkę	49
Wisława Szymborska. Montaż poetycko-literacki	56
„Żyje się tylko chwilę”. Montaż poetycko-literacki	60
„Tyś nas zrobił Polakami”. Montaż literacki	66

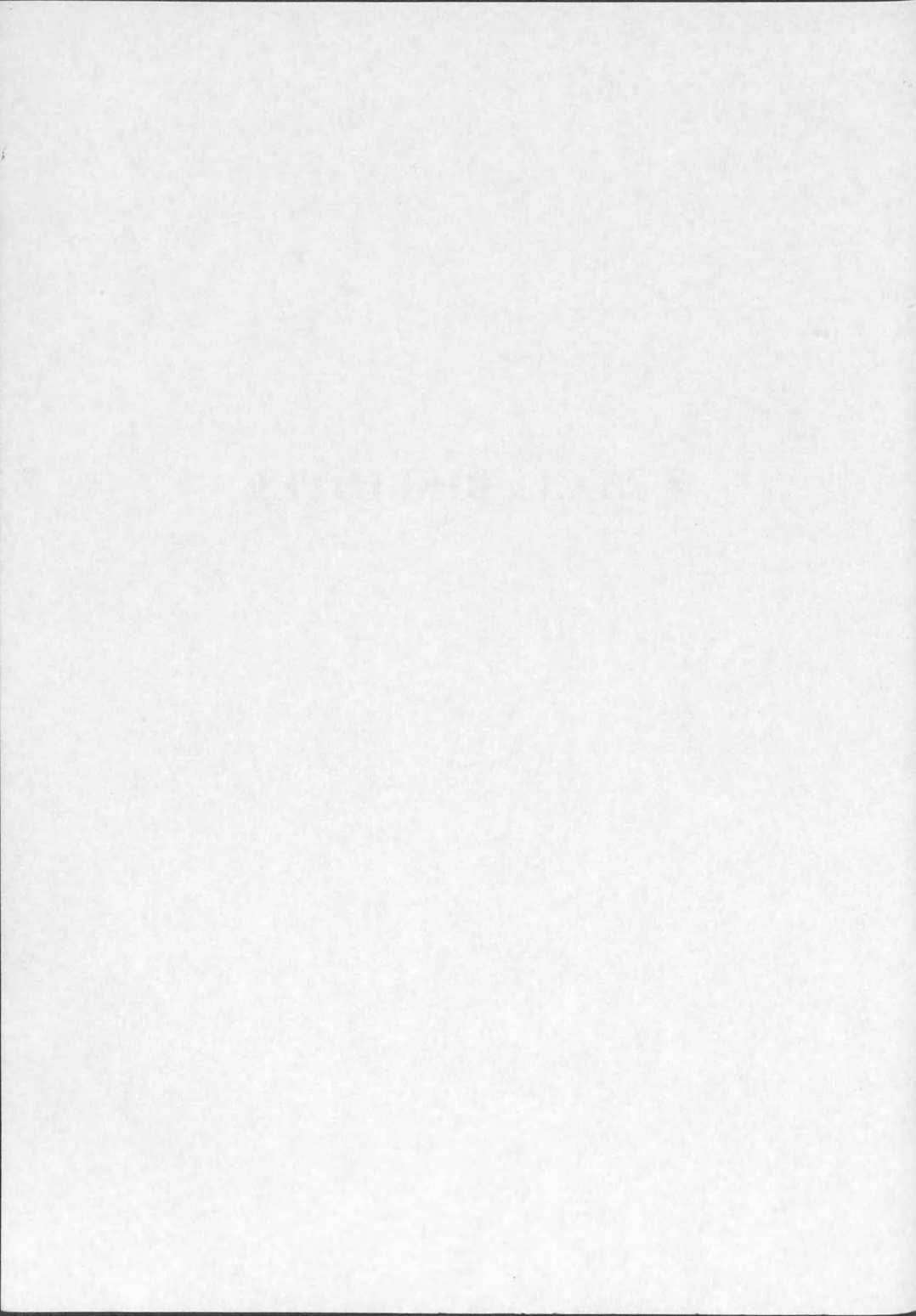
♦ ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Wisława Szymborska	75
--------------------	----

♦ KSIĄŻKI, KTÓRE WARTO KUPIĆ 81**♦ TO WARTO WIEDZIEĆ** 91**♦ KRONIKA** 105



Z ŻYCIA BIBLIOTEK



Stan bibliotek publicznych województwa zamojskiego oraz działania podejmowane przez WiMBP na rzecz bibliotek samorządowych

Obecnie (stan na 31.XII.1996) w województwie zamojskim istnieją 163 biblioteki publiczne, w tym 57 bibliotek i 106 filii bibliotecznych wspieranych przez działalność 83 punktów bibliotecznych. Liczba placówek bibliotecznych w porównaniu z 1995 rokiem zmniejszyła się o 3 filie (FB Pukarzów w gm. Łaszczów, FB Czernięcin i FB Tarnawa w gm. Turobin), wszystkie na wsi.

Nadal wzrasta liczba bibliotek połączonych z ośrodkami kultury i bibliotekami szkolnymi. W 1996 r. podjęto decyzje o włączeniu bibliotek publicznych w struktury innych instytucji w gminach: Łaszczów i Potok Górny (dokonano połączenia z domami kultury) i w gminie Komarów (z biblioteką szkolną). Połączenia te nie są uzasadnione ani ekonomicznie, ani merytorycznie.

W bibliotekach publicznych woj. zamojskiego zgromadzono 2 172 029 woluminów książek i jest to spadek o 40 609 vol. (-1,8) w stosunku do 1995 r. Gromadzone są też zbiory specjalne, których liczba wyniosła 9217 jednostek, tj. o 441 (+5,0%) więcej niż w poprzednim roku.

W 1996 r. do bibliotek województwa wpłynęło 40 498 książek. W stosunku do 1990 roku jest to mniej o 55 863 vol. (-58,0 %). Z zakupu pochodzi jedynie 24 883 vol. Pozostałe wpływy to książki przejęte z innych bibliotek (m.in. zlikwidowanych), dary, książki zwrócone przez czytelników w zamian za zagubione. Porównując zakupy książek w 1996 roku z rokiem 1990 stwierdzono zmniejszenie ich ilości o 60 005 vol. (tj. - 70,7 %).Wskaźnik zakupu książek na 100 mieszkańców nadal był w województwie zamojskim daleki od obowiązujących norm. Żadna z bibliotek nie osiągnęła wymaganego minimum, tj. 18 vol. na 100 mieszkańców. W porównaniu z 1990 r. zmalał on o 12,3 vol. i wyniósł 5,0 vol. W placówkach samorządowych wyniósł 4,3 vol. na 100 mieszkańców zaś w WiMBP 10,0 vol.

Nowości pozbawiono w 1996 r. 14 bibliotek. Nie zakupiły one ani 1 vol.:

*Rejon Hrubieszów: MBP Hrubieszów: Filia Nr 4, Filia Nr 3, Filia Nr 2

*Rejon Biłgoraj: FB Lipiny Dolne (gm. Potok Górny), FB Gródki (gm. Turobin), FB Gózd Lipiński (gm. Biszcza)

*Rejon Tomaszów: FB Gródek (gm. Jarczów), FB Perespa (gm. Tyszowce), FB Pukarzów (gm. Łaszczów), FB Nowosiółki (gm. Telatyn), FB Zubowice (gm. Komarów)

*Rejon Zamość: FB Bzowiec (gm. Rudnik), FB Płonka (gm. Rudnik), FB Kalińówka (gm. Skierbieszów).

Niewiele, bo do 20 książek, zakupiło 7 placówek, w tym 4 biblioteki zakupiły do 10 książek <GBP Komarów, MBP Hrubieszów Filia Nr 1, FB Wierchowina (gm. Żółkiewka,) FB Stanisławów (gm. Józefów)>. Niskie nakłady finansowe na zakup nowości są jedną z przyczyn przekształcania się bibliotek w składy przestarzałych książek.

Najwięcej zaś książek do bibliotek w 1996 r. zakupiły :GBP Sitaniec - 1067 vol., GBP Miączyń - 836 vol., GBP Dołhobyczów - 695 vol., GBP Werbkowice - 634 vol., MBP Biłgoraj - 594 vol., GBP Uchanie - 555 vol., GBP Ułhówek - 552 vol., GBP Łabunie - 498 vol., GBP Radecznicza - 487 vol., GBP Rachanie - 479 vol.

Z bibliotek publicznych woj. zamojskiego w roku 1995 korzystało 89 949 czytelników, co w porównaniu z rokiem ubiegłym stanowi o 282 osoby mniej (- 0,3 %). Liczba czytelników w bibliotekach samorządowych zmniejszyła się o 1 242 (- 1,7 %) i na koniec 1996 wyniosła 70 496.

Niepokojącą tendencją jest stały spadek liczby czytelników w wieku do lat 15, bo aż o 1 014 w stosunku do 1995 roku (tj. - 2,7 %) i to zarówno w środowisku miejskim (o 515 czyt. - 4,8 %) jak i wiejskim (o 346 czyt. - 5,1 %).

Spadek czytelnictwa dzieci i młodzieży wynika ze złego zaopatrzenia bibliotek w nowości z zakresu literatury dziecięcej i lektur szkolnych.

W 1996 r. czytelnicy wypożyczyli na zewnątrz 1 678 889 książek. W porównaniu z 1995 r. liczba udostępnionych książek zmniejszyła się o 75 609 vol. (- 4,3 %). Spadek liczby wypożyczeń wystąpił tylko w placówkach samorządowych, które w okresie sprawozdawczym udostępniły 1 421 041 vol. , tj. o 93 516 vol. (- 6,2 %) mniej niż w 1995 r.

Przyczyną tak znacznego zmniejszenia liczby wypożyczeń i czytelników była m. in.: likwidacja 3 filii bibliotecznych, czasowe zamknięcie 6 placówek, niewystarczające zaopatrzenie bibliotek w nowości.

Ponadto udostępniono 21 565 jednostek zbiorów specjalnych, tj. o 784 mniej (3,5 %) niż w 1995 r.

Wskaźnik aktywności czytelniczej w woj. zamojskim zmniejszył się z 19,4 (w 1995 r.) do 18,7 (w 1996 r.) wypożyczeń na 1 czytelnika. W bibliotekach wiejskich wskaźnik ten zmniejszył się z 21,6 do 20,6, a w placówkach miejskich z 16,8 do 16,3 vol. na 1 czytelnika.

W 1996 r. w woj. zamojskim na 100 mieszkańców przypadało 18,3 czytelników (bez zmian w stosunku do 1995 r.). W placówkach miejskich wskaźnik ten wzrósł z 26,0 do 26,5 czytelników na 100 mieszkańców. Odnotowano dalszy wzrost wskaźnika społecznego zasięgu w WiMBP w Zamościu: zwiększył się z 28,0 do 29,2 czytelników na 100 mieszkańców. W bibliotekach wiejskich zasięg książki zmniejszył się z 14,8 do 14,5 czytelników na 100 mieszkańców. Wiąże się to m.in. z trudniejszym dostępem do bibliotek (dalsze zmniejszenie liczby placówek bibliotecznych, duża odległość od bibliotek, zamykanie bibliotek o 1-osobowej

obsadzie kadrowej na okres urlopów, a także czasowe zawieszanie ich działalności). Te czynniki oraz niedostateczne zaopatrzenie bibliotek w nowości wydawnicze ujemnie odbijają się także na liczbie wypożyczeń.

W bibliotekach publicznych województwa zamojskiego w roku 1996 było zatrudnionych 258 pracowników merytorycznych, w tym 168 pełnoetatowych i 90 osób w niepełnym wymiarze godzin. W porównaniu z rokiem 1995, liczba pracowników działalności podstawowej w bibliotekach samorządowych zmniejszyła się o 2 osoby.

Struktura wykształcenia pracowników merytorycznych przedstawia się następująco:

Lp.	wykształcenie	liczba pracowników
1	wyższe bibliotekarskie	27
2	wyższe inne	1
3	średnie bibliotekarskie	174
4	średnie inne	49
5	poniżej średniego	7
	Razem	258

Podobnie jak w roku ubiegłym najliczniejszą grupę stanowili pracownicy z wykształceniem średnim bibliotekarskim - 174 osoby, tj. 67,4 % wszystkich pracowników. 77,9 % ogółu pracowników zatrudnionych w bibliotekach publicznych województwa zamojskiego ma przygotowanie zawodowe.

W 1996 r. uległy zmianie warunki lokalowe w 12 placówkach bibliotecznych. Wszystkie zmiany miały miejsce w bibliotekach samorządowych. Nowe lokale otrzymało 8 placówek. W pięciu przypadkach nastąpiła poprawa warunków lokalowych: MBP Biłgoraj, FB Hedwiżyn (gm. Biłgoraj), FB Radzięcín (m.i gm. Frampol), FB Zamch (gm. Obsza) FB Michalów (gm. Sułów). Natomiast w 3 placówkach nastąpiły zmiany na gorsze: GBP Zwierzyniec, GBP Komarów, FB Gorajec (gm. Radechnica). Ponadto 3 biblioteki uzyskały dodatkowe pomieszczenia zaś lokal jednej biblioteki zmniejszył się. Ogółem w 1996 r. powierzchnia pomieszczeń bibliotecznych wyniosła 10 832 m², tj. o 58 m² więcej niż w 1995 r.

Nadal większa część bibliotek, szczególnie wiejskich, nie może spełniać dobrze swych funkcji z powodu złych warunków lokalowych: brak czytelni, brak zaplecza magazynowego, bardzo złe ogrzewanie w okresie zimowym.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ WiMBP W RAMACH ZADAŃ PONAD- LOKALNYCH NA RZECZ SAMORZĄDOWYCH BIBLIOTEK PUBLICZNYCH WOJEWÓDZTWA ZAMOJSKIEGO

WiMBP sprawuje opiekę merytoryczną, metodyczną i organizacyjną nad wojewódzką siecią samorządowych bibliotek publicznych w ramach zadań ponadlokalnych. Udziela pomocy 151 samorządowym bibliotekom publicznym województwa zamojskiego, 11 filiom WiMBP i 7 bibliotekom zakładowym.

Pomoc Działu Instrukcyjno-Methodycznego, tj. odpowiedzialnego za pomoc samorządom prowadzona była w następujących formach:

① wyjazdy instruktażowe pracowników działu do wszystkich bibliotek samorządowych oraz odwiedzanie placówek w Zamościu. W 1996 r. zorganizowano 590 wyjazdów do bibliotek publicznych, podczas których pomagano w:

- formalnym i rzeczowym opracowaniu zbiorów (katalogowanie, klasyfikacja i reklasyfikacja)
- prawidłowym przeprowadzaniu kontroli księgozbiorów bibliotek
- rozbudowie warsztatów informacyjno-bibliograficznych
- prowadzeniu selekcji zbiorów
- doborze książek do bibliotek
- rewindykacji zbiorów bibliotecznych
- inicjowaniu działalności popularyzującej książkę i bibliotekę w środowisku
- upowszechnianiu czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży
- prowadzeniu dokumentacji bibliotecznej
- planowaniu pracy biblioteki i sprawozdawczości

② konsultacje i instruktaż udzielane na miejscu w Dziale Instrukcyjnym i Zespołach Terenowych. W 1996 r. udzielono 743 porady.

③ prowadzono rozmowy na temat organizacji, reorganizacji funkcjonowania sieci bibliotek publicznych

④ udzielano pomocy w zakresie organizacji obchodów jubileuszy bibliotek samorządowych oraz wnioskowano o przyznanie dyplomów, nagród i odznaczeń bibliotekarzom

⑤ dokształcanie i doskonalenie zawodowe pracowników bibliotek samorządowych:

-zorganizowano Ogólnowojewódzkie Seminarium pt. „Bibliotekarze bliżej prawa” oraz Seminarium dla bibliotekarzy prowadzących pracę k-o z dziećmi ph. „Pedagogika zabawy - metodyka pracy z grupą”

-przeprowadzono dla kierowników samorządowych placówek bibliotecznych 12 szkoleń o tematyce:

- Selekcja zbiorów bibliotecznych
- Czy we współczesnej literaturze powstają arcydzieła
- Najważniejsze tendencje w powojennej literaturze polskiej

- Metody i techniki badawcze w czytelnictwie
- Książki, które warto kupić-przegląd nowości
- Oprawa plastyczna form pracy k-o
- Alfabetyczne opracowanie zbiorów
- Analiza działalności bibliotek za lata 1990-1995
- Biłgoraj i okolice w literaturze
- Działalność organizacyjna bibliotek
- Sprawozdawczość GUS

-bibliotekarze uczestniczyli w II Międzynarodowej Konferencji Naukowej ph. „H. Sienkiewicz. Biografia. Twórczość. Recepta”, zorganizowanej z okazji Roku Sienkiewiczowskiego oraz uroczystych obchodów Dnia Bibliotekarza z udziałem Marii Sienkiewicz-wnuczki wielkiego pisarza

-przeprowadzono 3 szkolenia dla instruktorów WiMBP

-bibliotekarze uczestniczyli w 16 konferencjach i kursach ogólnopolskich

-przeprowadzono 6 praktyk zawodowych dla studentów Bibliotekoznawstwa Informacji Naukowej UMCS w Lublinie.

⑥ Dla bibliotek samorządowych przygotowano w 1996 r. 27 materiałów metodycznych pomocnych bibliotekarzom w ich pracy z czytelnikiem, popularyzujących bibliotekę w środowisku. Są to różnego rodzaju zestawienia bibliograficzne, regulaminy konkursów, lekcje biblioteczne, scenariusze imprez bibliotecznych i inne materiały.

⑦ Jednym z założeń działalności wydawniczej WiMBP była pomoc w pracy bibliotekarzom samorządowym, przedstawienie aktualnej kondycji i historii bibliotek całego województwa. Skoncentrowano się na edycji opracowań instrukcyjno - metodycznych, informatorów, zestawień bibliograficznych, wykazów, katalogu, monografii:

1) Wydawnictwo okolicznościowe związane z jubileuszem 75-lecia WiMBP w Zamościu - „Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu w 1921-1996” Reginy Pałczyńskiej. Monografia ta wszechstronnie prezentuje genezę, rozwój placówki, jej rolę, osiągnięcia, kierunki działalności i aktualne problemy.

2) „Katalog wydawnictw księgarni nakładowej Zygmunta Pomarańskiego i s-ki” Kazimierza Kowalczyka stanowi dokumentację ekspozycji organizowanej przez WiMBP.

3, 4) „Bibliotekarz Zamojski” - wydawnictwo ciągłe, wychodzi jako półrocznik. W 1996 r. wydano kolejny 3 i 4 numer. Zamiarem publikacji jest dostarczenie bibliotekarzom aktualnych materiałów metodycznych ułatwiających pracę z czytelnikiem. Wiele tematów poświęcamy komputeryzacji bibliotek i doświadczeniom innych z tej dziedziny. Przedstawione są zmiany, jakie zachodzą w ustawodawstwie związanym z bibliotekarstwem. Publikowane są refleksje bibliotekarzy z pobytów na konferencjach, szkoleniach i spotkaniach, będące inspiracje do pracy i czynienia porównań. Przedstawiamy historię i współczesność naszych bibliotek.

5) Wydano jak corocznie informator statystyczny „ Biblioteki publiczne województwa zamojskiego” za 1995 rok, zawierający liczbową analizę działalności placówek bibliotecznych naszego województwa.

6) Pomocą do prawidłowego sklasyfikowania książek, źródłem informacji o autorach, jest „Wykaz pisarzy obcojęzycznych z określeniem przynależności językowej”.

7) „Biblioteka miejscem pracy, nauki i zabawy” stanowi zestawienie bibliograficzne, celem którego jest doskonalenie warsztatu pracy bibliotekarza: umożliwia pracę z dziećmi i młodzieżą, przekazuje doświadczenia, dokonanie, opinie innych bibliotekarzy.

8) „Edukacja ekologiczna w bibliotekach publicznych”. Jest to poradnik metodyczny, wspomagający bibliotekarza w działaniach na rzecz ochrony przyrody poprzez biblioteczne metody i formy pracy.

⑧ WiMBP inspirowała działania kulturalno - oświatowe w bibliotekach samorządowych województwa zamojskiego:

WiMBP była organizatorem VII Zamojskich Spotkań z Literaturą, które przebiegały „pod znakiem” Sienkiewicza i literatury dziecięcej: zorganizowano 11 prelekcji i spotkań autorskich z udziałem prof. Bogumiły i Marceliego Kosmanów, dr Teresy Świętosławskiej, prof. Jeleny Cybienko i dr Iriny Adeligiejm.

Spotkania autorskie z najmłodszymi czytelnikami Zamojszczyzny odbyły: Wanda Chotomska i Barbara Rybałtowska.

Zorganizowano 2 wieczory promocyjne tomików laureatów wojewódzkiego Konkursu na Tomik Poezji 95:

*tomiku A.J. Misiury „Tak blisko”

*4 tomików debiutanckich: Krzysztofa Konopy „Drugą brzeg nocy”, Aleksandry Kujawskiej „Jajko na twardo”, Anny Garbaty „Obecność”, Mariusza Ostaszewskiego „W latrynach seksu”.

Przeprowadzono 3 konkursy wojewódzkie: Konkurs Poetycki im. A.J. Misiury, konkurs czytelniczy ph. „Książka dla przyjaciela”, konkurs ph. „Przystanek-Biblioteka”.

Z ciekawszych przedsięwzięć kulturalnych należy wymienić wystawę zorganizowaną przez WiMBP pt. „Wydawnictwa Księgarni Polskiej »Zygmunt Pomarański i Spółka« w Zamościu”, której towarzyszył katalog tejże wystawy.

Aby dowiedzieć się w jakim stopniu księgozbiory bibliotek dostosowane są do potrzeb czytelników w wieku do 15 lat i jakie są ich zainteresowania opracowano 2 ankiety, przeprowadzono też badania nt. „Zainteresowania czytelnicze dzieci i młodzieży do lat 15 a możliwości ich zaspokajania w bibliotekach publicznych”.

Mając na uwadze trudności bibliotek samorządowych przy zakupie książek (m.in. słaba sieć księgarska na wsi, brak informacji o produkcji wydawniczej, mała obsada

kadrowa) WiMBP prowadziła centralny zakup książek dla 27 bibliotek gminnych, które podpisały umowy i przekazały środki finansowe - 40 844,74 zł. Kwota ta pozwoliła na zakup 5 413 vol.

Oprócz sprzedaży książek, Księgarnia WiMBP prowadziła również wypożyczalnię kaset video. Wypożyczalnia posiada 10 punktów w bibliotekach publicznych województwa zamojskiego. Zaoferowały one w swoich lokalach chęć współpracy przy wypożyczaniu kaset


Nieodpłatnie WiMBP przekazała do bibliotek samorządowych 10 352 książki na kwotę 12 438,60 zł.

W roku sprawozdawczym do bibliotek samorządowych zakupiono 16 regałów i 2 szafy o wartości 3 324,62 zł.

Wszystkie biblioteki samorządowe zaopatrują się w druki biblioteczne w Bibliotece Wojewódzkiej.

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu w dalszym ciągu będzie służyć pomocą bibliotekom samorządowym w rozwiązywaniu ich problemów i zapobieganiu negatywnym zjawiskom dotyczącym bibliotek publicznych. W bieżącym roku Biblioteka Wojewódzka wystąpiła z ofertą współpracy i pomocy w zakresie zakupu książek do bibliotek oraz prowadzenia punktów wypożyczeń kaset video.

WiMBP liczy na dalszą współpracę z władzami samorządowymi województwa zamojskiego.

Oprac. Jolanta Miksza-Kordulska 

Starodruki w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zamościu

Zbiór starodruków WiMBP w Zamościu powstał w oparciu o zakupy dokonane na aukcjach antykwarycznych i zakupy od osób prywatnych. Według stanu na dzień 30 listopada 1996 roku, w zbiorach bibliotecznych znajduje się 46 jednostek starodruków, w tym 41 jednostek poloniców.

W zgromadzonym księgozbiornie nie ma inkunabułów, a najwcześniejsze druki pochodzą z XVII wieku. Z 1639 roku pochodzi druk wydany w Zamościu przez Wojciecha Czarnockiego - „Kazanie w dzień ślubu Jaśnie Oświeconego Xsiażęcia Jého Mości Jeremiego Michała... Korybutowicza z Gryzeldą Konstancyą Zamoy-ską...” w drukarni Akademii Zamojskiej.

Wiek XVII reprezentowany jest także przez inny druk zamojski autorstwa Marcina Foltynowicza - „Symbolum Amoris et Honoris Academiici...”, wydany w 1644 roku, kiedy to funkcję drukarza sprawował Paweł Radicius. Nie posiadał on tytułu „typografa Akademii”, charakterystycznego dla wcześniejszych drukarzy, jak np. dla Andrzeja Loba, czy Szymona Nizoliusa, Krzysztofa Wolbramczyka i in. Wzmiankę dotyczącą drukarza sformułowano „Typis Academicis excudebat... Paulus Radicius”, czyli że daną książkę wydrukował.

Do ciekawych zabytków tego okresu należy druk „Obrona Ordinacyey Zamoy-skiey na Seymie Electionis Anno Domini 1674”, wydany w Zamościu bez wskazania konkretnego drukarza. Wiadomo nam jednak, że w tym czasie „Typographiae Akademicae” byli - Szymon Prątkiewicz i inni nie znani z nazwiska drukarze.

Z 1690 roku pochodzi ciekawy druk z Drukarni Kollegium Societatis Jesu w Kaliszu, a mianowicie X. Jana Majora „Zwierciadło przykładów z różnych pisarzów, pobożnością, nauką i starożytnością...vvyięte...”, wydany „in folio”.

„W Drukarni Akademickiej Roku Pańskiego, 1698” została wydana w Zamościu „Historia schizmy Greckiey Od pierwszych iey początków... aż do zguby...” (przekład z języka francuskiego). Dzieło poddane pełnej konserwacji zachowało oryginalną okładkę i zdobione mosiężne zapinki.

Nie można także pominąć druków obcojęzycznych, w tym bardzo cennego starodruku cyrylicznego - Radziwiłłowski Antoni / Radivilovskij Antonij/ „Wieniec Chrystow z przepowiedij niedielnych, aki s cwiatom rozanych, na ukraszenie prawosławnoy katoliczeskoj...”, Kijów 1688 r.”; zachowanego z defektem (brak karty tytułowej). Wydawnictwo to, odnotowane przez Karola Estreichera, pochodzi z drukarni Kijowskiej Ławry Pieczarskiej.

Zbiór XVII-wiecznych dzieł zamyka wydawnictwo powstałe w Wittenberdze,

SYMBOLVM
AMORIS & HONORIS
ACADEMICI.

Erga Clarissimos Viros,

D. MARTINUM FOLTINOWICZ,

D. ANDREAM ABREK, Leop:

Concepti.

Dum in Basilicâ Collegiâ Zamoscense

Per Illustrum & Admodum Rēdam Dominum,

BENEDICTVM ZELE

CHOWSKI, V. I. D. Canon: Za-

mosc: Acad: PROCANCELLARIVM.

Iuris Vtriusque Doctores.

Mors, & Concurſu Illuſtrium Virorum ſolemni renunciarentur,

ANNO Chriſti 1644. Maij 9.

EXHIBITVM.

Ab Adm: RR. CC. EE. DD. Academicis eiſdem Zamo-
ſcen: Profeſſoribus & Collegiis.



ZAMOSCI Typis Academicis excudebat PAVLVS RADICIVS.

Dr. Andrzej Kłosa

Rys. 1. Karta tytułowa dzieła „Symbolum Amoris et Honoris Academici...”, Zamość 1644 - na odwrocie berła Akademii Zamojskiej. Fot. M. Sadło

w 1614 roku - Martin Luther „Die Propheten alle Deutsch...”

Wiek XVIII reprezentowany jest przez większość druków zgromadzonych w Dziale Zbiorów Specjalnych Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zamościu, a wydanych w Warszawie, Lwowie, Kaliszu, Zamościu, Lipsku, Rostocku, Wismarze.

Druki wydane w Zamościu reprezentuje dwanaście prac:

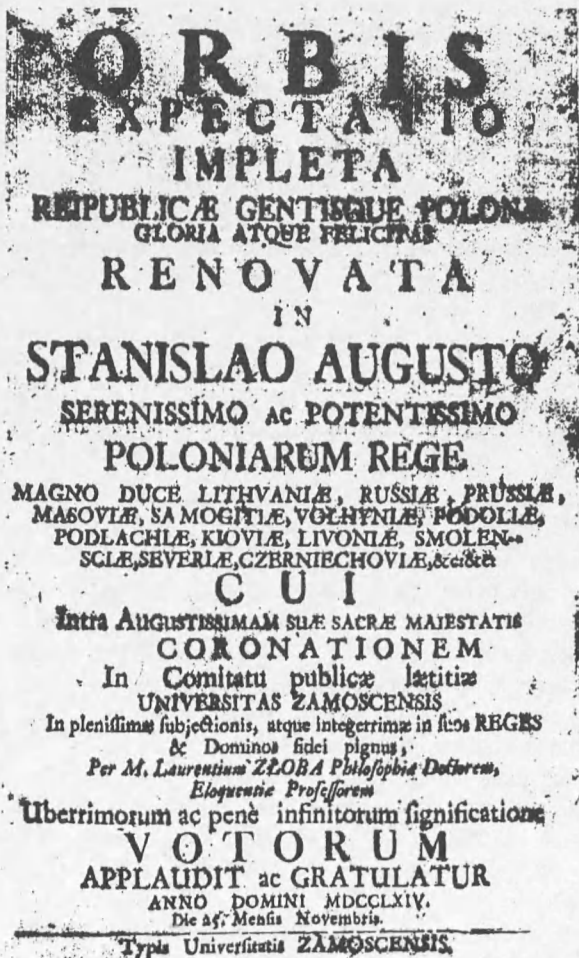
- „Ad Sacram Regiam Majestatem D.N.C. Sacrum Senatam Regni Poloniae...” (1759)
- Jakób Paschalis Arakiełowicz „Trzy kopie herbowne, z których nieśmiertelność pierwszą... Na pogrzebie J.W.J.M.P. Marcina Leopolda z Zamościa Zamojskiego Bolewowsk. Rostockiego...” (1718)
- Stanisław Duńczewski „Gemmae Virtutum Cardinalium, Ignis Charismatici...” (1735) [zawiera herb]
- Stanisław Duńczewski „Vulcanus Flammas Amoris inextincti Spirans nec non ab intimis Cordium antris...” (1733) [zawiera herby]
- „List przyjacielski do nauczycieli Szkół Lwowskich Roku pańskiego 1760” [zawiera mapę z podpisem: J.C. Siarczyński sculp.: Zamosc.]
- „List powtórny do Wielebnych OO. Jezuitów...” (1761) [zawiera mapę Małopolski z planem Zamościa]
- Antoni B.K. Lubomirski „Mowa... na... pogrzebie JO. JMP Józefa Wandalina... Mniszcha Kasztelana Krak...” (1747)
- Jan Kanty Podhorodeński „Kazanie na Uroczystość Świętej Barbary... Barbarze z Duninów Sanguszkowy... Oddane” (1758) [zawiera drzeworyt herbowy]
- Klemens Kanty Podziomkiewicz „Panegyricus Illustrissimo... Joanni in Zamoscie Zamoyski... a... consecratus” (1743) [zaw. drzeworyt herbu Jelita]
- „Sprawa o szkodliwe Otwarcie Akademii w Kollegium XX. Jezuitów Lwowskich...” (1764)
- Chrystyn Wolski „Cien Smierci Herbownego Leliwy Dzielnością Dostatecznie Oswiecony... Maryanny... Starzechowskiej... Chwalebny Zyciem...” (1744) [herbowne klejnoty Leliwa, Jelcz, Rogala, Nieczuja, Podkowa]
- Wawrzyniec Złoba „Orbis exspectatio impleta Reipublicae gentisque Poloniae...” (1764)

Druki wydane w Zamościu po 1700 roku podlegały cenzurze biskupa chełmskiego, który stwierdzał czy nie są one sprzeczne z ustaleniami Soboru Trydenckiego. Ukazywały się wraz z napisem: „W drukarni Zamojskiej Bł. Akademia Jana Kantego patrona Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego” lub „W Drukarni Akademii Zamojskiej” czy też „Typis Universitatis Zamoscensis”.

Druki XVIII-wieczne obce reprezentuje 6 dzieł, wydanych w 10 woluminach. Są to m.in.: A.F. Busching - „Grosse Erdbes-schreibung” (1785), D.J.C.H. Dreyers „Sammlung vermischter Abhandlungen...” (1756), F.J. Hebrae - „Opera Omnia...” i in.

Dział Zbiorów Specjalnych WiMBP w Zamościu posiada również czasopisma, wśród których najcenniejsze pozycje stanowią:

* „Monitor”. Na R.. P. 1766 (Nro. I-LXXXII, C-CIII), wydany w Warszawie w drukarni Wawrzyńca Mitzlera de Kolof (na podstawie przywileju króla Augusta III nosiła



Rys. 3. Karta tytułowa druku Wawrzyńca Złoby „Orbis expectatio impleta Reipublicae...”, Zamość 1764 . Fot. M. Sadło

ona nazwę „Drukarni JKMcI Mitzlerowskiej”) oraz „Dziennik Ekonomiczny Zamoyski” (N^{et}. I-III), wydany w Zamościu w 1803 roku przez Bazylego Kukolnika, prof. fizyki, historii naturalnej i nauk ekonomicznych w Liceum Zamoyskim. Wychodził on w latach 1803-1804, pod wspólną redakcją Bazylego Kukolnika i Wojciecha Gutkowskiego. Propagował na Lubelszczyźnie nowe sposoby gospo-

darki rolnej, zwłaszcza uprawę przemienną. Należy zauważyć, że na pierwsze lata XIX wieku przypadają początki czasopiśmiennictwa lubelskiego. Od 1 IV do 9 IX 1816 r. ukazywało się w Lublinie dwa razy w tygodniu czasopismo pt. „Dostrzegacz Ekonomiczny i Polityczny Lubelski”, wydawane przez Jana Karola Pruskiego. Czasopismo zamojskie datowane jest jednak wcześniej.

W 1995 roku Ministerstwo Kultury i Sztuki w Warszawie przekazało sumę 10 000 złotych na pełną konserwację następujących zabytkowych obiektów:

St. 41 - Orbis Expectatio Impleta Rep. Gentisgue... Typis Uniw. Zamoscensis 1764

St. 44 - Orłowski Ignacy, Słuszna sprawa koron Jezusa, y Maryi za dekretem O.S. Papieża Innocen. XIII... Lwów, 1724

St. 5 - Historia schizmy Greckiey Od pierwszych iey... Zamość, w Drukarni Akademickij 1698

St. 27 - Die Propheten alle Deutsch Dr Mart. Luth... Wittenberg 1614

St. 45 - Zbiór Praw Sądowych na mocy Konstytucyi Roku 1776 przez J.W. Andrzeja Zamoyskiego... w Warszawie. Roku 1778, w Druk. J.K. Mci Grollowskiej


St. 18 - Myśli o Bogu y człowieku w mowie człowieka y ducha wyrażone... w Warszawie, w Druk. Scholarum Piarum 1756

Dla wymienionych druków została wykonana szczegółowa dokumentacja konserwatorska i odpowiednie pudła na przechowanie, a opracom nadano charakter z epoki. W 1996 roku do pełnej konserwacji przekazano 7 jednostek starodruków, na wykonanie tych prac przeznaczono kwotę 2 000 złotych. W br. zaplanowano dalsze prace zabezpieczające najbardziej ciekawe okazy, głównie druki zamojskie wydane w ciągu dwuwiekowego istnienia Drukarni Akademickiej, bądź druki bezpośrednio odnoszące się do historii rodu Zamoyskich.

Wykonawcami prac konserwatorskich były następujące osoby: Jolanta Żuk-Orysiak, mgr Sztuki Konserwacji Obiektów Zabytkowych z Papieru i Skóry - Lublin, Ewa Jodłowska, mgr Sztuki Konserwacji - Olsztyn i Wito-miła Wołk-Jeziarska, mgr Rzecznawca Ministra Kultury i Sztuki - Warszawa.

Podjęcie działań w zakresie ochrony zbiorów podyktowane było potrzebą zahamowania postępującego procesu niszczenia starodruków i pozostawienia zabytków kultury narodowej przyszłemu pokoleniu.

Zbiory starodruków zostały kompletnie opracowane w oparciu o dostępne źródła i materiały przy współpracy z Zakładem Starych Druków Biblioteki Narodowej w Warszawie. Udostępniane są studentom i badaczom naukowym.

Oprac. Regina Pałczyńska 

Zainteresowania dzieci i młodzieży do lat 15 a możliwości ich zaspakajania w bibliote- kach publicznych woj. zamojskiego

Przedmiotem sondażu przeprowadzonego w III kwartale 1996 r. na terenie woj. zamojskiego były zainteresowania dzieci i młodzieży do lat 15 i możliwości ich zaspakajania w bibliotekach publicznych. Jako metodę zastosowano obiektywną analizę danych. Wykorzystano dwie ankiety dla potrzeb zamierzonego sondażu. Jedną skierowano do bibliotekarzy bibliotek gminnych, miejsko-gminnych i miejskich. Drugą do dzieci i młodzieży w wieku do lat 15.

Spśród 56 bibliotek objętych badaniem na ankietę odpowiedziało 82 % placówek (46 jednostek). Zadaniem ankietowanych bibliotekarzy było wypełnienie, na podstawie dokumentacji biblioteki, specjalnie do tego celu przygotowanej ankiety umożliwiającej szybkie zebranie interesujących nas informacji. Ankieta była jawna. Zawierała wszystkie rodzaje pytań, tzn. pytania 1, 2, 3, 4, 5, 7 były pytaniami zamkniętymi, pytania 6, 10, 12 były półotwarte i pozwalały uściślić odpowiedź respondenta, natomiast pytania otwarte nr 8, 9, 11 zachęcały do własnej szerszej wypowiedzi. Na większość pytań (pytania koniunktywne) można było udzielić więcej niż jednej odpowiedzi.

W badanych bibliotekach 44,5 % ogółu czytelników stanowią dzieci i młodzież do lat 15. W okresie od 1.01.-30.09.1996 r. objętym sondażem w bibliotekach ankietowanych zarejestrowano 269 525 wypożyczeń literatury pięknej dla dzieci co stanowi 47,6 % ogółu wypożyczeń oraz 26 254 wypożyczeń literatury popularnonaukowej dla dzieci (4,6 % ogółu wypożyczeń). Wypożyczenia literatury popularnonaukowej czytelników do lat 15 stanowią 41,3 % ogółu wypożyczeń tej grupy zbiorów.

W zbiorach bibliotecznych 30,7 % stanowi literatura piękna dla dzieci. Średnio na 1 młodego czytelnika przypada 17,8 vol. literatury pięknej dla dzieci.

W omawianym okresie do bibliotek ankietowanych zakupiono ogółem 7 876 vol. z czego 2 827 vol., tj. 35,9 % stanowiły książki z zakresu literatury pięknej dla dzieci i 1 981 vol. (25,2 %) literatury popularnonaukowej. Przeciętnie na 1 czytelnika do lat 15 zakupiono 0,5 vol. literatury pięknej dla dzieci.

Największą część w strukturze zakupów nowości dla dzieci stanowią lektury szkolne 38,1 %, literatura piękna najnowsza 26,7 % oraz klasyka literatury dziecięcej 18 %. Niewielkie ilości zakupiono z zakresu literatury popularnonaukowej dla dzieci 8,9 % oraz wydawnictw słownikowych i informacyjnych 8,3 %.

Największy wpływ na taką strukturę zakupu nowości miała niewątpliwie niekorzystna sytuacja finansowa większości bibliotek oraz wysokie ceny książek zwłaszcza słownikowych i encyklopedycznych.

Niewystarczające środki finansowe miały również wpływ w większości bibliotek na prenumeratę czasopism dla dzieci. Tylko 58,7 % bibliotek prenumeruje tego typu czasopisma. Wśród innych powodów bibliotekarze często wymieniają, łatwy dostęp do czasopism w GOK, działającym najczęściej w sąsiedztwie biblioteki, brak zgody ze strony samorządu na prenumeratę czasopism dziecięcych, a nawet w niektórych bibliotekach brak zainteresowania czasopismami wśród czytelników.

Na pytanie dotyczące wykorzystania znajdujących się w bibliotece czasopism bibliotekarze w 69,6 % przypadków odpowiadali twierdząco. Rzadko udostępniane są czasopisma w 10 ankietowanych bibliotekach (21,7 %) zaś żadnego zainteresowania czasopismami nie stwierdzono w 3 bibliotekach.

W opinii bibliotekarzy, dzieci i młodzież najczęściej poszukują następujących czasopism: Bravo, Dziewczyna, Popcorn, Ciuchcia, Zwierzaki, Miś, Bravo-Girl, Filipinka, Świat Wiedzy, 5-10-15, Świerszczyk, Bęc, Jestem, Alf, Świat Młodych, Luz, Bajtek, Domowe Przedszkole, Nasza Miss, Nastolatka, Dinozaury i in.

Na pytanie czy zawartość księgozbioru biblioteki satysfakcjonuje młodych czytelników 14 bibliotekarzy (30,4 %) odpowiedziało twierdząco, 5 bibliotekarzy (10,9 %) przecząco, natomiast 58,7 % zdaje sobie sprawę, iż zbiory w ich bibliotekach niezupełnie satysfakcjonują młodych czytelników.

Wśród tytułów książek, których dzieci i młodzież najczęściej poszukuje, bibliotekarze najczęściej wymieniali:

- lektury szkolne, kolorowe bajki, baśnie i komiksy, literaturę młodzieżową
- literaturę młodzieżową (głównie autorstwa M. Musierowicz, K. Siesickiej, L.M. Montgomery, K. Zarzyckiej, J. Chmielewskiej, E. Nowackiej, F.H. Burnett)
- literaturę przygodowo - sensacyjną oraz fantastyka

Dużym zainteresowaniem cieszą się serie powieściowe m.in.: Portrety, Biblioteczka Młodych, Biblioteczka Powieści Młodzieżowej, Serduszka, Seria Przygód Tomka Wilmowskiego, Biblioteczka Małego Podróżnika, Seria z Kamelią, Z Jeżem, Kocha Lubi Szanuje, Tak żyli ludzie, Świat wczoraj i dziś, Świat wokół nas, Fascynujący świat. Stwierdzono też dużą poczytność kolorowych książek popularnonaukowych m.in. z zakresu ekologii, biologii, chemii, historii, techniki (motoryzacja, komputery), seksuologii, medycyny, mody i urody. Ciągłe poszukiwane są opracowania lektur szkolnych oraz leksykony szkolne z różnych dziedzin wiedzy.

Tak więc mimo największego nacisku kładzonego przez bibliotekarzy na zakup lektur i literatury pięknej dla dzieci, ciągle w bibliotekach są ich niewystarczające ilości. Poszukiwana jest też literatura popularnonaukowa, zwłaszcza aktualne

wydawnictwa słownikowo-encyklopedyczne, ale większość bibliotek ze względu na ograniczenia finansowe, nie jest w stanie dostatecznie zaopatrzyć w nie swoje zbiory.

Bibliotekarze przy uzupełnianiu zbiorów bibliotecznych wykorzystują następujące źródła wiedzy o literaturze dziecięcej

	Ilość bibl.	%
Nowe Książki	8	17,4
Informator Wydawniczy	4	8,7
Notes	0	0
Megaron	1	2,2
Guliwer	6	13,0
Czasopisma bibliotekarskie	35	76,1
informacje w mass-mediach	30	65,2
przysyłane reklamy i oferty wydawców i hurtowników	41	89,1
dezyderaty czytelników	34	73,9

Wynika stąd, że większość bibliotek naszego województwa nie ma dostępu do czasopism pomagających prowadzić planowe uzupełnianie zbiorów. Najczęściej wykorzystywane są przysyłane do bibliotek (bezpłatnie) reklamy i oferty wydawców i hurtowników (89,1 %) informacje publikowane w mass-mediach oraz w czasopismach bibliotekarskich, a także dezyderaty zgłaszane przez czytelników. Niektórzy bibliotekarze przy uzupełnianiu zbiorów swoich bibliotek kierują się własnym doświadczeniem i tzw. „zmysłem bibliotekarskim” inni korzystają z pomocy Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej świadczonej w zakresie gromadzenia i uzupełniania zbiorów.

Drugą ankietę skierowano do dzieci i młodzieży w wieku do 15 lat, w celu ustalenia zapotrzebowań czytelniczych dzieci i młodzieży oraz możliwości ich zaspakajania w bibliotekach publicznych.

Spśród 350 rozesłanych do wypełniania ankiet otrzymaliśmy 273 odpowiedzi. Ankieta była anonimowa, zawierała wszystkie rodzaje pytań: otwarte nr 6, 7, półotwarte nr 1, 4, 5, 8, 9, 11, 13 oraz zamknięte nr 2, 3, 10, 12. Zadaniem dzieci było wybranie gotowych odpowiedzi lub udzielenie własnej szerszej wypowiedzi. Część pytań miała charakter koniunktywny, tzn. możliwe było wybranie więcej niż jednej wypowiedzi.

Większość ankietowanych - 87,9 %, korzysta z usług bibliotek, w tym zdecydowana większość to młodzi mieszkańcy wsi 75,8 % (73,6 % ankietowanych stanowią dziewczęta). Ponad 90 % respondentów stanowili uczniowie szkoły podstawowej. Największą grupę badanych reprezentowali aktywni czytelnicy, którzy odwiedzają bibliotekę średnio raz w tygodniu (52,4 %), 32,2 % stanowili

uczniowie korzystający z usług bibliotek raz w miesiącu. Ok. 15 % ankietowanych do bibliotek uczęszcza sporadycznie. Wśród powodów skłaniających młodzież do korzystania z usług bibliotek najczęściej wymieniano:

- nawyk i przyjemność czytania (50,5 %),
- nauka (41 %),
- możliwość wybrania interesujących książek (35,5 %),
- poszukiwanie określonych informacji (30 %).

Niektórzy do biblioteki przychodzą ze względu na ciekawe zajęcia prowadzone przez bibliotekarzy, z braku możliwości kupowania książek, z powodu możliwości czytania czasopism, itp.

Największym zainteresowaniem dzieci i młodzieży cieszą się książki o tematyce przygodowo-podróżniczej (56,4 % respondentów zadeklarowało takie zainteresowania). 41,8 % ankietowanych interesują w bibliotekach lektury szkolne.

W dziale literatury popularnonaukowej młodzi czytelnicy najczęściej wymieniali książki z zakresu biologii, medycyny zdrowia i urody, geografii, historii, techniki i informatyki, paleontologii, astronomii i fizyki, walk wschodnich, matematyki itp.

Wśród tytułów książek ostatnio przeczytanych młodzież najczęściej wymieniała tytuły lektur szkolnych oraz literatury pięknej poziomu III (tzw. młodzieżówka) głównie utworów: Małgorzaty Musierowicz, Krystyny Siesickiej, Kornela Makużyńskiego, Karola Maya, Haliny Snopkiewicz, Alfreda Szklarskiego, Hanny Ożogowskiej, Zbigniewa Nienackiego, Adama Bahdaja, Joanny Chmielewskiej, Lucy Maud Montgomery, Edith Nesbit, Frances Hodgson Burnett, H.Ch. Andersena, Margit Sandemo, itd.

Bardzo często młodzież, zwłaszcza starszych klas szkoły podstawowej, sięga do literatury dla dorosłych, zwłaszcza obyczajowej i sensacyjnej nierzadko horrorów. Dużą poczytnością w tej grupie czytelników cieszą się serie wydawnicze np. „Z Jeżem”, „Kocha Lubi Szanuje”, „Love Story”, „Kolory imion”, „Serduszka”, „Biblioteczka Młodych”, „Tak żyli ludzie”, „Świat wokół nas”, „Nauka i Zabawa”, „Złota Seria Bajek”.

Z wypowiedzi respondentów wynika, że ok. 20 % młodzieży czyta książki popularnonaukowe (częściej są to mieszkańcy miast niż wsi).

Chłopcy zazwyczaj sięgają po książki z zakresu fizyki, astrofizyki, urologii, techniki, sportu, zoologii, paleontologii, dziewczęta zaś interesują się publikacjami z zakresu medycyny, mody i urody, gospodarstwa domowego, hodowli zwierząt domowych, biologii, historii. Najmłodszy wymieniają najczęściej bajki i baśnie H. Ch. Andersena, Ch. Perraulta, J. Brzechwy, J. Tuwima, braci J. i W. Grimmów, książki poznawcze o zwierzętach i otaczającym świecie, kolorowe bajki zwłaszcza znane z filmowych adaptacji tj. Opowieści z Doliny Muminków, Smerfy, bajki z Ulicy Sezamkowej, bajki W. Disneya, rzadziej komiksy. Stwierdzić należy też duże zainteresowanie kolorowymi książkami wydawanymi w seriach.

Dzieci i młodzież najczęściej zdobywa interesujące książki w bibliotekach. 90 % ankietowych stwierdziło, że wypożycza w bibliotece publicznej, 47 % otrzymuje je w bibliotece szkolnej, ponad 17 % twierdzi, iż pożyczka od kolegów. Co 3 czytelnik kupuje lub otrzymuje książki od rodziców.

Na pytanie jak często w bibliotece publicznej znajdujesz interesujące Cię książki - 127 tj. (46,5 %) respondentów odpowiedziało, że często, 101 (37 %) że zawsze, 44 (16,1 %) niekiedy.

Przy wyborze książek ponad połowa czytelników (57,5 % ankietowanych) korzysta z informacji udzielonych przez bibliotekarza, ok. 47 % - sugeruje się opinią kolegów, 1/3 uczniów uwzględnia sugestie nauczycieli i rodziców. Znaczna część młodzieży (44 %) czerpie informacje o ciekawych książkach ze środków masowego przekazu (radio, TV, czasopisma). Niektórzy rozwijają swoje zainteresowania wg własnej intuicji, czytają ulubionych pisarzy, sugerują się preferencjami rodziców.

Zdecydowana większość badanej młodzieży (78 %) czyta czasopisma. Ponad 80 % czytelników kupuje czasopisma lub kupują je rodzice. Niektórzy pożyczają od kolegów (16,5 %). Co piąty respondent twierdzi, że czasopisma wypożycza w bibliotece publicznej, zaś co dziesiąty w bibliotece szkolnej. Dzieci najczęściej czytają Świerszczyk, Już czytam, Ciuchcia, Zwierzaki, DD, Płomyczek, Bęc, Miś. Młodzież przede wszystkim sięga po czasopisma młodzieżowe tj.: Bravo, Brawo Girl, Dziewczynę, Popcorn, Jestem, Naszą Miss, Naj oraz popularnonaukowe Świat Wiedzy, Wiedza i Życie, Świat Nauki, Moto Magazyn, czasopisma sportowe, Bajtek oraz inne czasopisma z różnych dziedzin wiedzy, rozwijające indywidualne zainteresowania młodzieży. Wymieniano m.in. Film, Przyrodę Polską, Aurę, Młody Technik, Radioelektronik, Praktyczną elektronikę, Modelarz, Poznaj swój kraj, Poznaj świat, Mówią Wieki, Militaria, Skrzydlata Polska, Lotnictwo, Czwarty wymiar, katolickie Radość i Promyk Jutrzenki oraz in. Często młodzież czyta czasopisma dla dorosłych tj. Pani domu, Twój Styl, Claudia, Przyjaciółka, Teletydzień, Życie na gorąco, Tygodnik Zamojski i Kronika Tygodnia, Wprost, Polityka itp. Połowa badanych czytelników czyta regularnie, druga zaś połowa przyznaje się do przypadkowego sięgania po czasopisma.

Wnioski:

- Biblioteki mają duże szanse na kształtowanie czytelnictwa dzieci i młodzieży, gdyż jak wynika z przeprowadzonego sondażu znaczna część tej grupy społeczeństwa korzysta z usług bibliotek zarówno szkolnych jak i publicznych. Większość młodych czytelników swoje wybory lektury opiera na sugestii bibliotekarzy.
- Niestety część bibliotek nie jest w stanie zaspokoić wszystkich zainteresowań czytelniczych młodzieży. Szczególnie słabo wyposażone są biblioteki w czasopisma zwłaszcza dziecięce i młodzieżowe. Tylko niespełna 59 % bibliotek prenumeruje czasopisma dziecięce. W pozostałych ponad 40 % bibliotek nie ma ani 1 tytułu. Niepokojący jest fakt, że niektórzy bibliotekarze twierdzą, że gromadzenie


czasopism w bibliotece nie jest konieczne, bo nie znajdują one zbyt wielu czytelników (mimo ich propagowania wśród użytkowników biblioteki).

- Daje się też zauważyć, że niewiele dzieci czyta książki dla przyjemności. Większość ankietowanych, pytanych o ostatnio przeczytane książki wymieniło tytuły lektur szkolnych, podobnie też często wyglądały plany czytelnicze na najbliższy okres. Nie pytaliśmy o przyczyny takich zainteresowań, ale najprawdopodobniej duży wpływ na taką postawę młodzieży ma zbyt duże przeciążenie nauką, zajęciami pozaszkolnymi, zastępowanie książki innymi (wymagającymi mniejszego wysiłku intelektualnego) mediami tj. telewizja, video, komputer itp., fascynacja tzw. kulturą obrazkową.

- Biblioteki publiczne zmuszone (ze względu na niewystarczające środki finansowe) do dokonywania wyboru pomiędzy poczytnymi lekturami, a książkami zaspakajającymi indywidualne zainteresowania młodych czytelników, wybierają najczęściej te pierwsze utrudniając rozwój zainteresowań aktywniejszych czytelników.

- Mimo, że czytelnicy do lat 15 stanowią prawie połowę ogółu czytelników zarejestrowanych w ankietowanych bibliotekach, to tylko niepełna 36 % zakupów nowości do bibliotek stanowiły książki dla dzieci i młodzieży. W przeliczeniu na 1 czytelnika do lat 15 zakupiono tylko 0,5 vol. literatury dziecięcej i młodzieżowej. Trudno więc mówić w takiej sytuacji o właściwym zaspokajaniu zainteresowań młodych czytelników zwłaszcza w zakresie dynamicznie rozwijających się dziedzin wiedzy, gdzie często słowo drukowane nie nadąza za postępem wiedzy.

- Również zmiany programów szkolnych oraz kanonu lektur szkolnych wymuszają na bibliotekach potrzebę ciągłego dostosowywania zakupów nowości do potrzeb kształcącej się młodzieży, co przy obecnej sytuacji finansowej większości bibliotek, utrudnia zaspakajanie indywidualnych potrzeb czytelniczych młodzieży i często ogranicza możliwości rozwijania jej zainteresowań.

Oprac. Danuta Zwolińska 

Jubileusz Filii Bibliotecznej w Jarosławcu gmina Uchanie

W dniu 8 lutego 1997 roku odbyły się uroczystości związane z obchodem 40-lecia Filii Bibliotecznej w Jarosławcu, a zarazem 40-lecia pracy kierownika Filii Pana Jana Czyżewskiego.

W obchodach jubileuszowych wzięli udział licznie zaproszeni goście - reprezentanci władz wojewódzkich w Zamościu, przedstawiciele władz lokalnych Gminy Uchanie, bibliotekarze, prezes Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego, dyrektor Muzeum Regionalnego w Hrubieszowie oraz liczni przyjaciele i mieszkańcy wsi.

Uroczystość uświetniły występy artystyczne młodzieży skupionej przy Gminnym Ośrodku Kultury w Uchaniach oraz zespół śpiewaczy i kapela ludowa „Staszycowiaci”, działające przy Wiejskim Domu Kultury w Jarosławcu.

Dzięki swojej ożywionej działalności, Filia Biblioteczna w Jarosławcu na stałe wrosła w krajobraz społeczności wiejskiej. Toteż gratulacjom i podziękowaniom nie było końca.

Wojewoda Zamojski przekazał bibliotece list gratulacyjny oraz nagrodę pieniężną dla kierownika biblioteki. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu, oprócz dyplomów, przekazała nieodpłatnie książki dla czytelników wsi Jarosławiec.

(Jubileusz fetowano w miłej i serdecznej atmosferze, przy kawie i herbacie).

(Goście zwiedzili prowadzoną przez Pana Jana Czyżewskiego bibliotekę i Izbę Pamięci).

Na zakończenie należy wspomnieć o głównym bohaterze uroczystości.

Pan Jan Czyżewski jest kierownikiem Filii od założenia biblioteki, tj. od roku 1956. Pracę swoją rozpoczął od prowadzenia punktu bibliotecznego, który z biegiem czasu został przemianowany na Gromadzką Bibliotekę Publiczną. Za zgodą Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej otrzymał mały lokal, tzw. garderobę, w zabytkowym budynku dawnej karczmy, (obecnie Wiejskiego Domu Kultury) w którym biblioteka mieści się nadal.

Pokoik ten, bardzo mały, nie nadawał się na prowadzenie działalności bibliotecznej. Pan Czyżewski doprowadził go do stanu używalności dzięki własnej inicjatywie.

Początkowo księgozbiór liczył 935 vol. Liczba tytułów czasopism - 3. Liczba czytelników - 347. Liczba punktów bibliecznych - 1. W pierwszym dziesięcioleciu pracy księgozbiór biblioteki zwiększył się o 2 053 vol. Zarejestrowano wówczas 415 czytelników, którzy wypożyczyli 7 506 książek. Pracę biblioteki

wspomagały założone punkty biblioteczne. Obecnie, tzn. przy końcu 1996 roku, księgozbiór liczy 9 844 vol. Czytelników jest 299 a wypożyczeń ogółem - 5 469.

Wraz ze wzrostem księgozbioru lokal biblioteki powiększył się i obecnie powierzchnia jego liczy 60 m². Księgozbiór biblioteczny zdeponowany jest w dwu pomieszczeniach. W trzecim pomieszczeniu zorganizowano Izbę Pamięci, w której zgromadzono: starodruki, zabytkowy sprzęt, pamiątki oraz zbiory reaktywowanego Towarzystwa Rolniczego Hrubieszowskiego.

Należy wspomnieć, że Pan Jan Czyżewski jako jedyny bibliotekarz w rejonie Hrubieszów redaguje i wydaje czasopismo biblioteczne pt. „Skarbiec”.

Praca, jak twierdzi kierownik filii, jest ciekawa i urozmaicona. W środowisku, w którym pracuje, czuje się potrzebny, a najmiłym tego dowodem zdobyty autorytet środowiska.

Oprac. Elżbieta Strupiechowska 

Przewodnik Bibliograficzny na CD-ROM-ie

Przewodnik Bibliograficzny ukazuje się w wersji drukowanej od roku 1954, a zawiera dane o polskiej produkcji wydawniczej od 1944. Od roku 1994 WiM-BP w Zamościu otrzymuje dane *Przewodnika* w postaci danych komputerowych.

We wrześniu 1996 zbiory Biblioteki wzbogacił nowy nabytek: *Przewodnik Bibliograficzny* wydany na CD-ROM-ie. Jest to II edycja wydanych w ten sposób danych. Pierwsza, której Biblioteka nie posiada, zawierała dane za lata 1986-1994. II edycja jest poszerzoną wersją poprzedniej i zawiera dane za lata 1985-1995.

Tekst wykorzystany w *helpie* programu opracowany jest w języku polskim i angielskim. Litery wyświetlane są w kodzie *Mazovia*, kodzie *Latin 2* oraz z pominięciem polskich liter. Dane są więc czytelne dla każdego komputera kompatybilnego z IBM.

CD-ROM zawiera dane w programie MAK, ogółem 121.271 opisów bibliograficznych. Do wyszukiwania danych służy 11 indeksów:

- nazwy _ osob.
- nazwy _ korp.
- tytułowy
- słowa _ w _ tyt.
- serie
- wydawcy
- ISBN
- ISSN
- tematy /okr.
- hasła _ przedm.
- nazwiska.

Oprócz tego istnieje cały zestaw możliwości wyszukiwania wg kryterium z możliwością ustalenia (chwilowego) własnego kryterium. Opisy prezentowane są na 5 sposobów (ustalone jest 5 masek):


- maska *Formularz MARC BN*
- maska *I stopień szczegółowości*
- maska *II stopień szczegółowości*
- maska *III stopień szczegółowości*
- maska *z pełnymi nazwami pól.*

Nie ma możliwości ustalenia lub modyfikacji nowych indeksów czy masek, gdyż dane na dyskach optycznych zapisane są na stałe. Można mieć pewne zastrzeżenia do struktury bazy danych. Brakuje np. indeksu symboli UKD, który bywa przy-

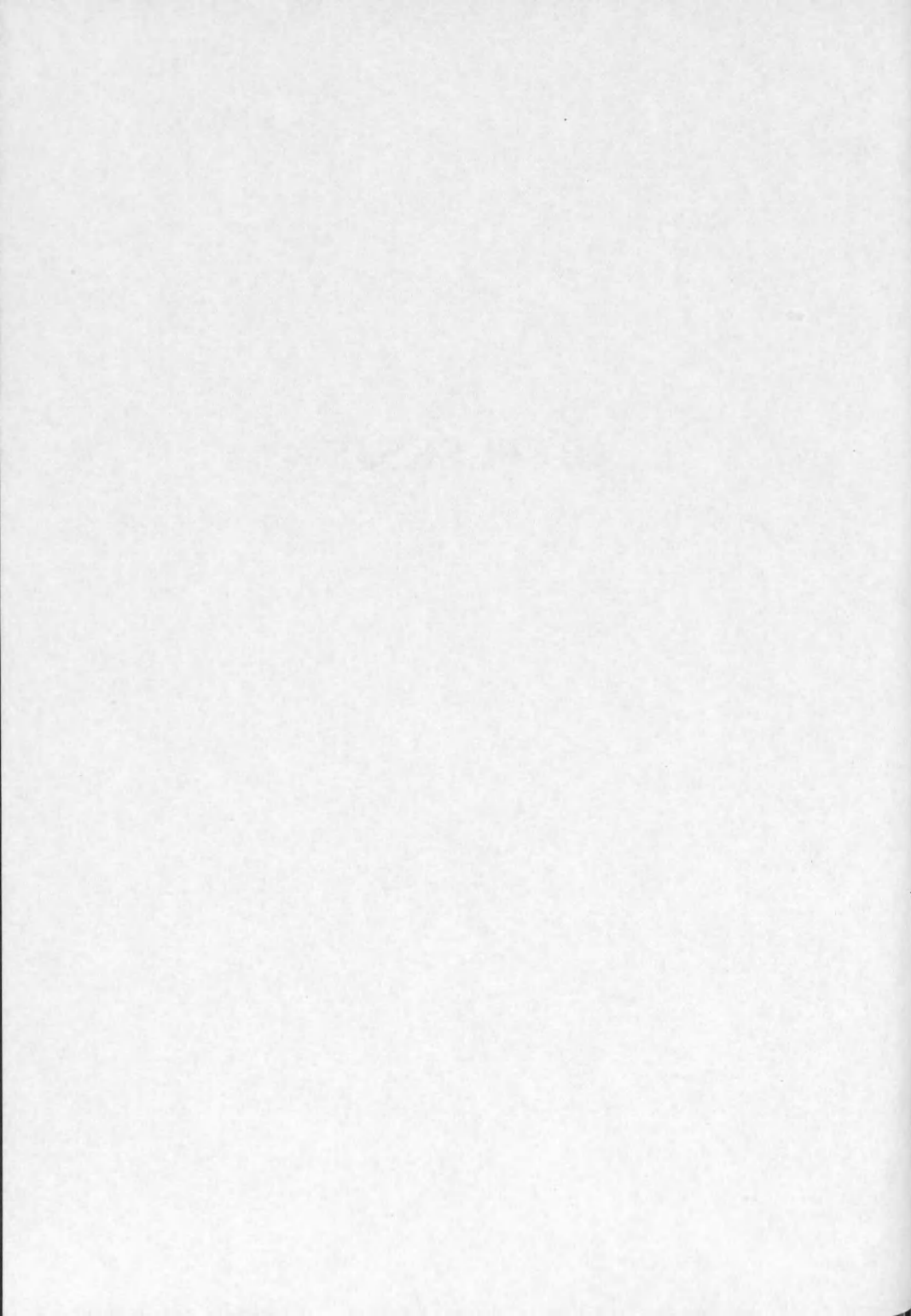
datny w pracy bibliotekarza. Bezsensowne jest natomiast utworzenie indeksu *nazwiska*, który jest powtórzeniem indeksu *nazwy osob.* (bez imion i rodzaju odpowiedzialności). Dobrym pomysłem natomiast było umieszczenie indeksu *słowa _ w _ tyt.*, zawierającego poszczególne słowa z tytułu. Umożliwia to użytkownikowi nie zaznajomionemu ze słownictwem *Słownika haseł przedmiotowych* wyszukanie dokumentów o określonej tematyce poprzez użycie kombinacji słów kluczowych. Jak przedstawia się sprawa wad i zalet *Przewodnika* na CD-ROM-ie w porównaniu z danymi zapisanymi na twardym dysku?

Wyszczególnienie	PB na twardym dysku	PB na CD-ROM-ie
Pojemność danych	Wykorzystanie dużej części twardego dysku	Oszczędność pamięci dyskowej
Zabezpieczenie danych	Konieczne dodatkowe zabezpieczenia bazy	Całkowite. Możliwość zniszczenia danych tylko przez mechaniczne zniszczenie krążka
Szybkość operacji	Duża	Bardzo mała
Możliwość uzupełnienia danych	Możliwość stałego uzupełniania	Brak
Możliwość zmian w organizacji bazy (maski, indeksy)	Możliwość zmian	Brak
Wymagania sprzętowe	Konieczność wyposażenia w twardego dysku o dużej pojemności. Konieczność zgodności kodu polskich liter	Konieczność wyposażenia komputera w czytnik CD-ROM

Pomijając fakt wystąpienia pewnych błędów i niedociągnięć, trzeba zaznaczyć, że pojawienie się danych bibliografii narodowej na CD-ROM-ie jest dużym krokiem naprzód w upowszechnianiu informacji o polskiej produkcji wydawniczej w kraju i na świecie.

Oprac. Jacek Drogosz 

REFLEKSJE



Czytelnictwo i biblioteki na wsi

W dniu 3 listopada 1996 r. odbyło się w Gnieźnie III Forum Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Towarzyszyła mu Ogólnopolska Konferencja nt. „Czytelnictwo i biblioteki na wsi - obraz współczesny i tendencje”, zorganizowaniu w Poznaniu w dniach 4 - 5 listopada 1996 roku.

W Konferencji uczestniczyli naukowcy z IKiCz BN, PAN, przedstawiciele bibliotek wojewódzkich oraz bibliotek samorządowych. Obrady odbywały się na posiedzeniu plenarnym, a następnie w dwu sekcjach. Sesja plenarna poświęcona była zagadnieniom ogólnym, dotyczącym społeczno-kulturowego tła czytelnictwa na wsi.

Kulturze ludowej, jej tradycji, teraźniejszości, a przede wszystkim pytaniom o przyszłość poświęcony był referat prof. dr hab. Jana Szczepańskiego. Nawiązywało do niego wystąpienie dr hab. Izabelli Bukraba-Rylskiej omawiające kulturę współczesnej wsi.

W dalszej części dr Stanisław Czajka, przewodniczący ZG SBP, przedstawił stanowisko SBP wobec problemów bibliotekarstwa wiejskiego. Omówił działania ZG SBP mające na celu zahamowanie negatywnych zjawisk występujących w bibliotekarstwie wiejskim, takich jak: zmniejszająca się sieć placówek bibliotecznych, brak właściwej reorganizacji, spadek zakupu nowości wydawniczych, spadek czytelnictwa.

Referaty o zbliżonej tematyce przedstawiły dr Grażyna Straus („Zmiany w upodobaniach czytelniczych Polaków”) oraz dr Katarzyna Wolf („Czytelnictwo mieszkańców wsi i aspiracje kulturowe młodzieży wiejskiej”).

W referatach tych omówiono wyniki badań czytelnictwa prowadzonych w latach 90-tych. Niestety, nadal najliczniejszą grupą czytelników są dzieci i młodzież ucząca się. Z chwilą zakończenia nauki szkolnej książka jest zwykle odrzucana. Wśród dorosłych pojawia się rzadko, ze względu na brak odpowiednich nawyków i „wyrobinia” literackiego.

Próbie oceny funkcjonowania sieci bibliotecznej na wsi w świetle statystyk podjął Witold Przybyszewski. Porównywał dane z lat 1995-1996, dotyczące liczby placówek bibliotecznych, księgozbiorów, zakupów książek i wyników czytelniczych.

Najwięcej kontrowersji wzbudził referat dr Jerzego Maja „Panorama problematyki bibliotekarstwa wiejskiego”, w którym autor oprócz analizy dotychczas funkcjonujących w Polsce modeli bibliotekarstwa przedstawił własny perspektywiczny model sieci bibliotecznej.

Obrady pierwszego dnia zakończyła analiza pozazawodowej aktywności pracowników bibliotek wiejskich przedstawiona przez Andrzeja Tywsa.

Drugi dzień konferencji to praca w dwu sekcjach. W sekcji I - „Warsztat wiejskiej biblioteki publicznej”, referaty przedstawili:

- Jan Wołosz: „Biblioteka publiczna w systemie informacji”. Autor wyróżnił 4 obszary działania informacyjnego biblioteki: informacja służąca demokracji, kształceniu ustawicznemu, biznesowi i rekreacji;

- Ewa Kordczyk, przedstawiła formy pracy biblioteki wiejskiej;

- dr Władysław Michnał: „Księgozbiory bibliotek wiejskich na przykł. woj. szczecińskiego”;

- dr Zdzisław Bielań: „Księgozbiory bibliotek wiejskich na przykł. woj. lubelskiego”;

- Franciszek Łozowski: „Księgozbiory bibliotek wiejskich na przykł. woj. szczecińskiego”.

Regionalne i środowiskowe zróżnicowania nie miały większego wpływu na dobór książek we wszystkich w/w województwach. Ale w ostatnich latach wszystkie biblioteki ponosiło straty, m.in. na skutek selekcji i ograniczenia środków finansowych na zakup książek.

Obrady sekcji II przebiegały pod hasłem: „Organizacja i zarządzanie bibliotekami wiejskimi”.

Pierwszy referat nt. „Modelu obsługi biblioteczno-informacyjnej mieszkańców wsi” wygłosił Jan Burakowski. Biorąc pod uwagę transformacje dokonujące się w środowisku wiejskim i uwzględniając różnorodne potrzeby jego mieszkańców biblioteki powinny rozszerzyć wachlarz świadczonych usług. W tym celu muszą być spełnione określone warunki (odpowiednie zbiory, lokal, sprzęt, personel). Niezbędne jest też uściślenie przepisów prawnych i norm.

O skutkach dowolności interpretacji przepisów prawnych dotyczących bibliotek publicznych mówił też Wojciech Szymanowski. Omówił wyniki ankiety skierowanej w 1996 r. do bibliotek wojewódzkich wybranych bibliotek gminnych oraz wójtów z terenu całej Polski.

Problem łączenia bibliotek publicznych ze szkolnymi przedstawił Roman Ławrynowicz na podstawie doświadczeń woj. olsztyńskiego.

Natomiast referat Krystyny Kunderak dotyczył zakresu pomocy oczekiwanej ze strony wiejskich bibliotek od bibliotek wojewódzkich.

Aktualny stan zatrudnienia i kwalifikacje bibliotekarzy przedstawił Lucjan Biliński w referacie „Kadra bibliotek wiejskich”.

Konferencję zakończyła sesja plenarna, na której przewodniczący sekcji złożyli sprawozdania ze swoich prac oraz dyskusja podsumowująca obrady. Postulowano stworzenie jasno sprecyzowanego systemu prawnego umożliwienie, dostępu do jednolitego systemu informacji, uzyskanie od państwa środków finansowych na zakup nowości dla bibliotek samorządowych

Zamykając obrady, przewodniczący SBP S. Czajka zapowiedział dalsze opracowywanie materiałów o czytelnictwie i bibliotekach na wsi.

Obradom towarzyszyły wystawy i promocje książek (Wydawnictwo SBP, Prószyński i S-ka, Dom Wydawniczy „Rebis” i Wydawnictwo WBP Poznań). Dokonano prezentacji komputerowego programu obsługi bibliotek „SOWA”.

KOMPUTERY...I CO DALEJ?

Ogólnopolskie seminarium

nt. NORMALIZACJA BIBLIOTECZNO- BIBLIOGRAFICZNA
W ASPEKCIE AUTOMATYZACJI BIBLIOTEK

Gdańsk 18-20 września 1996 r.

Wraz z rozwojem automatyzacji w bibliotekach pojawiły się nowe problemy. Komputerowy zapis danych ma nie tylko ułatwić i przyspieszyć wyszukiwanie danych, ale również zapewnić ich bezproblemową wymienialność. Wiąże się to z:

- jednolitym dla całego kraju formatem opisu,
- znormalizowanym opisem przedmiotowym dokumentów,
- przepisami prawnymi dotyczącymi komputerowej ewidencji zbiorów i ich opracowania.

Tym właśnie zagadnieniom poświęcone było seminarium zorganizowane w Gdańsku przez Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy i Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Josepha Conrada-Korzeniowskiego w Gdańsku.

Dr Jadwiga Sadowska z Biblioteki Narodowej, która przewodniczyła większej części seminarium, wystąpiła z dwoma referatami.

Pierwszy z nich - *Bibliografia narodowa jako źródło dla działów opracowania zbiorów w bibliotekach publicznych* - dotyczył głównie informacji o zmianach w poszczególnych składowych bibliografiach narodowej. Poruszony został problem przepisów odnośnie egzemplarza obowiązkowego. (Problem ten zdominował zresztą niemal całość obrad). Biorąc pod uwagę fakt, że często egzemplarz obowiązkowy dociera do Biblioteki Narodowej kilka lat po jego ukazaniu się na rynku, wydawnictwa zobligowane zostaną do jego natychmiastowego dostarczenia. Skutkiem tego, *Przewodnik Bibliograficzny* zawierał będzie wykaz bieżącej produkcji wydawniczej. Już w tej chwili widać pewne zmiany. Bieżące numery PB zawierają jedynie wykaz książek wydanych w bieżącym i zeszłym roku. Produkcja z wcześniejszych lat odnotowywana jest w numerach oznaczonych literą A. Stale wzrasta ilość opisów odnotowywanych rocznie przez PB.

Jest już gotowa druga edycja CD-ROM-owej wersji *Przewodnika*, zawierająca opisy z lat 1985-1995. Trzecia edycja, planowana na kwiecień 1997 r. ma zawierać:

- dane PB za lata 1982-1996,
- dane BZCz za rok 1996,
- kartotekę autorytatywną.

Wielkim dobrodziejstwem jest opublikowanie BZCz na CD-ROM-ie, gdyż ilość opublikowanych w niej opisów powoduje, że baza „puchnie” w zastra-

szającym tempie. Zmienione zostaną nieco zasady doboru materiału do Bibliografii, m.in. uzupełniona zostanie ona o publikacje z *Gazety Wyborczej*.

Drugi z referatów wygłoszonych przez Jadwię Sadowską (*Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej. Stan prac i kierunki zmian*) dotyczył głównie zmian, jakie zostały ostatnio wprowadzone w języku haseł przedmiotowych. Prace nad JHP zmierzają do przystosowania go do określonych międzynarodowych norm. Coraz częściej uwzględnia się jego stosowanie w automatycznych systemach wyszukiwawczych, nie zapominając o jego funkcji adnotacyjnej.

Maria Janowska z Biblioteki Narodowej poinformowała zebranych o przygotowanych ostatnio i przygotowywanych normach. (Biblioteczne systemy komputerowe, normy i protokoły. Normy bibliograficzne - stan prac i plany).

Maria Lenartowicz z Biblioteki Głównej PAN omówiła zmiany do normy dotyczącej opisu bibliograficznego. (Opis bibliograficzny wydawnictw zwartych i ciągłych. Zmiany, uzupełnienia, tendencje). Najważniejsze zmiany dotyczą:

- oznaczenia wydania,
- daty druku,
- oznaczenia serii.

Oznaczenie wydania możemy brać do opisu z całej książki, nie tylko ze strony tytułowej. Dlatego, jeśli oznaczenie wydania jest podane poza stroną tytułową, nie oznaczamy go w nawiasie kwadratowym.

W przypadku, gdy data druku pokrywa się z datą wydania, możemy pominąć datę druku, a przy dacie wydania dodać „dr”.

Zmieniły się zasady dotyczące opisu serii. Dotyczy to głównie wydawnictw instytutów naukowych.

Co do zamierzeń związanych z opisem bibliograficznym, dostrzec można powrót do wcześniejszych zasad. Maksymalne uproszczenie opisu doprowadzi m. in. do pomijania wpisywania do oznaczenia odpowiedzialności autora. W hasła głównym umieszczaloby się nie tylko nazwiska autorów, ale również opracowujących i redaktorów.

Zredukuje się ilość odsyłaczy - w przypadku wystąpienia kilku autorów (do trzech), nazwisko każdego z nich umieszczane byłoby jako hasło karty głównej.

Lucjan Biliński w krótkim referacie *Normalizacja biblioteczno-bibliograficzna a problem ewidencji zbiorów bibliotecznych* wspominał o planowanych zmianach w przepisach dotyczących głównie problemów związanych z prowadzeniem komputerowej ewidencji zbiorów bibliotecznych i ewidencji udostępniania.

Referat **dr Aliny Grochowskiej** z Biblioteki Narodowej (*Kartoteki wzorcowe w świetle norm*) dotyczył przepisów, wg których sporządzane są kartoteki wzorcowe, poruszane zostały problemy związane ze zmianami w przepisach.

Referat **prof. Eugeniusza Ścibora** z Instytutu Informacji Naukowej (*Języki informacyjno-wyszukiwawcze. Kierunki, tendencje w świecie*) miał charakter ogólny. Dotyczył historii języków informacyjno-wyszukiwawczych oraz obecnych tendencji ich rozwoju. Ogólnie można stwierdzić, że obecny rozwój języków informacyjno-wyszukiwawczych przebiega z uwzględnieniem ich zastosowania w systemach komputerowych oraz skłania się do częstego stosowania języków zbliżonych do naturalnych.

Piotr Bierzynski z WiMBP Łodzi zaprezentował przede wszystkim dorobek swej macierzystej biblioteki w zakresie opracowania katalogu przedmiotowego (*Opisy przedmiotowe z Przewodnika Bibliograficznego 1956-1996 i ich wykorzystanie w opracowaniu rzeczowym książek w bibliotekach publicznych tworzących komputerowe katalogi biblioteczne*).


Uczestnicy Seminarium otrzymali projekt Zarządzenia Ministra Kultury i Sztuki w sprawie zasad ewidencji zbiorów bibliecznych, ich wyceny i inwentaryzacji oraz odpisywania ubytków w tych zbiorach. Projekt w dużym stopniu uwzględnia problemy związane z automatyzacją bibliotek.

W przerwach między obradami można się było zapoznać z praktycznym zastosowaniem niektórych programów bibliecznych, programami multimedialnymi, w tym z eksperymentalną wersją multimedialnej *Encyklopedii PWN*.

Jakie są ogólne wnioski z seminarium?

W technicznych pracach bibliotek - zwłaszcza tych związanych z automatyzacją - trudno jest uniknąć pewnej (niezbyt przyjaźnie brzmiące słowo) centralizacji. Opracowanie szczegółowych norm jest konieczne, głównie w aspekcie formatu opisu bibliograficznego. Programy komputerowe, które nie mają możliwości wymiany danych z innymi programami, są nieprzydatne.

Miejmy nadzieję, że wszelkie przedsięwzięcia dotyczące norm i przepisów służyć będą jedynie ułatwieniu pracy bibliotekarzom.

Oprac. Jacek Drogosz 

**WSPOMNIENIA
BIBLIOTEKARZY**

Wspomnienia z pracy w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Zamościu w latach 1959-1964

Nigdy nie dowiedziałabym się, że Biblioteka w Zamościu ogłosiła konkurs na wspomnienia, gdyby nie notka wycięta z Tygodnika Zamojskiego i przysłana mi w liście przez koleżankę.

Odżyły wspomnienia. Kawalek mojego życia, mojej młodości był nierozzerwalnie związany z książką i biblioteką. Tak jest do dzisiejszego dnia, choć ta moja pierwsza - może to zabrzmieć banalnie, ale nie waham się użyć słowa - ukochana praca została daleko w mieście, którego nie umiem zapomnieć, gdyż jest to moje jedyne miejsce na Ziemi, do którego będę zawsze wracać. Wspomnienia są jak lawa...zalegają w nas grubymi warstwami, każde tak inne; radosne i smutne, młodsze i starsze - są jakby osobistą projekcją starego filmu wewnątrz nas. Nie sposób żyć tylko terazniejszą. Napisano kiedyś, że człowiek sam siebie kształtuje, tworzy i ugniata. To samo można powiedzieć o wspomnieniach. Postaci, gesty, słowa, niewyraźne impresje chwil żyją w nas. Niebezpiecznie jest oddać się im całkowicie, ale jakże dobrze jest często otwierać ten tajemny skarbczyk, którego zawartość jest utkana z naszych uczuć i marzeń naszego świata. Zawód...profesja. Różnie go postrzegamy. Najlepszy zawód to chyba ten, który wyklucza posiadanie hobby, bo sam jest naszym hobby, czy fascynacją. Książki... Lubię inny wymiar, jaki przed nami otwierają, zapraszając w podróż gdzieś bardzo daleko. Zawsze urzekała mnie melodia słów, ich potok, który sprawia, że (być może) istniejemy naprawdę, tak jak chcemy.

Lato - 1959 r. - podejmuję moją pierwszą w życiu pracę. Pomaga mi w tym koleżanka Teresa Pawłowska, która wcześniej została tam zatrudniona. Razem zdałyśmy maturę. Później dołączy trzecia z tej samej klasy - Krystyna Fil. Placówkę znam z pozycji czytelnika, niemniej czuję pewien lęk, jak to będzie? Świat książki, który nagle otworzył mi podwoje urzekał mnie swoim bogactwem. Mogłam cieszyć się każdą chwilą spędzaną w pracy. Może to zrozumieć tylko ktoś, kto kocha książki. Wszystkie pasje dzieciństwa nagle stały się rzeczywistością. Trzeba bowiem pamiętać, że czasy telewizji i komputerów miały dopiero zdominować nasze życie.

Popadam w wir prac związanych z przeprowadzką biblioteki. Dotychczasowe lokum w pięknych, aczkolwiek ciasnych pomieszczeniach parteru ratusza, nie spełniały właściwych wymogów. Nowe miejsce - to przepiękna, świeżo odrestaurowana synagoga. Wypożyczalnia otrzymuje boczną nawę z lewej strony, z osobnym wejściem. Podziw budzi nowa lada biblioteczna, jedynie regały są stare. Główna nawa -

to czytelnia z nowym sprzętem. Pozostała boczna nawa stanowi magazyn, dział opracowań i siedzibę kierownika - p. Jadwigi Darskiej. Następuje uroczyste otwarcie biblioteki, którego dokonuje przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej - E. Zgnielec. Zaproszeni goście zostają uraczeni kawą, nastrój jest podniosły. Nazajutrz już codzienność.

Praca w nowych warunkach dostarcza dodatkowych, miłych przeżyć. Zwiększa się liczba odwiedzających czytelników, trzeba zatrudnić nową siłę. Początkowo praca w każdym dziale (z wyjątkiem czytelnicy, którą obsługuje stale jedna osoba) - dyżury tygodniowe. Moja główna praca - to wypożyczalnia w filii przy ul. Nowy Rynek. Jest to na razie jedyna filia centrali. Trzy dni pracuję tam, trzy pozostałe w centrali. Uposażenie niskie - 900 zł. Moja filia, to uroczy, mały pokój, bez specjalnych wygód, jedynie z kąpielnicą do mycia rąk. Ubożuchno, a jakże tu miło. Może sprawiają to czytelnicy, których znam już doskonale, są mi bliscy, wiem czego oczekują ode mnie, jest mi po prostu dobrze z nimi. Z radością tu biegnę, może dlatego też, że po raz pierwszy w życiu jestem za coś odpowiedzialna. To mnie uskrzydla, daje poczucie ważności. Kiedy zimą otrzymuję angaż do pracy w centrali, przyjmuję to z głębokim żalem, z ciężkim sercem odchodzę. Smutny nastrój łągodzi fakt, że za mną przybiega do centrali moja najwierniejsza czytelniczka z filii - Marysia Łokaj. Będzie filarem naszego zespołu dziecięcego. Przyjaźń nasza przetrwa wiele lat.

Już dokonano w centrali stałego podziału pracy -poszczególني pracownicy są odpowiedzialni za pracę w danym dziale. Krystyna Fil wraz z Jolantą Sawczuk odpowiadają za pracę wypożyczalni. Dojdzie tam wkrótce Irena Grzeszak. Teresa Pawłowska doskonale radzi sobie z opracowaniem księgozbioru. Wprowadza katalog działowy. Mnie przypadła czytelnia. Zakres pracy jest tutaj dość rozległy. Oprócz udostępniania czasopism i księgozbioru podręcznego mam zająć się służbą informacyjno-bibliograficzną, tworzyć warsztat tej pracy i udzielać informacji w oparciu o księgozbiór, czasopisma, kartoteki bibliograficzne. Dodatkową czynnością, również dotychczas nie wykonywaną, jest praca z dziećmi. Początkowo są to wieczory przeźroczy, bajek, później praca z zespołem dzieci celem wystawienia inscenizacji bajek. Ponieważ wszystko dla mnie jest nowe, usiłuję poznać arkana tej dziedziny. Wyjeżdżam na praktykę do Woj. Biblioteki do Lublina. Tam zgłębiam warsztat pracy informacyjno-bibliograficznej pod kierunkiem p. Wiesławy Baszyńskiej. Po powrocie zaczyna powstawać mój warsztat. Na bieżąco robię opisy bibliograficzne. Podstawą są czasopisma literackie, społ. - polit., dzienniki i księgozbiór. Zaczynam także zbierać młodych aktorów doteatryku. Żadnych doświadczeń nie mam, startuję z punktu zerowego. Są kłopoty nawet z doбором tekstów, brakuje kostiumów. Ale jakoś wspólnie przełamujemy trudności. Pomoc przychodzi niespodziewanie z różnych stron. Dzieci przynoszą potrzebne rekwizyty, piękną kreację dla królowej szyje nasza szefowa - p. Darska. Narratorem do jednej z bajek

jest mąż mojej koleżanki - p. Eugeniusz Szulecki. W późniejszym okresie mam doskonałą pomoc koleżanki - Heleny Mierzwy, która staje się inspiratorką wielu naszych osiągnięć.

W początkach lat 60-tych podejmujemy (trzy dawne koleżanki z liceum) naukę w formie zaocznej. Chcemy zdobyć wykształcenie bibliotekarskie. Na konsultacje jeździmy do Lublina. W Woj. Bibliotece mieści się ośrodek kształcenia zawodowego. Udaje się nam ukończyć tę szkołę. Praktykę zaliczeniową odbywamy w Miejskiej Bibliotece w Łukowie. Szczególnie ciekawa wydała mi się organizacja wewnętrzna tej placówki. Doskonale współpracują ze sobą działy. Czas na samokształcenie pracowników w wymiarze jednej godziny dziennie z pewnością zaowocował w pracy z czytelnikiem.

Rok 1962 - to ważna data w dziejach naszej biblioteki. Następuje reorganizacja - połączenie Miejskiej Biblioteki Publicznej z Powiatową Biblioteką w jedną placówkę pod kierownictwem Janiny Mędrys. Stało się to podczas mojej nieobecności. Pojechałam na kurs w zakresie specjalizacji służby inform.-bibliograf. do Ośrodka Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie. Bardzo miłe wspominałam ten pobyt. Początek wiosny, uroczą atmosferą młodości. Zamieszkałam w ogromnej 12-osobowej sali starego zamku. Rzetelna wiedza autorów naszych skryptów pomagała nam opanować tę dziedzinę wiedzy, wówczas prawie zupełnie nieznaną w bibliotekach. Począwszy od zestawów bibliograficznych aż po formy upowszechniania służby inform.-bibliograf. - wszystko to było cennym materiałem do pracy. Całymi popołudniami siedziałam w czytelni i robiłam notatki. Zachorowałam na zapalenie krtani, z przykrością patrzyłam, jak moje koleżanki wybierają się na wycieczkę do Kórnika. Żał mi było, że nie będę mogła zobaczyć słynnych zbiorów Działyńskich. Końcowym etapem pobytu było przygotowanie w zespołach różnych form pracy inform.-bibliograf. Opracowałam formy upowszechniania (przy pomocy magnetofonu) wiedzy o wyborze zawodu dla młodzieży. I trzeba było już jechać z tego uroczego miejsca, gdzie poznałam tylu ciekawych ludzi i zdobyłam wiedzę, która miała mi pomóc w udoskonaleniu mojego warsztatu pracy.

Po powrocie - miła niespodzianka, moja nowa współpracowniczka, p. Helena, doskonale opanowała opisy bibliograficzne kopiując moje wzory. Stwierdziłam, że bibliografia jest moją pasją, uwielbiałam dociekanie pewnych źródeł informacji. Może dlatego w szybkim tempie rozbudowałyśmy warsztat inform.-bibliograf. Było to wszystko absorbujące, szalenie przydatne w pracy. Obwieściłam naszą działalność dużym napisem na szkłe. Użytkowników nie trzeba było szukać, zwłaszcza wśród młodzieży. Gromadziłyśmy materiały bibliograficzne w postaci kartotek bibliograficznych: zagadnieniowej, osobowej, recenzji, repertuarowej, regionalnej. Szczególnie cenna była kartoteka załatwionych kwerend. Zawierała zestawy bibliograficzne na tematy wykorzystane, które mogły mieć prawdopodobieństwo powtórzenia. Do tego skorowidz haseł. Zeszyt kwerend rejestrował przepływ czytelników,

zgłoszone pytania i źródła udzielonych informacji. Do dzisiaj wydaje mi się godna popularyzacji pewna forma, która była swoistym nowum, nigdzie jej nie spotykam, a która przynosi w pracy duże ułatwienie. Otóż w szufladkach z napisem: „Kartoteka repertuarowa-tekstowa” gromadziliśmy w porządku alfabetycznym koperty. Na poszczególnych kopertach były napisy np.: Dzień Dziecka, Dzień Matki, Szkoła, Ojczyzna itd. Do kopert wkładaliśmy wycinane z prasy wiersze, skecze, monologi na określone tematy. Ten rodzaj szybkiej informacji spełniał zawsze zamierzoną rolę, bez potrzeby nadmiernego szukania.

W swej dalszej pracy inform.-bibliograf. (w późniejszym etapie mojego życia, po wyjeździe z Zamościa) - uzupełniałam księgozbiór naukowy z różnych dziedzin - aby mieć bazę do powszechnej informacji. Nie interesowało mnie to, że mogę wysłać czytelnika do innej placówki. Uważałam, że za wszelką cenę muszę udostępnić mu jakieś, choćby podstawowe, źródła informacji (z wyjątkiem, oczywiście, informacji ściśle specjalistycznych). Taka forma pracy budziła zawsze zaufanie u czytelnika i oszczędzała jego cenny czas, którego nie musiał marnować na bezskuteczne poszukiwania.

Wracając do zamojskich doświadczeń. W krótkim czasie stworzyliśmy rzetelny warsztat inform.-bibliograf., doceniono to w Woj. Bibliotece. Nagrodą była pochwała oraz przysyłanie wycieczek bibliotekarzy celem zapoznania się z warszta-tem naszej pracy. Ale chyba największą satysfakcję sprawiała coraz większa liczba czytelników poszukujących źródeł informacji. Było to niezbite świadectwo, że nasza praca przynosi korzyści i jest ewidentnie przydatna. Kiedy znalazłam się w 1965 r. w woj. katowickim i podjęłam na krótki okres pracę w bibliotece równej wielkością zamojskiej, byłam dumna, że moja macierzysta placówka reprezentowała wyższy poziom organizacji. Tutaj nie było katalogu rzeczowego, a warsztat pracy informacyjno-bibliograficznej nie istniał.

Dużym mankamentem w owym czasie było włączenie pracowników biblioteki do pracy administracyjnej w terenie. Przykre były te przymusowe wyjazdy. W niedzielę jechałyśmy ściągać zaległe podatki od rolników we wsi Wysokie. Byłyśmy młodymi dziewczynami w sukienkach na sztywnych hal-kach, nie stanowiłyśmy więc autorytetu. Choć pan sołtys podkreślał mieszkań-com, że jesteśmy „z powiatu”, niezbyt dużo złotych udało się nam wyegze-kwować od biednych dłużników.

Mówiąc o pracy w bibliotece, nie sposób nie poświęcić kilku zdań zespołowi ludzi tamtych lat. Pierwszą moją kierowniczką była Jadwiga Darska - osoba o miłym usposobieniu, towarzyska. Drugą, po połączeniu placówek - Janina Mędryś. Była wymagająca, zasadnicza. Drucecz bibliotekarski musiał być idealnie przejrzysty, pisany zawsze nad liniaturą. W wypadkach losowych umiała jednak wyjść poza sztywne ramy tej oschłości. Pamiętam kiedy wzruszyła się chorobą mojego ojca. Natychmiast mnie zwolniła, abym mogła go odwiedzić. Zaskoczyła mnie również

świadectwem pracy, które otrzymałam wyjeżdżając z Zamościa. Zawierało tyle ciepłych słów w ocenie mojej pracy, że zdumienie było ogromne. Pozostałe koleżanki: Teresa Pawłowska - rzetelny pracownik z dobrą znajomością warsztatu pracy, prowadzi samodzielnie placówkę w Warszawie. Krystyna Fil - miła, sumienna w pracy, obowiązkowa. Podobnie Jolanta Sawczuk - bardzo poważnie traktująca pracę zawodową, pogodna. Helena Mierzwa - duże zdolności organizacyjne, wspaniały człowiek, przyjaciel. Wiele lat prowadziła bibliotekę dziecięcą w Warszawie. Irena Grzeszak - obowiązkowa, ciągle zabiegana. Wreszcie p. Hania Dragan. Pomimo częściowego inwalidztwa ręki, w nadzwyczajny sposób łączyła swoje obowiązki sprzątaczkki, gońca i zaopatrzeniowca. I jeszcze opowiadała książki. Cześć jej pamięci!

Jedno muszę wyznać - pracowałam przez lata całe, ciągle w zespołach - w tamtych czasach, pomimo różnych temperamentów, w kontaktach międzyludzkich był zawsze ten nieuchwytny umiar. To, z czym spotkałam się później, w innym środowisku i latach, przeraziło mnie. Istniały wręcz wrogie obozy. Tak łatwo niszczone człowieka słowami.

Słów kilka o książkach i czytelnikach.

Księgozbiór ówczesnej biblioteki w większości stanowiły pozycje wydane po wojnie. Bogate zasoby przedwojenne uległy zniszczeniu w zawierusze wojennej. Nieliczne „białe kruki” zostały wydzielone i zabezpieczone. W tym czasie nowości wydawnicze nabywane były w „Domu Książki” przy ul. Żeromskiego. Pani Hania Dragan była dostawcą. Ciągnęła drewniany wózek, na który ładowałyśmy paczki z książkami. Pomagałyśmy jej popychając ten „wehikuł czasu”.

Wszystkie nowości były wówczas dla nas fascynacją. Edytorsko ubogie, ale lata 60-te to już postęp w tej dziedzinie. Papier słabej jakości, ale nowością stają się obwoluty, których skrzydełka zawierają adnotacje o pisarzu i książce. Odwilż polityczna w 1956 r. zaowocowała pozytywnymi. Pojawiły się w literaturze przekłady wybitnych pisarzy zachodnich (E. Hemingway, W. Faulkner, J. Steinbeck, J.P. Sartre, S.F. Fitzgerald). Młodzi pasjonują się powieściami F. Sagan. Wyczuwało się jakieś ożywienie w życiu kulturalnym. Wszyscy żyliśmy nadzieją, że będzie lepiej.

W Zamościu dość pręźnie działa koło PTTK. Skupia ono miłośników historii i tradycji Zamościa. Udostępniamy im stare roczniki wydawanej w naszym grodzie - „Teki Zamojskiej”. Tryumfy w świecie odnosi Włociańska Orkiestra Karola Namysłowskiego. Biblioteka otwiera gościnnie swoje podwoje dla działalności amatorskiego Teatru Ziemi Zamojskiej, którego reżyserem jest p. Zakrzewski. Tutaj odbywają się próby teatru. Nawiązuje się trwała współpraca z uczniami Liceum Plastycznego. Czytelnia staje się małą galerią sztuki.

Czytelnicy. Wspomnienia piętrzą się. Należałoby wspominać o tych, których sylwetki wpisały się na trwałe do mojej pamięci. Pierwsze niefortunne spotkanie w początkowych miesiącach mojej pracy z emerytowaną nauczycielką. Tego spo-

tkania nie zapomnę. Przyszła z odległej dzielnicy w dniu, który moja przełożona określiła jako wyłączny dzień wypożyczeń dla młodzieży. Czulałam wewnętrzną walkę: jak postąpić? Zwyciężył zwykły ludzki strach przed kierowniczką, która stała w oddali patrząc wyczekująco surowym wzrokiem. Po raz pierwszy odczułam straszliwą porażkę wobec własnych ideałów, policzek, który palił wiele lat. Widziałam oczy tej starszki. Przecież można było podać książki i zwrócić uwagę, aby w tym dniu nie przychodziła. Ale regulamin wewnętrzny, choć krył się za nim człowiek, był suchy i bezduszny, nie widział człowieka. Ta moja młodzieńcza klęska w jakiś sposób rzutowała na moje dalsze życie, również zawodowe. Przez trzydzieści kilka lat mojej pracy starałam się dostrzegać, poza numerem ewidencyjnym, człowieka. Jeżeli w jakimś stopniu mi to się udało, to spełniałam swoje zamierzenia i marzenia i to mogłabym uznać za swój sukces w życiu. Ale tutaj musieliby zabrać głos moi czytelnicy. Ja się tylko starałam.


Z wdzięcznością jest na świecie różnie, ale zdarzały się momenty wzruszające. Zastępując koleżankę w bibliotece szpitalnej nawiązałam miłe kontakty z chorymi, którzy mnie tam odwiedzali, niektórzy na wózkach inwalidzkich. Poznałam historie i dramaty wielu chorych. Pewnego dnia pojawił się w drzwiach jeden z moich chorych - emeryt, który przychodził niemal codziennie, teraz starannie uczesany, już w „cywilnym ubraniu”, z torebką pączków, którą położył mi na biurku. Powiedział mi słowa, które musiały być szczerze. Dziękując wyznał, że pomogłam mu znieść ciężar samotności szpitalnej. A przecież nie robiłam nic wyjątkowego. Po prostu trochę cieplejszych słów...

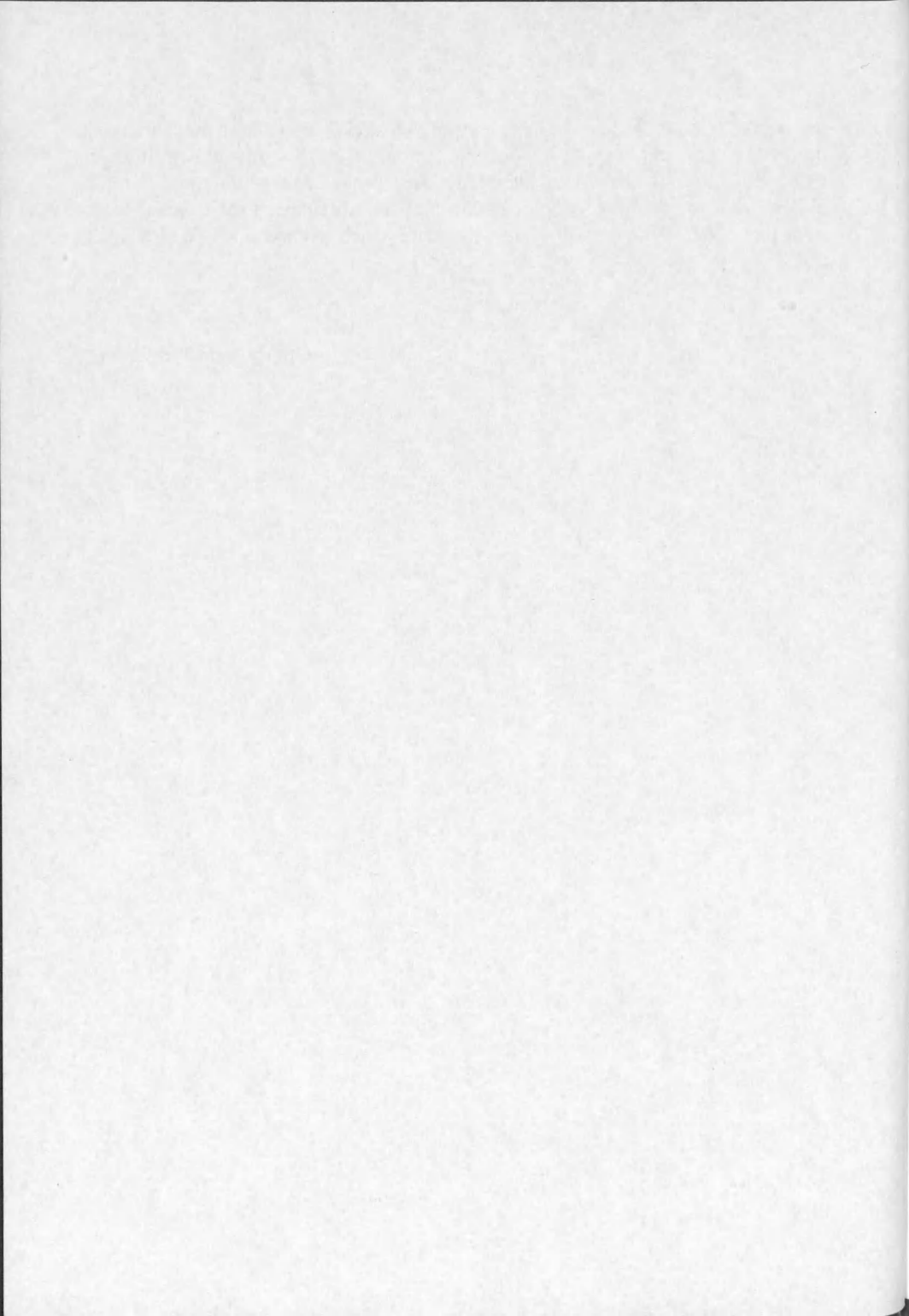
Przywiązanie do biblioteki często objawiało się tym, że czytelnik, przeprowadzając się do innej dzielnicy, pozostawał wierny naszej placówce. Była czytelniczka, która będąc małą dziewczynką wypożyczała u nas książki, później, kiedy założyła rodzinę i wyjechała, nie straciła z nami kontaktu. Przyjeżdżając do matki co miesiąc, odwiedzała także nas. Opisane przypadki pochodzą już z innych lat mojego życia, aczkolwiek to bez znaczenia, gdyż wszędzie są ludzie te same problemy.

Na koniec pragnę przywołać obraz czytelnika, który odwiedzał systematycznie naszą czytelnię, choć tylko w okresie zimowym. Był to rolnik mieszkający w jednej z wiosek zamojskich. Jego twarz zmęczona i poorana zmarszczkami, była tak bardzo spragniona wiedzy. Czas dla niego nie istniał, kiedy siadał przy ostatnim stole z tomem encyklopedii i pisał bez końca, aż do zamknięcia czytelni. Ciężką od pługa ręką przepisywał do zeszytu kolejne hasła encyklopedii. Tak wielkiej miłości do książki i wiedzy nie spotkałam już później

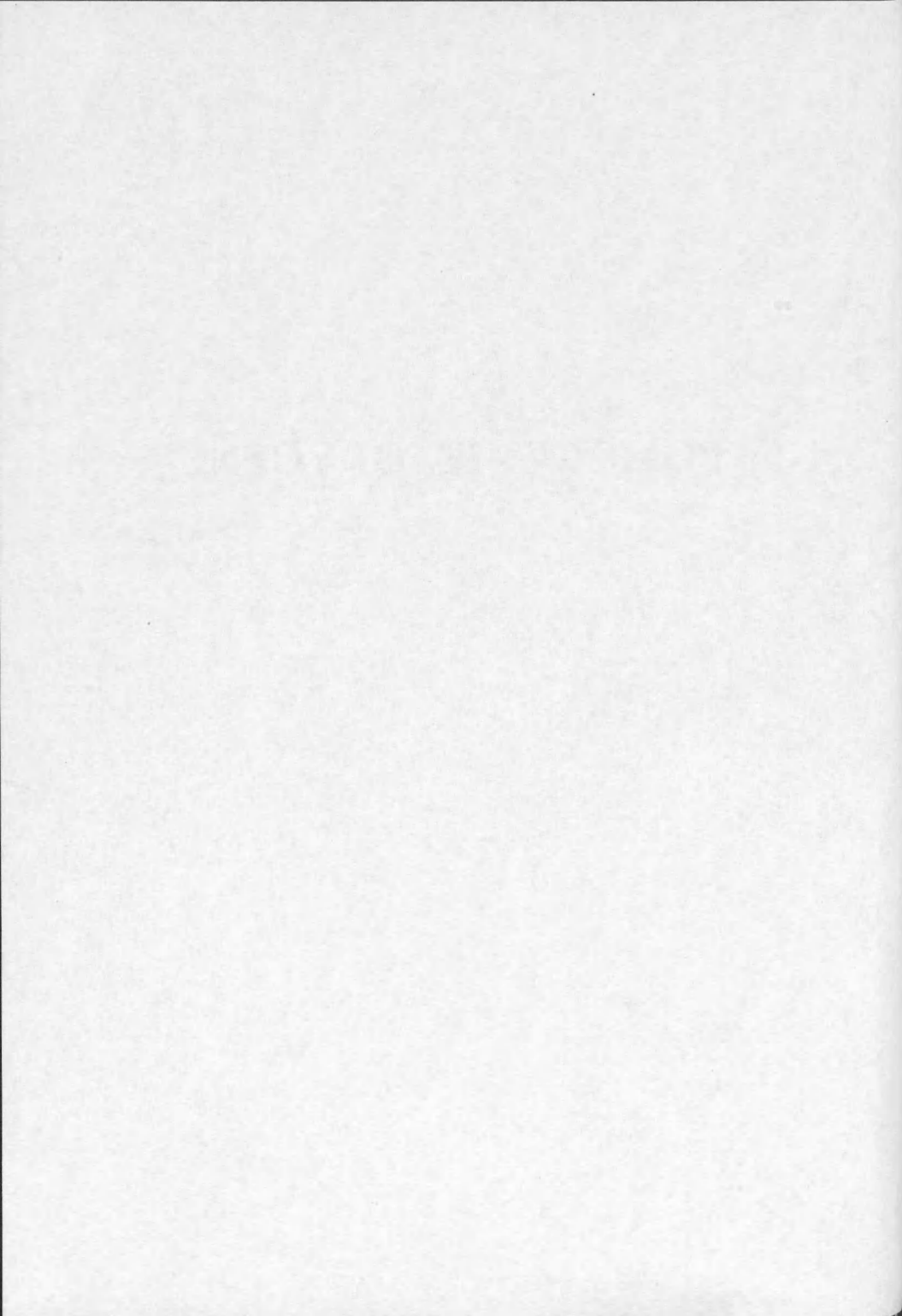
Dziś, w epoce multimedialnej, kiedy cywilizacja obrazów zawładnęła umysłami, trudno może wielu wyobrazić sobie jak sensoryczny i sugestywny może być kontakt z książką. Taka jest chyba natura postępu, że zyskuje się wiele, tracąc także wiele... Wielkim szczęściem w moim życiu była fascynacja pracą. Niniejsze wspo-

mnienia są tylko dowodem, że tamten świat żyje wciąż we mnie, a moja pierwsza praca jest potężną wyspą na oceanie wspomnień. Ta zawodowa inicjacja ukształtowała mnie na wiele lat późniejszej pracy. Może dlatego biblioteka w Zamościu to dla mnie swego rodzaju miejsce mityczne. Próba opisu, to powrót do źródeł. Wszyscy potrzebujemy źródeł - z nich wychodzimy i do nich wracamy.

Oprac. Anna Termińska 



POMOCE METODYCZNE



Zestawienie aforyzmów, sentencji, powiedzeń reklamujących bibliotekę i książkę

1. „Biblioteka jest źródłem wiedzy o książce”
2. „Książka dla dziecka sprawą wszystkich na codzień”
3. „Książka to przyjaciel mój - przyjaciel prawie żywy. On opowiada cudów moc, o świecie prawi dziwy”
4. „W książkach jest wszystko. Czytajcie książki, bo uszlachetniają serca, kształtują rozum, hartują wolę i kształtują charakter”
5. „Biblioteka nie jest po to, by była w paki pozamykana, albo dla ozdoby służąca. Jest po to, by była powszechnie użytkowana”
/Joachim Lelewel/
6. „I Wy - gdy nudzić się będziecie choć chwileczkę, zawsze sięgajcie po książeczkę”
/Wiera Budalska/
7. „Książka radości daje tyle. W wielki nieznaną świat wprowadza. Gdy ktoś nad książką się pochyli...Cisza! Nie trzeba mu przeszkadzać.”
8. „Biblioteka to przybytek na ścieżaj otwarty zapraszający każdego w progi: wejdź gościu i stań się przyjacielem”
/Jan Wiktor/
9. „Książka jest to mędrzec łagodny i pełen słodyczy”
/Kornel Makuszyński/
10. „Książka i możność czytania to jeden z największych darów ludzkiej cywilizacji”
/Maria Dąbrowska/
11. „A to miej na pilnej pieczy abyś czytał kiedy tylko możesz.”
/Mikołaj Rej/
12. „Jako też kto czyta, tak potem i prawi”
/Adam Naruszewicz/
13. „Nazywamy książkę przyjacielem. I słusznie. Bo naprawdę nie znajdziesz na świecie ważniejszego towarzysza nad książkę”
/Gustaw Morcinek/
14. „Są książki piękne jak kwiaty i są książki pełne dojrzałości jak owoce. Są książki, które wzruszają i są książki, które wstrząsnęły światem, te największe”
/Mieczysław Jastrun/
15. „Dążymy do przedłużenia życia, ale przez książki przedłużamy je na setki lat”
/Lucjan Rudnicki/

16. „Czytanie jest jedną z najbardziej znaczących funkcji w życiu, jako że całe uczenie się bazuje na umiejętności czytania”
17. „Piszemy zazwyczaj listy do przyjaciół. Książka jest listem autora do przyjaciela”
/Jarosław Iwaszkiewicz/
18. „Kto czyta - żyje wielokrotnie. Kto zaś z książkami obcować nie chce na jeden żywot jest skazany”
/J. Czechowicz/
19. „Książka to mistrz za darmo nauki udziela”
/A. Grabowski/
20. „Ginęły państwa, społeczeństwa, plemiona i narody, a książka pozostawała. Rosła ona i rozwijała się razem z postępem ludzkości.”
21. „Najgruntowniej oświecony profesor potrzebuje niemałej wiedzy od książek”
/H. Kołłątaj/
22. „Dzieje ludzkości są dziejami postępu, a książka jest dźwignią”
23. „Byle jedna książka w domu to tak jak mysz, przyprowadzi za sobą i drugą i trzecią, już ci nie dadzą spokoju”
24. „Życie daje doświadczenie, książka wykształcenie, pozwalające rozumnie przejść przez życie”
/Władysław Kozłowski/
25. „Książka... - jako książka to tylko połowa książki. Pełna książka - to wzruszenie czytelnika
- to rozbudowany w nim dygot zachwyty lub skurcz niechęci
- to zapalone w nim światło nowej myśli
- lub rozżagwiony płomień wewnętrznego zrywu”
/Z. Lichniak/
26. „Lubić czytanie - to znaczy godziny nudów, które każdy człowiek miewa w życiu zamienić na godziny radości”
27. „Pamiętajcie: książka daje tym więcej - im więcej od niej wziąć chcemy”
28. „Kto czyta niech rozumie i uważa”
/Mateusz Ewangelista/
29. „Powiedz mi co czytasz, a powiem ci kim jesteś”
30. „Mądra księga zakuwa w kajdany umysł czytelnika i uwalnia go od nich tylko pod warunkiem, że będzie myślał samodzielnie”
/A. Świętochowski/
31. „Z każdą niszczoną książką ginie część jakaś żywota ludzkiego na ziemi”
/J. I. Kraszewski/
32. „Są książki, które się czyta. Są książki, które pochłania. Są książki, które pochłaniają czytającego”
/M. Pruszkowska/
33. „Ten jest najszcześniejszy z ludzi, któremu nic zapalu do ksiąg nie ostudzi”
/J. Kasproicz/

34. „Weź książkę choć w niedzielę, będziesz miał pożytku wiele.”
35. „Czytanie to jest odnajdywanie własnych bogactw i własnych możliwości za pomocą cudzych słów”
36. „Książka musi uczyć, podnosić, rozwijać, uszlachetniać, porywać, pobudzać”
37. „W książkach jest wszystko. Czytajcie książki, bo uszlachetniają serca, kształtują rozum, hartują wolę i kształtują charakter. Słuchajcie za pośrednictwem książek ludzi mądrych - im częściej tym lepiej”
/J. Wantula/
38. „Narzędziem samokształcenia nie jednym, ale najważniejszym jest książka. Ona to jest niezawodnym przyjacielem myślącego człowieka”
/J. Wasowski/
39. „Najpiękniejsze chwile życia zawdzięczam książce”
/M. Sałtykow-Szczedrin/
40. „Kochajcie książkę - źródło wiedzy - jedynie wiedza jest zbawieniem, jedynie wiedza może uczynić z nas duchowo silnych, uczciwych, rozumnych ludzi”
/M. Gorki/
41. „Książka jest może najbardziej złożonym, najbardziej podziwu godnym cudem ze wszystkich cudów, które stworzył człowiek”
/M. Gorki/
42. „Najwięcej czystej i szlachetniej duszy ludzkiej jest w nauce, w sztuce, najpiękniej, najrozumniej przemawia ona w książkach”
/M. Gorki/
43. „Dzień, w którym matka kupiła mi elementarz, pamiętam jak święto mojego życia i święto rodzinne, godziny, w których uczyła mnie czytać - jak nabożeństwo niezwykle”
/A. B. Bobrowski/
44. „Do dziś nie mogę zrozumieć ludzi, którzy nie lubią czytać książek”
/K. Brandys/
45. „Najlepszym uniwersytem w dzisiejszym czasach jest księgozbiór”
/Thomas Carlyle/
46. „Każda książka /.../ - powiększa naszą wiedzę”
/Antoni Ber/
47. „Mole unikają gazet, bo wiedzą, że tam o nich źle piszą”
48. „Ten kto chce zdobyć wiedzę, musi książki cenić wyżej od złota i drogich kamieni”
/Jan Amos Komeński/
49. „I słownik może pomóc w orce, pod warunkiem, że mu nie założymy chomąta”
50. „Księga za mistrza stoi”
51. „Książka jest jak ogród noszony w kieszeni”
/przysłowie chińskie/

52. „Pokój bez książek jest jak ciało bez duszy”
/Cyceron/
53. „Nikt nie zrozumie głębiej książki, jeśli nie doświadczył czegoś z jej treści”
/Ezra Pound/
54. „Idealny czytelnik cierpi na idealną bezsenność”
/James Joyce/
55. „Stara księga, stara prawda, stare wino zawsze dobre”
56. „Biblioteka to ostatnie miejsce kultury dla biednych, ale także miejsce gdzie bogaci mogą okazać swoją niewiedzę”
57. „Każda książka, jak głos podany przez radio, dociera tylko do tych, którzy mają tę samą długość fali”
/Jan Parandowski/
58. „Kto chce z książki korzystać, radzę mu niewiele,
Niech się stara poznać wątek, myśl i cele:
Bo kto tej szczerzej rady nie posłucha,
Nie zrozumie autora i przedmiotu ducha”
59. „Biblioteki są dla umysłu tym, czym są apteki dla ciała: jedno i drugie dowodzą, że jesteś słabi”
60. „Bardzo wiele książek należy przeczytać po to, aby sobie uświadomić, jak mało się wie”
/Nikołaj Gogol/
61. „Jest na świecie książka - chleb i książka - skrzydło, jest książka - wino i książka - haszysz”
/Eliza Orzeszkowa/
62. „Nie ma tak złej książki, żeby w jakimś stopniu nie przyniosła korzyści”
/Pliniusz Młodszy/
63. „Czytanie między wierszami tak bardzo osłabia wzrok, że się potem wielu rzeczy nie widzi”
64. „Czytanie rozwija rozum młodzieży, odmładza charakter starca, uszlachetnia w chwilach pomyślności, daje pomoc i pocieszenie w przeciwnościach”
/M. T. Cicero/
65. „Książki oddane na makulaturę dowodzą, że cierpliwość papieru ma swoje granice”
/Horacy Safrin/
66. „Skądkolwiek jest rodem kwiat mądrości pleni - książka jest ogrodem noszonym w kieszeni”
67. „Książka jest lekarstwem dla umysłu”
/Demokryt/
68. „Trzeba być bardzo znużonym smutną treścią książek aby stać się bibliotekarzem”
/Janusz Korczak/

69. „Kto lubi czytać, ten dokonuje wymiany godzin nudy, które są nieuchronne w życiu, na godziny rozkoszy”

70. „Człowiek, który posiada sztukę czytania, lecz z niej nie korzysta, przypomina niemowlę, które ma wprawdzie wszystkie organy, lecz nimi nie włada”

/F. Czerwijowski/

71. „Garnijcie się do czytania książek /.../ i pamiętajcie, że chłop bez oświaty jest prawdziwym kołkiem w płocie”

/Jakub Bojko/

72. „Idź, książeczko między ludzi

Idź i myśli piękne budź

A gdy myśl się piękna zbudzi

Sama zarżnie wszelką chuć”

./St. I. Witkiewicz/

73. „Stworzyć księgozbiór to uprawiać w cichy i skromny sposób sztukę krytyki”

/Jorge Luis Borges/

74. „Legant Prius et Postea Despicjant! - Niech najpierw czytają, a potem ganią”

75. „...Jeszcze nam słowo na tym niebie świeci, Słowo, które czytają i Starcy i dzieci...”

/Kazimierz Brodziński/

76. „Nie bluźnij ni pieśniom, ni księdze! Bo w księgach drzemią czyny jak w chmurach grom”

/Wiktor Gomulicki/

77. „...krytyka sprzedaży książek nie zaszkodzi...”

78. „Wodę ten czerpa przetakiem, kto bez książek chce być żakiem”

79. „Literatura nie pomaga maszerować, za to pozwala oddychać”

/Roland Barthes/

80. „Prawdziwy uniwersytet tworzy biblioteka”

/Thomas Carlyle/

81. „Bez książek do szkoły, bez pieniędzy do targu”

82. „Bibliotekarz jest źródłem wiedzy o książce. Bibliotekarz staje się przewodnikiem i wychowawcą o innym typie pracy niż nauczyciel. Nie posiada nad czytelnikiem żadnej władzy z góry nadanej. Jest po prostu znawcą i technikiem, życzliwym lecz nie narzucającym się doradcą. Bez niego księgozbiór byłby martwy, nie byłby biblioteką”

83. „Poeta to ktoś, kto pragnie w jasny dzień pokazać światło księżycu”

/Jean Cocteau/

84. „Zbiór starych książek, to nie księgarnia, to nie skład druku, to żywy organizm, zrozumiale przemawiający. Każda z tych książek ma swoją historię i dla człowieka dłużej na nią patrzy, a myśli, ma dziwny urok i wzbudza szacunek”

85. „Żak co się uczy bez książki, nie będzie doktor tęgi”

86. „Najsmutniejszym zjawiskiem są ludzie mądrzejsi od swego życia i pisarze mądrzejsi od swych książek”

87. „Przeczytaj /.../ te książki: one radzą i uczą: /.../ one zmieniają niewiedzącego w tego co wie /.../ Przejmij się nimi, weź je do swego serca, abys je mógł wyklądać jako nauczyciel...”

/Amen - Em - Ope/

88. „Jeśli pragniecie, aby praca stała się tym, czym być powinna, kształćcie się... usprawniajcie zamięłowanie do czytania, abyście mogli wiedzieć, co świat już uczynił, co czyni i czym się zajmuje”

/Andrew Carnegie/

89. „Kochajcie książkę. Ona ułatwi Wam życie, po przyjacielsku pomoże zorientować się w pstrej i burzliwej gmatwaninie myśli, uczuć, zdarzeń, ona nauczy Was szanować człowieka i samych siebie, ona uskrzydla rozum i serce uczuciem miłości dla świata, dla człowieka”

90. „Czasami między kartkami książki znajduję zasuszonego autora”

91. „Ci, którzy studiują księgi, nie pragną przez to uzyskać godności, lecz ich umysł pragnie zgłębić wiedzę”

92. „Czytajmy i uczmy się, chciejmy tylko, a będziemy wolnymi”

/Tadeusz Kościuszko/

93. „Samo już czytanie książek kształci ludzi. Im więcej się czyta, im lepsze książki, tym uczynszymi czynią one swych czytelników”

/St. Konarski/

94. „Czytanie to najlepszy sposób uczenia się, czytanie najlepszą nauką”

/A. Puszkina/

95. „Każda powieść ma przynajmniej jednego pełnokrwistego bohatera - czytelnika”

96. „Książka - skarbnicą mądrości”

97. „Książka nierozdzielny towarzysz”

/Ignacy Krasicki/

98. „Książka - pokarm dla ducha”

99. „Księgi biegłości dodają, ale rozsądek mądrość większą sprawuje”


100. „Książka to jest zakonserwowany duch ludzkości, obcując z książką, obcuje z człowiekiem”

/William Hamilton/

BIBLIOGRAFIA:

1. Podajbyś cudze dzieci uczył... Aforyzmy. Myśli /wybór i oprac. Jan Kropiwnicki/. Wydawnictwo Nauczycielskie Spółka z.o.o., Jelenia Góra 1993
2. Brudziński W.: Zmyślania. Iskry, Warszawa 1964

3. Jędraszko Cz.: *Łacina na co dzień. Nasza Księgarnia*, Warszawa 1990
4. Kolberg O.: *Przysłowia. Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza*, Warszawa 1977
5. Korczak J.: *Myśli /wybór Hanna Kircher/*. PIW, Warszawa 1987
6. *Księga cytatów z polskiej literatury pięknej od XIV do XX wieku /ułożona przez Pawła Hertza i Władysława Kopalińskiego/*. PIW, Warszawa 1975
7. *Księga powiedzeń i powiedzonek polskich /w wyborze i układzie Stanisława Nyczaja/*, Kielce 1994
8. Kumor L.: *Pomyślenia czyli aforyzmy. Na każdą okazję ku uciesze i rozwadze spisane*. Iskry, Warszawa 1979
9. *Mała księga przysłów polskich /pod red. Stanisława Nyczaja/*. Oficyna Wydawnicza STON, Radom 1993
10. *Mądrość świata*, Wrocław 1995
11. Mierzwińska Z.: *Współpraca bibliotekarza z czytelnikiem. Państwowy Ośrodek Kształcenia Korespondencyjnego Bibliotekarzy*, Warszawa 1962
12. *O książce. Myśli. Wiersze. Aforyzmy /wybór i oprac. Jan Kropiwnicki/*. Wydawnictwo Nauczycielskie, Jelenia Góra 1992
13. Piasecki B.: *Myśli*. Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 1983
14. *Prosimy powtarzać. 1000 cytatów na każdą okazję /wybór i oprac. Tomasz Basiuk i Paweł Piasecki/*. Vademecum, Warszawa 1992

oprac. Dorota Mach 

WISŁAWA SZYMBORSKA

Montaż poetycko-literacki

Wprowadzenie:

Wisława Szymborska - poetka, mistrzyni dialogu i poetyckiej ironii „sprawdzającej” przeżycia współczesnego człowieka Bada jego miejsce w historii, w porządku natury, zadaje pytania o sens jego egzystencji. W swoich wierszach wielokrotnie wykorzystuje znaki dawnej kultury i przez nie próbuje wyjaśniać aktualne doświadczenia człowieka.

Narrator I:

Wisława Szymborska urodziła się 2.07.1923 roku w Bninie (obecnie część Kórnik w woj. poznańskim). Od roku 1931 mieszka w Krakowie. W latach 1945-1948 studiowała filologię polską i socjologię na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W 1953 roku związała się z zespołem redakcyjnym „Życie Literackiego”, w którym publikowała od 1968 roku stałe felietony pt. „Lektury nadobowiązkowe”, wydane także w oddzielnym zbiorze pod takim samym tytułem. Debiutowała w 1945 roku (wiersz „Szukam słowa” ogłoszony w dodatku do „Dziennika Polskiego”). Pierwszy tom „Dlatego żyjemy” wydała poetka w 1952 roku. Następnie ogłosiła zbiory:

„Pytania zadawane sobie” (1954),

„Wołanie do Yeti” (1957),

„Sól” (1962),

„Sto pociech” (1967),

„Wszelki wypadek” (1972),

„Wielka liczba” (1976).

Recytator I:

*„...Mój cień jak błazen za królową,
kiedy królowa z krzesła wstanie,
błazen nastroszy się na świecie,
i stukanie w sufit głupią głową.
Co może na swój sposób boli
w dwumiarowym świecie. Może
błaznowi źle na moim dworze
i wolałby się w innej roli.
Królowa z okna się wychyli,
a błazen z okna skoczy w dół,
Tak każdą czynność podzielili,
ale to nie jest pół na pół...”*

(Poezje 1970)

Narrator II:

Wisława Szymborska uprawia lirykę osobistą i refleksyjną o charakterze intelektualnym i moralistycznym skupioną głównie wokół dwóch motywów: sytuacji egzystencjalnej człowieka i stosunku jednostki do historii. Niekiedy też, zwłaszcza w początkach twórczości, podejmowała aktualne tematy polityczno-publicystyczne.

Recytator II:

*„...Dziś o wieczności więcej wiem:
można ją udawać i odbierać.
Kogo nazwano zdrajcą - ten
razem z imieniem ma umierać.*

*Ta nasza nad zmarłym moc
wymaga nierozchwianej wagi
i żeby sąd nie sądził w noc
i żeby sędzia nie był nagi.*

*Ziemia wre - a to oni, którzy są już ziemią,
wstają grudka po grudce, garstka obok garstki,
wychodzą z przemilczenia, wracają do imion,
do pamięci narodu, do wieńców i barw...”*

(Wołanie do Yeti - 1957)

Narrator III:

Zagadka sensu i celu ludzkiego istnienia rozważana jest w poezji Wisławy Szymborskiej zarówno w wymiarze jednostkowym i niepowtarzalnym, jak i w perspektywie uniwersalnej. Człowiek jawi się w jej utworach jako istota podległa niezmiennym prawom biologii i koniecznościom historii. Jest bezbronny wobec świata i omylny w swych nadziejach i rachubach, doznaje goryczy wyobcowania i niespełnienia, żyje w poczuciu zagrożenia i niemożności pełnego porozumienia z innym człowiekiem.

Recytator III:

*„...Nie ma rozpusty gorszej niż myślenie,
pieni się ta swawola jak wiatropylny chwast
na grzędce wytyczonej pod stokrotki.
Dla takich, którzy myślą, święte nie jest nic.
Zuchwale nazywanie rzeczy po imieniu,
rozwiązłe analizy, wszeteczne syntezy,
pogoń za nagim faktem dzika i hulaszca,
lubieżne obmacywanie drażliwych tematów,
tarło poglądów - w to im właśnie graj...”*

(z tomu Ludzie na moście - 1986)

Narrator IV:

Poetka uprawia głównie drobne formy liryczne, lapidarne w treści i kunsztowne w stylu, oparte na precyzyjnie konstruowanych metaforach i zaskakującej puencie. Umiejętnie zespala finezję i wdzięk igraszki słownej oraz dowcipu językowego z wypowiedzią refleksyjną. Zachowuje sceptyczny dystans wobec konwencji literackich.

Recytator IV:

*„...Co innego cebula
Ona nie ma wnętrzości,
Jest sobą na wskroś cebulą
do stopnia cebuliczności.
Cebulasta na zewnątrz
cebulowa do rdzenia,
mogłaby wejrzeć w siebie
cebula bez przerażenia.*

*U nas obczyzna i dzikość
ledwie skórą przykryta,
inferno w nas interny,
anatomia gwałtowna,
a w cebuli cebula,
nie pokrętne jelita.
Ona wielokroć naga,
do głębi i tym podobna...”*

(z tomu „Wielka liczba” - 1976)

Narrator V:

Poetka osiągnęła wielką popularność wśród czytelników - przetłumaczono jej utwory na kilkanaście języków. Otrzymała nagrodę literacką miasta Krakowa w 1954 roku i nagrodę Ministra Kultury i Sztuki II stopnia w roku 1963.

Recytator V:

*„...Ziemio ojczysta, ziemio jasna,
nie będę powalonym drzewem
codziennie mocniej w ciebie wrastam
radością, smutkiem, dumą, gniewem.
Nie będę jak zerwana nić.
Odrzucam pusto brzmiące słowa.
Można nie kochać cię - i żyć,
ale nie można owocować...”*

(„Gawęda o miłości ziemi ojczystej”)

Narrator VI:

Szyborska jest „pierwsza damą w salonie polskiej poezji” - napisał jeden z krytyków.


Jej poetycki świat „pełen jest nicości zawstydzającej sobą istnienie” i ta właśnie postawa filozoficzna powoduje, że Miłosz porównuje poezję autorki „Wielkiej liczby” z twórczością Samuela Backetta.

Jest to „bardzo gorzka poezja” - pisze Miłosz, ale zarazem dodaje, że jej wiersze to „świat, w którym można oddychać dzięki obiektywizacji”, bo ja „liryczne” i jego osobiste przygnębienie zostały ze świata tego wyłączone.

3 października 1996 roku Wisława Szyborska została uhonorowana literacką Nagrodą Nobla za całokształt twórczości literackiej.

BIBLIOGRAFIA

1. Kryda B.: Krajobraz poezji polskiej. Antologia . W-wa 1986 s. 352-357
2. Pod niebem rodzinnym. W-wa 1984 s. 202-203
3. Kuncewicz P.: Leksykon polskich pisarzy współczesnych. T. 2. W-wa 1995 s. 325-329
4. Literatura współczesna. Podręcznik dla klas maturalnych. Poznań 1993 s. 39, 96-98, 100-101, 149-154, 206-207
5. Wójcik T.: Pisarze polscy XX wieku. Sylwetki. W-wa 1995 s. 138
6. Lektury nadobowiązkowe cz. 1 Kraków 1973; Cz. 2 1981, 1992 Poznań 1996
7. Poezje wybrane /II/. Warszawa 1983
8. Wołanie do Yeti. Kraków 1957
9. Sól. Warszawa 1962
10. Wiersze wybrane. Warszawa 1964
11. [Wybór poezji]. Warszawa 1970
12. Widok z ziarnkiem piasku: 102 wiersze. Poznań 1996
13. Legzyńska A.: Wisława Szyborska. Poznań 1996.

Oprac. Elżbieta Strupiechowska 

„ŻYJE SIĘ TYLKO CHWILĘ”

Montaż poetycko-literacki

W 30 rocznicę śmierci Haliny Poświatowskiej

Prowadzący:

Wysoka, szczupła, ładna dziewczyna o zielonych, skośnych oczach. Halina Poświatowska - poetka. Dla przyjaciół i rodziny - po prostu Haśka. Tak ją nazywano. Jako 10-letnia dziewczynka ciężko zachorowała na anginę, z której wywiązało się zapalenie stawów i w następstwie poważna choroba serca. Pierwszy raz w życiu poszła do szkoły mając dopiero 11 lat, ale po miesiącu musiała przerwać naukę. Uczy się w domu sama lub z pomocą nauczyciela przerabia program szkolny. Po-chłania książki, pisze wiersze, ale przede wszystkim tęskni do słońca, ruchu, wolnej przestrzeni.

Posłuchajmy jak pisze o tym Poświatowska w „Opowieści dla przyjaciela”

Osoba I:

„...Czytam książki, wertuję podręczniki szkolne, uczę się na pamięć wierszy, próbuję pisać własne. Niedoścignionym wzorem jest Mickiewicz, Słowacki. Mam głowę pełną rymów i mogę napisać rymowany wiersz na każdy temat...Te zajęcia jednak nie mają dla mnie większego znaczenia. Ważny jest dla mnie tylko świat za oknem, ulica, po której można by biec do utraty tchu, słońce zagładające każdego rana na parapet okienny, wiatr rozrzucający garście znowu pożółkłych liści. Narzeczcie będę mogła wstać, kiedy będę mogła wyjść do ogrodu?”

Prowadzący:

Wszystko to, co dla innych było zwykłą codziennością, dla niej stało się szczytem marzeń. Ledwie trochę poczuje się lepiej, znowu przychodzą ataki choroby, wyjazdy do szpitali i sanatoriów na wielomiesięczne leczenie. Potem powroty do domu, iskra nadziei, że będzie lepiej i ponowne leżenie w łóżku.

Recytator:

*...Mieszka we mnie chwiejny chronometr
serca
o wadliwej konstrukcji
stąd chronometryczna
niewydolność
i płąs szalony
krwi
i moje stopy - właśnie*

wzbierają jak rzeki po deszczach
kiedy wchodzę po granitowych stopniach
oddech mi więźnie w gardle
dwa
trzy...
wczoraj
uderzyłam ramieniem o futrynę drzwi
najpierw był ostry ból
potem - ból odszedł
pozostała fioletowa plama
pęknięte naczynko krwi

Osoba II:

„Przeszła 300, 400 metrów - wspomina matka - i mówiła: >>„Nie mogę dalej<<. Siadała na krawężniku, na schodku, gdzie popadło. Trzeba było stać nad nią i udawać wesołą, rozmawiać jakby nigdy nic, niech ludzie myślą, że to psi figiel...”
„Była szybka jak ogień - wspomina matka. Miała wiele fascynacji i pasji życia. Na przekór choremu sercu żyła intensywnie, gwałtownie. Haśka zawsze lubiła się uczyć zachłannie, na zapas. Lekarze pytali nieraz ze zdziwieniem ->>po co to pani?<< Ale ona odpowiadała niezmiennie - >>Tylko to po mnie zostanie.<<”

Recytator:

*Halina Poświatowska to jest podobno człowiek
i podobno ma umrzeć jak wielu przed nią ludzi
Halina Poświatowska właśnie teraz się trudzi
nad własnym umieraniem*

*ona jeszcze nie wierzy ale już podejrzewa
i kiedy w sen zagłębia lewą rękę to w prawej
zaciska mocno gwiazdę - strzępek żywego nieba
i światłem poprzez ciemność krwawi*

*potem gaśnie za sobą wlokąc warkocz różowy
ciemniejszy na wietrze nocy groźnej i chłodnej
Halina Poświatowska - te trochę garderoby
i te ręce - i usta co nie są już głodne.*

Prowadzący:

Halina Poświatowska leczyła się w krakowskiej klinice kierowanej przez słynnego prof. dr Juliana Aleksandrowicza. Profesor polubił Haśkę i często ją wspominał.

Osoba I:

„Pewnego razu Haśka poprosiła mnie, abym usiadł przy jej łóżku. Miała bladą twarzyczkę, wargi były sine.

- Powiedz mi, profesorze - wyszeptła - co to jest śmierć. Tak się boję umrzeć. Chcę wiedzieć, to nie będę się bać i przytulała się do moich rąk.

- Dla przyrodnika - odrzekłem - jest chyba zagadką, jak życie. Dla fizyka - przeistoczeniem jeno materii. Dla wierzącego - to odrodzenie w innym bycie...Dla cierpiących - wyzwoleniem. Nie masz się więc czego bać.”

Recytator:

Śmierć

*Mędrzec
wpatrzony w twoją smutną twarz
białą
nic nie wie o tobie
oprócz tego
że unicastwiasz ciało
rozsypujesz ciało
hojnie
wzbogacasz pyłem wiatr
kiedy cię poją kadzidłem
obiecujesz odejść
niechętnie
snujesz się przez kościół
wzdłuż
smugą kadzidelnego dymu
oni myślą że ciebie nie ma
jesteś
jesteś
bo jakżeby inaczej
można było nie żyć
dla przyrodnika
jesteś zagadką jak życie
dla fizyka
przeistoczeniem materii
dla wierzącego przejściem do innego bytu
dla nas cierpiących
wyzwoleniem*

Osoba I:

Tak zaprzyjaźnili się. Pewnego wieczoru dostrzegł na jej nocnym stoliku tomik wierszy Wisławy Szymborskiej. Zrodził się wówczas plan terapii Haški. Może by tak przestawić unicestwiająca ją myśli o śmierci - na myśli o tworzeniu, które mogłyby wypełnić pustkę jej życia?

Profesor Aleksandrowicz przyprowadził do Haški Wisławę Szymborską. Obie poetki wzajemnie przypadły sobie do serca. Dla Haški ta przyjaźń była czymś ogromnie ważnym.

„Pisała w każdej chwili - wspomina profesor - Tworzyła coraz doskonalszą poezję.”

Prowadzący:

Dowiodła nam Haška swym życiem i twórczością, że można mieć chory tak istotny dla życia narząd jak serce, a przy tym samemu wytworzyć w sobie pełnię sprawności psychicznej i społecznej. Tworzyła piękną poezję, pełną smutku, a równocześnie lekką i wdzięczną. Wiele w niej myśli o przemijaniu i kruchości życia. Jest też rozpaczliwy bunt przeciwko cierpieniu i śmierci.

Recytator:

*Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę
gdy życie odchodzi ode mnie
przywieram do niego
mówię - życie
nie odchodź jeszcze*

*jego ciepła ręka w mojej ręce
moje usta przy jego uchu
szepczę*

*życie
- jak gdyby życie było kochankiem
który chce odejść -
wieszam mu się na szyi
krzyczę
umrę jeśli odejdiesz*

Prowadzący:

Wiele ze swoich wierszy poświęciła Adolfowi Poświatowskiemu. Poznali się w sanatorium w 1954 r. On również był ciężko chory na serce. Kiedy się pobierali, Haška miała zaledwie 19 lat. Po dwóch latach została już wdową.

Po śmierci męża dla Poświatowskiej zaczęło się życie na niby. Znalazła się pomiędzy śmiercią ukochanego a swoją własną - jak w potrzasku. Z bolesnych wspo-

mnień wyrywa poetkę nieoczekiwana wyprawa do Ameryki. W 1958 r., dzięki staraniom przyjaciół, udaje się jej dostać do kliniki w Nowym Jorku, gdzie ma się poddać operacji serca. Operacja udaje się i przedłuża Hańce życie o 9 lat. Po opuszczeniu szpitala żyje bardzo intensywnie. Studiuje filozofię, logikę, uczy się angielskiego i niemieckiego, tworzy sama i zajmuje się tłumaczeniami francuskich i angielskich wierszy. I jakby tego wszystkiego było jeszcze mało, zabiera się do nauki języka hiszpańskiego. Nawet ktoś zupełnie zdrowy nie wytrzymałby takiego tempa. Żyła zaledwie 32 lata.

Recytator:

*Żyje się tylko chwilę
a czas -
jest przezroczystą perłą
wypełnioną oddechem*

Prowadzący:

„Żyje się tylko chwilę” - to przejmujące wyznanie. Bo przecież ona żyła krócej niż chwilę. Przynajmniej w stosunku do żarliwej miłości i żądy życia.

HALINA POŚWIATOWSKA

Halina Myga, bo tak brzmiało panięskie nazwisko Poświatowskiej, urodziła się 9 lipca 1935 roku w Częstochowie. Tam też przemieszkała całą okupację.

W dniach wyzwolenia Częstochowy dziesięcioletnia Halina zapadła na ciężką anginę, której powikłaniem było zapalenie stawów. Przeleżała pół roku w łóżku. Trwałą pozostałością choroby stawów była ciężka wada serca - niedomykalność zastawki dwudzielnej. Rodzice umieścili dziewczynkę w szpitalu w Krakowie. Spędziła tam z przerwami 4 lata. Potem były szpitale w Warszawie i Poznaniu. Niestety, radykalna poprawa nie nastąpiła. I wprawdzie piętnastoletnia Halina zdała egzamin do X klasy, ale ostry nawrót choroby uniemożliwił jej naukę. Znowu dwa lata walki lekarzy z chorobą i wyjazd do sanatorium. Tam dziewczyna poznała studenta Wyższej Szkoły Filmowej - Adolfa Poświatowskiego, również nieuleczalnie chorego na serce. W 1954 roku wyszła za niego za mąż i podjęła naukę w liceum dla pracujących. W dwa lata później Adolf umarł.

Poetka debiutowała w 1956 roku w „Gazecie Częstochowskiej” wierszami o miłości, a po roku wydrukowała wiersze w „Zebrze” - piśmie młodych poetów i grafików.

Potem znów przyszedł pobyt w krakowskiej klinice profesora Juliana Aleksandrowicza. W tym okresie poetka weszła do grupy młodoliterackiej „Muszyna”. Debiut książkowy Poświatowskiej, „Hymn bałwochwalczy” /1958/, wywołał entu-

zjazm krytyków. Ale sukcesowi literackiemu towarzyszyło pogorszenie zdrowia. Lekarze dawali jej ledwie rok życia. Dzięki staraniom szefa krakowskiej kliniki, Polonia Amerykańska załatwiła poetce operację w Stanach Zjednoczonych. W sierpniu 1958 roku Poświatowska popłynęła „Batorym” do Montrealu, a potem poleciała do Nowego Jorku. Tam została zoperowana przez profesora Nicolsa z Filadelfii, podówczas jednego z najśłynniejszych chirurgów świata. Przed operacją nowojorscy Polacy oddali dla niej 12 litrów krwi. Po siedmio i półgodzinnej operacji wiadomo było, że poetka będzie nie tylko żyć, ale będzie mogła również wrócić do społeczeństwa. Po sześciotygodniowej rekonwalescencji Poświatowska opuściła szpital i zaczęła starać się o stypendium. Otrzymała je w kwietniu 1959 roku i jesienią podjęła studia w Smith College w Northampton. Po ukończeniu Smith College powróciła w 1961 roku do Polski, mimo że proponowano jej dalsze studia w Ameryce.

Studia kontynuowała na Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie po ich ukończeniu w 1963 roku objęła asystenturę na Wydziale Filozoficzno-Historycznym i zaczęła przygotować się do doktoratu.

Plonem poetyckim trzyletniego pobytu w Stanach były wiersze opublikowane w tomie „Dzień Dzisiejszy” /1963/. Do tomu tego weszło ponadto parę utworów napisanych w kraju i przekłady z francuskiego i angielskiego. Z lat amerykańskich pozostały po poetce listy do matki i siostry, drukowane we fragmentach przez „Przekrój” w cyklu pt. „Serce poetki”. Po powrocie do kraju Poświatowska pisze wiersze o dramatycznych splotach śmierci, miłości i samotności, zebrane potem w tomie „Oda do rąk” /1966/. Pozostałe wiersze ukazały się pośmiertnie. W 1966 roku pojechała na dwumiesięcznie stypendium do Paryża. Po powrocie serce znów dało o sobie znać. Poświatowska raz jeszcze znalazła się w klinice kierowanej przez profesora Aleksandrowicza, skąd po kilku miesiącach przewieziono ją do Warszawy, gdzie poddana została powtórnej operacji serca. W osiem dni później - 11 października 1967 roku - już nie żyła. Pochowana została na cmentarzu św. Rocha w Częstochowie.

BIBLIOGRAFIA

1. Kaskaderzy literatury. Łódź 1986
2. Literatura Polska. T. 2, N-Ż. Warszawa 1985
3. Poświatowska H.: Opowieść dla przyjaciela. Kraków 1967
4. Poświatowska H.: Wiersze wybrane. Kraków 1987.

Oprac. Mirosława Kucharska

„TYŚ NAS ZROBIŁ POLAKAMI”

Montaż literacki

Montaż literacki poświęcony rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, oparty głównie na twórczości Henryka Sienkiewicza, dlatego też może być wykorzystywany do różnych rocznic Sienkiewiczowskich.

Recytator:

*Kto ty jesteś?
Polak mały.
Jaki znak twój?
Orzeł Biały.
Gdzie ty mieszkasz?
Między swemi.
W jakiej ziemi?
Polskiej ziemi.
Czy ją kochasz?
Kocham szczerze.
A w co wierzysz?
W Polskę wierzę.*

Prowadzący:

Czym dla nas jest ojczyzna? Dlaczego ją kochamy? Dlaczego z jej imieniem łączymy wszystko, co najpiękniejsze?

Ileż jej imion nadano. Od błogosławionej - po świętą, od karmicielki matki - aż po przekłętą. Opuszczano ją kiedyś, bo nie mogła wyżywić, ale tęskniono za nią, modlono się do niej i wracano pod jej próg z miłości, z potrzeby większej niż osiągnięcie ziemskich dóbr.

Recytator:

*Idziem do Ciebie, ziemio matko nasza,
Coś z pierwotnej zrodziła nas gliny.
Idziem do Ciebie, rzesza Twoja ptasza.
Powracające do gniazd swoich syny...
Niechaj nas dola, jak październik rozprasza,
Krzykniesz - wnet Twoje zbiorą się drużyny.
Przez imię Twoje i na Twe wołanie
Lud, wierny Tobie, u boku Ci stanie.
...Idziem do Ciebie, ziemio matko miła,*

*...Idziem do Ciebie, ziemi matko miła,
By upaść czołem na Twoje zaproże...
Nie jeno liczba my - ale i siła.
Nie jeno pług my, co łany Twe orze,
...Nie jeno proch my, co z wiatrem polata,
Ale i bary - dźwignące pół świata!*

/M. Konopnicka - Pan Balcer w Brazylii/

Prowadzący:

Był czas, kiedy nie istniało państwo polskie. Istniał jednak naród polski walczący różnymi sposobami o swatożsamość w Rosji, w Prusach, w Austrii. I naród nasz miłujący nad wszystko wolność, nigdy nie pogodził się, w swej często tragicznej historii, z żadnym rządem zaborczym i niewolą. Za każdym razem podejmował z zaborcami nieubłaganą walkę na śmierć i życie.

Pozbawieni własnego państwa żyli Polacy zawsze sprawami ojczyzny, nawet wówczas, gdy przyszło im być poza krajem.

Oto czterdzieści lat dobiegało, jak nie widział kraju, i Bóg wie ile, jak nie słyszał mowy rodzinnej, a tu tymczasem ta mowa przyszła sama do niego - przepłynęła ocean i znalazła go, samotnika, na drugiej półkuli, taka kochana, taka droga, taka śliczna! We łkaniu, jakie nim wstrząsnęło, nie było bólu, ale tylko nagle rozbudzona niezmierna miłość, przy której wszystko jest niczym... On po prostu tym wielkim płaczem przeproszał tę ukochaną, oddaloną za to, że się już tak zestarzał, tak zżył z samotną skałą i tak zapamiętał, iż się w nim tęsknota poczyniała zacierać. A teraz „wracał cudem” - więc się w nim serce rwało. Chwile mijaly jedna za drugą: on wciąż leżał. Mewy przyleciały nad latarnię, pokrzykując jakby niespokojne o starego przyjaciela. Nadchodziła godzina, w której je karmił resztkami swej żywności, więc kilka z nich zleciało z wierzchu latarni aż do niego. Potem przybyło ich coraz więcej i zaczęły go dziobać lekko i furkotać skrzydłami nad jego głową. Szumy skrzydeł zbudziły go. Wypłakawszy się, miał teraz w twarzy jakiś spokój i rozpromienienie, a oczy jego były jakby natchnione. Oddał bezwiednie całą swoją żywność ptakom, które rzuciły się na nią z wraskiem, a sam wziął znowu książkę. Słońce już przeszło nad ogrodami i nad dziewiczym lasem Panamy i staczało się z wolna za międzymorze, ku drugiemu oceanowi, ale Atlantyk był jeszcze pełen blasku..., więc czytał dalej:

Tymczasem przenoś duszę moją utęsknioną

Do tych pagórków leśnych, do tych łąk zielonych...

...Starzec oparł głowę o skałę i przymknął oczy. A wówczas „Ta, co jasnej broni Częstochowy” zabrała jego duszę i przeniosła „do tych pól malowanych zbożem rozmaitem”. Na niebie paliły się jeszcze długie szlaki czerwone i złote, a on w tych światłościach leciał ku stronom kochanym. Zaszumiały mu w uszach lasy sosnowe, zabelkotały rzeki rodzinne.

Widzi wszystko, jak było. Wszystko go pyta: „Pamiętasz?” On pamięta!
...Jaka ta ziemia kochana, śliczna w różowych blaskach jutrzni! Oj, jedyna, jedyna!”

/H. Sienkiewicz - Latarnik s. 14-16/

Prowadzący:

Można było nałożyć kajdany na ręce i nogi, nie można było jednak skuć uczu-
i myśli. Znalazły one ujście w literaturze. A jej wiernym sługą był Henryk Sienkiewicz.

Recytator:

„Naród streszcza się w swej literaturze i żyje przez nią, gdyż inaczej żyć nie może. Politycznie może ona często błądzić, narodowo nie błądzi nigdy. Jest ona jak pochodnia, która roznieca ciemności niewoli jak dzwon, który nie pozwala usnąć sumieniu nie tylko polskiemu, ale i sumieniu innych ludów. Próżno ci, którym chodzi przede wszystkim o spokój zatykają sobie uszy. Dzwon powtarza im nieubłagane, że rozbój dokonany nad Polską jest niesłychaną w dziejach zbrodnią i że dopóty ludzkość chorzeć będzie, dopóki nie stanie się zadość sprawiedliwości”. My Polacy tak właśnie rozumiemy ideę Ojczyzny i dlatego przyszłość jest przed nami, albowiem Polska łączy się w naszych duszach z ideą sprawiedliwości, wolności, z prawem życia dla wszystkich.”

Prowadzący:

Oczywiście dostrzegli to zaborcy i z furją tępił polską literaturę.

Bezskutecznie. I oto w ważnej chwili dziejowej, w 1883 r. Sienkiewicz, niedawny głosiciel haseł pozytywistycznych, zaczął ogłaszać „powieść z lat dawnych „Ogniem i mieczem”. Niedowierzanie, zdziwienie. Niepojęte dla polityków obudzenie i spotęgowanie do ogromnych rozmiarów poczucia narodowego w całym społeczeństwie, we wszystkich trzech zaborach.

Niepozorny, przystojny mężczyzna, który do niedawna budził zainteresowanie głównie u płci pięknej, stał się wodzem duchowym ujarzmiętego narodu polskiego.

A oto jak czytał trylogię młody Reymont.

Recytator:

„Zacząłem od „Ogniem i mieczem”. Chciałem jeno przy rozcinaniu kartek rzucić tu i ówdzie okiem. Pierwsza jednak stronica już wzięła mnie w niewolę czaru. I przyszła chwila, że przepadłem w zapamiętaniu, straciłem świadomość, nie wiedziałem już gdzie jestem w rzeczywistości. Uderzałem na wrogów ze śpiewem „Bogurodzicy” - pamiętam las migocących proporców, błyski tysięcy szabel tnących łby kozacze, bojową zawieruchę, głosy trąb, końskie oszalałe kwiki, jęki umierających. Byłem tam, i byłem tym wszystkim co się przesuwało przez karty tej książki. Byłem mocą prześwietnej Rzeczypospolitej, jej majestatem i jej mieczem karzącym”.

Prowadzący:

Nie tylko Reymont tak czytał te dziwne księgi, które jako pierwsze w naszej historii trafiły pod strzechy i wstępnym bojem opanowały serca i umysły Polaków. Losy Kmiciców, Wołodyjowskich i Skrzetuskich wiążą się z dziejami zagrożonego narodu. Twórczość Sienkiewicza nie tylko krzepiła serca ogarnięte zwątpieniem wobec rosnącego ucisku w zaborze rosyjskim i pruskim, lecz przypomniła Polakom ich narodową odrębność i prawo do narodowej godności. Przez odwołanie się do okresu, gdy na Polskę wały się nieszczęścia i gdy byt jej polityczny był zagrożony, a jednak dzięki staraniom narodu wyszła ona z śmiertelnych trudności zwycięsko, dzieło Sienkiewicza podtrzymywało, otuchę, że niewola wiecznie trwać nie może, że prędzej czy później uciśnionemu narodowi zabłyśnie jutrzeńka swobody. Dla młodych ludzi stworzył postać Stasia Tarkowskiego, dokonującego czynów, które zdawałoby się przerastają możliwości dziecka. Rzucony na pastwę groźnej przyrody afrykańskiej oraz dzikich i okrutnych ludzi, potrafił wydobyć się z najtrudniejszych sytuacji dzięki własnemu męstwu i zaradności. Ratuje nie tylko siebie. Ocala powierzoną jego opiece malutką, bezradną Nel.

Recytator:

Sienkiewicz dał młodemu czytelnikowi piękny wzór. Mały Polak w egzotycznym świecie daje sobie doskonale radę. W życiu trzeba być zaradnym, silnym. W walce o byt decyduje wytrwałość i hart, i należyte spełnianie obowiązków. Polska, wówczas wymazana z karty Europy, wytrwa i zwycięży dzięki pozytywnym wartościom swoich obywateli. Staś Tarkowski to uosobienie prawości, odwagi i honoru. Wierny swej wierze i tradycji, miłuje własny kraj, broni słabych. To o nim powie wielki podróżnik Linde:

„Jeśli w waszym kraju jest więcej podobnych do Ciebie chłopców, nieprędko sobie z wami poradzą”.

Prowadzący:

Słowa te miały szczególnie. Były dla wielu iskrą nadziei, że może kiedyś, dzięki takim młodym dzielnym Polakom, znów będzie wolna Polska. Mówiono o nim, że jest wspaniałym pisarzem i obywatelem. Często uczestniczył w spotkaniach ze swoimi czytelnikami. Były one nielegalne, gdyż zaborcy ostro tępił wszelkie przejawy polskości.

Recytator:

„Nastąpiła chwila oczekiwania - i oto zza kulis wysuwa się powoli charakterystyczna postać pana Henryka. Sala zrywa się z krzesel. Runął też od razu grzmot oklasków, lecz jeden okrzyk nie pada. Organizatorzy dostosowując się z musu do żądań władz kategorycznie „błagali”, by żadnych „niech żyje” nie wznoszono na sali. Oklaski - to wolno!...Nie było chyba wtedy na sali oczu bez łez. Do nas mówił, dla nas mówił ten, który piórem zaklinał w swych książkach postacie, że wydawały

się nam żywymi...Piórem swym wskrzeszał przeszłość i płonęły nam serca żarem miłości wolnej ojczyzny,...której nie mieliśmy wtedy. Wszedł swymi książkami głęboko w nasze życie....

I nagle jasną staje się prawda, może dotychczas dla wielu niedostrzegalna w zamęcie i troskach dnia powszedniego pod zaborami,:

Taka mowa nie może zginąć! Taka mowa musi być wolną...Znowu będzie wolną! otrząśnie się z łańcuchów niewoli, zsuną się z niej kajdany udręczeń!...

Widzimy to wszyscy jasno i wyraźnie: naród posiadający taką mowę musi odzyskać wolność! O mowo polska! Przecudna w brzmieniu, dzwoniąca pięknem i prawdą! O mowo, mowo polska!

Mistrzu, nauczyłeś nas kochać słowo polskie! Tyś nas zrobił Polakami.

/M. Kornilowiczowa - Onegdaj. Opowieść o Henryku
Sienkiewiczu i ludziach mu bliskich. W-wa 1973/

Prowadzący:

Polacy nigdy nie pogodzili się z utratą niepodległości i przez cały okres niewoli walczyli o swą niezależność. Na niepodległość czekał też Sienkiewicz. Niestety. Umarł 15 listopada 1916 r., ze słowami:

„Nie zobaczę już wolnej Polski”.

W Vevey odbył się pogrzeb urastający do rangi symbolu. Trumna była nakryta nie kirem, ale całunem z białym orłem ma czerwonym tle. Otaczały ją polskie historyczne sztandary z Muzeum w Rapperswilu. A pod tymi sztandarami znaleźli się dyplomatyczni przedstawiciele wszystkich, pozostających z sobą w wojnie, potęg, , w tym także Rosji i Niemiec - teraz zgromadzeni nagle razem, w jednym rządzie. Wieniec od Jerzego V, króla dalekiej i obojętnej Polsce Anglii, dopełnił obrazu. W dwa lata później przysłała niepodległość.

Recytator:

Polsko, nie jesteś Ty już niewolnicą

*Polsko, nie jesteś Ty już niewolnicą!
Łańcuch twych kajdan stał się tym łańcuchem,
Na którym z lochu, co był twą stolicą
Lat sto, swym własnym dźwignęłaś się duchem.*

*Nie przyszły ciebie poprzeć karabiny
Nie wiodły za cię bój komety w niebie,
Ni z Jakubowej zstąpiły drabiny
W pomoc anioly. Powstałaś przez siebie!*

*Dzisiaj wychodzisz po wieku z podziemia.
Z ludów jedyny ty lud czystych dłoni,
Co swych zaborców zdumieniem oniemia,
Iż tym zwycięża jeno, że się broni.*

*Ducha wspomnieniem ich ci nie rozsierdę,
Żyłaś miłością, nie zaś zemsty żoldem,
Choć serce twardsze masz niż Flandrii twierdza,
Co ci przyznano nowym pruskim hołdem.*

*Ty, broniąc siebie wbrew wszelkiej nadziei,
Broniłaś jeno od czarnej rozpaczey
Wiary, że wolność, prawo, moc idei
Nie jest czczym wiatrem ust., ale coś znaczy.*

*Duchową bronią walczyłaś i zbroją,
O którą pękał każdy cios obuchem.
Więc dziś myśl każdą podłóż ziemią swoją
I każdą ziemi swej piędź nakryj duchem.*

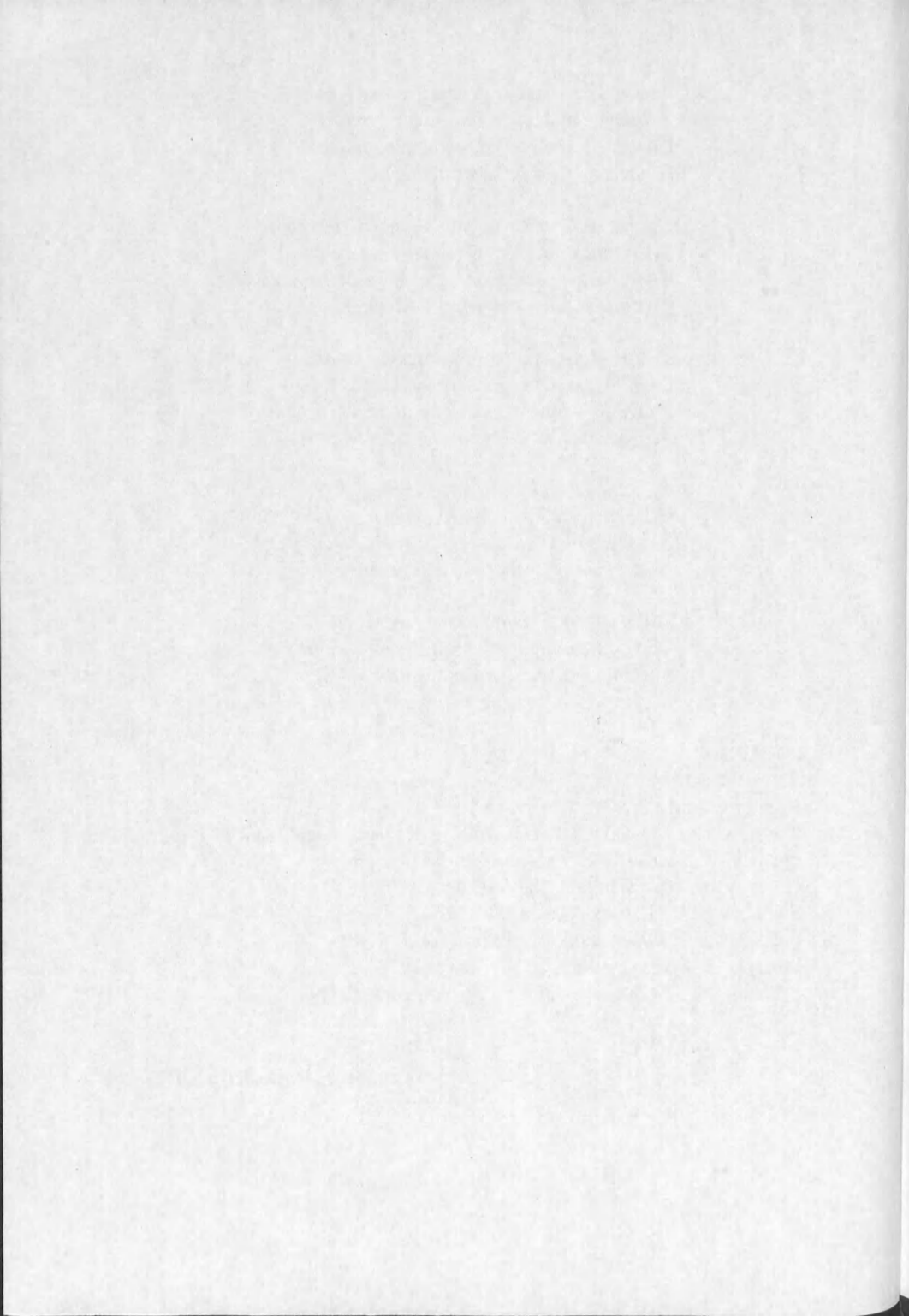
*Żadne cię miana nad to nie zaszczycą,
Bo byś nie mogła przez wiek twą ozdoba!
Polsko, nie jesteś ty już niewolnicą!
Lecz czymś największym, czym być można: Sobą!*

Leopold Staff

BIBLIOGRAFIA:

1. Bełza W.: Kto ty jesteś? Polak mały. Warszawa 1974
2. Konopnicka M.: Poezje. Warszawa 1977
3. Kornilowicz M.: Onegdaj. Opowieść o Henryku Sienkiewiczu i ludziach mu bliskich. Warszawa 1973
4. Nofer A.: Henryk Sienkiewicz. Warszawa 1962
5. Sienkiewicz H.: Latarnik. Warszawa 1966
6. Sienkiewicz H.: W pustyni i w puszczy. Łódź 1990
7. Strofy o Ojczyźnie. Antologia. Warszawa 1978
8. Szczublewski J.: Żywot Sienkiewicza. Warszawa 1989

Oprac. Mirosława Kucharska



**ZESTAWIENIA
BIBLIOGRAFICZNE**

WISŁAWA SZYMBORSKA

LITERATURA - WYBÓR:


1. LEGEŻYŃSKA A.: Wisława Szymborska. Rebis, Poznań 1996
2. RADOŚĆ czytania Szymborskiej: wybór tekstów krytycznych /oprac. Stanisław Balbus i Dorota Wojda/. Znak, Kraków 1996
3. SZYMBORSKA W.: Koniec i początek. Wydawnictwo a 5, Poznań 1993, 1995, 1996
4. SZYMBORSKA W.: Dlaczego żyjemy. Czytelnik, Warszawa 1952, 1954
5. SZYMBORSKA W.: Lektury nadobowiązkowe /cz.1/. Wydawnictwo Literackie, Kraków 1973
6. SZYMBORSKA W.: Lektury nadobowiązkowe /cz.2/. Wydawnictwo a 5, Poznań 1996
7. SZYMBORSKA W.: Ludzie na moście. Czytelnik, Warszawa 1976, 1986, 1988
8. SZYMBORSKA W.: Poezje /przedmowa Jerzy Kwiatkowski/. Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1970
9. SZYMBORSKA W.: Poezje /przedmowa Jerzy Kwiatkowski/. Wyd. 2, PIW, Warszawa 1977
10. SZYMBORSKA W.: Poezje /przedmowa Jerzy Kwiatkowski/. Wyd. 3, Alfa, Warszawa 1987
11. SZYMBORSKA W.: Poezje wybrane. Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa 1967
12. SZYMBORSKA W.: Poezje wybrane /II/. Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa 1983
13. SZYMBORSKA W.: Pytania zadawane sobie. Wydawnictwo Literackie, Kraków 1954
14. SZYMBORSKA W.: Sto pociech: wiersze. PIW, Warszawa 1967
15. SZYMBORSKA W.: Sól. PIW, Warszawa 1962
16. SZYMBORSKA W.: Szkice /Edward Balcerzan et. al./. Open, Warszawa 1996
17. SZYMBORSKA W.: Tarsjusz i inne wiersze. Krajowa Agencja Wydawnicza, Warszawa 1976
18. SZYMBORSKA W.: Widok z ziarnkiem piasku: 102 wiersze. Wydawnictwo a 5, Poznań 1996
19. SZYMBORSKA W.: Wielka liczba. Czytelnik, Warszawa 1976, 1977
20. SZYMBORSKA W.: Wieczór autorski /wstęp Wojciech Ligęza/. Anagram, Warszawa 1992
21. SZYMBORSKA W.: Wiersze wybrane. PIW, Warszawa 1964
22. SZYMBORSKA W.: Wołanie do Yeti. Wydawnictwo Literackie, Kraków 1957
23. SZYMBORSKA W.: Wybór poezji. Czytelnik, Warszawa 1972; Wyd. 2 1975
24. SZYMBORSKA W.: Wybór wierszy. PIW, Warszawa 1973
25. SZYMBORSKA W.: Wybór wierszy. PIW, Warszawa 1979

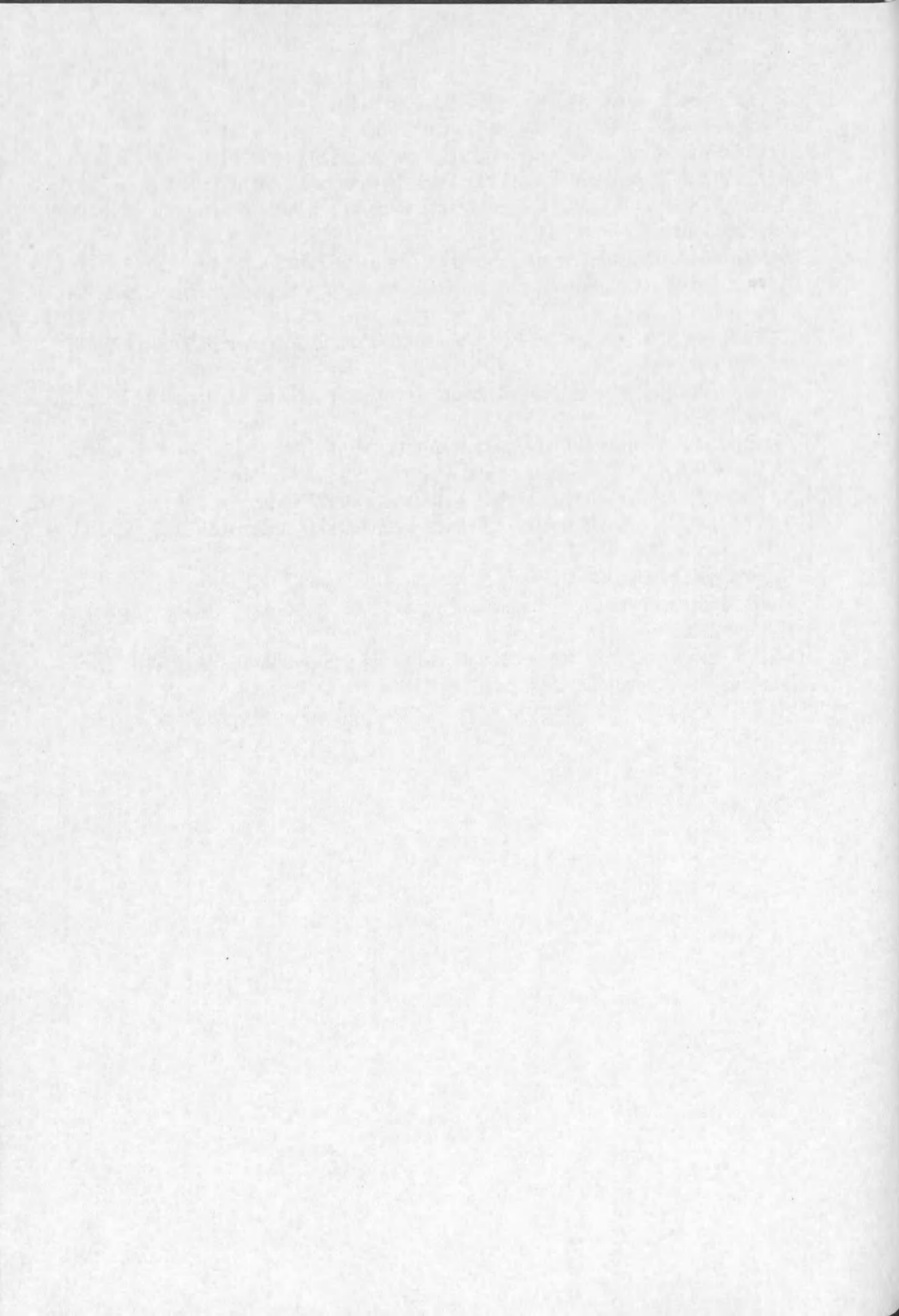
26. SZYMBORSKA W.: Życie na oczekaniu: Lekcja literatury z Jerzym Kwiatkowskim i Marianem Stalą. Wydawnictwo Literackie, Kraków 1996
27. WIATR A.: Syzyf poezji w piekle współczesności: rzecz o Wisławie Szymborskiej. Kram, Warszawa 1996

ARTYKUŁY Z CZASOPISM - WYBÓR:

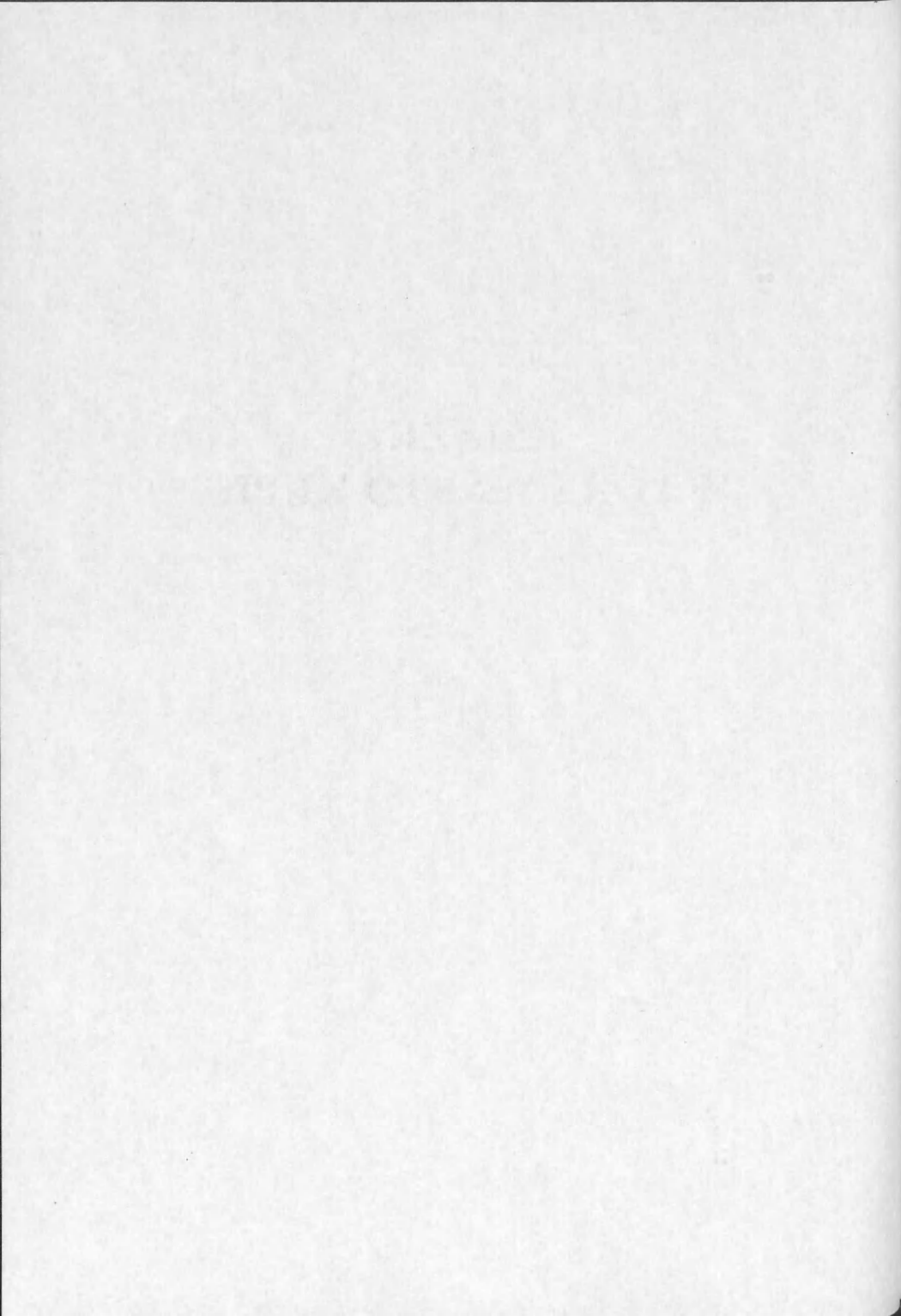
1. BAL S.: „Celte Dame”. Przekrój 1996 nr 45 s. 14-15
2. BARANOWSKA M.: Liczba pojedyncza. Tygodnik Powszechny 1996 nr 50
3. BARANOWSKA M.: Zachwył i rozpacz. Tygodnik Powszechny 1996 nr 41 s. 9
4. Bez tej poezji można żyć...Dziennik Wschodni 1996 nr 234 s. 1-2
5. BRON M.: Kilka notatek z okresu „pracy nad Szymborską”. Odra 1996 nr 11 s. 98-99
6. CEGIELSKI P.: Noblowska próba. Gazeta Wyborcza 1996 nr 288 s. 14
7. CEGIELSKI P.: Poetka i Król. Gazeta Wyborcza 1996 nr 288 s. 1
8. CEGIELSKI P.: Szymborska! Gazeta Wyborcza 1996 nr 232 s. 2
9. CIEŚLIK M.: Kto dziś czyta wiersze - Nobel dla Wisławy Szymborskiej to kolejny tryumf poezji nad prozą. Polityka 1996 nr 42 s. 45-46
10. FOKS D.: Wiersze Wisławy Szymborskiej i system. Odra 1997 nr 2 s. 69-71
11. GŁOWIŃSKI M.: Wisława Szymborska - literacka Nagroda Nobla 1996. Nowe Książki 1996 nr 11 s. 1
12. JANOWSKA K.: Zdziwienie Ichny - Wisława Szymborska chciała być aktorką. Polityka 1996 nr 50 s. 46-48
13. JESTEM po stronie ludzi - rozmowa z laureatką Nagrody Nobla Wisławą Szymborską. Gazeta Wyborcza 1996 nr 234 s. 11
14. KAŁUŻYŃSKI Z.: Zrób sobie Nobla. Polityka 1996 nr 48 s. 51-52
15. LISOWSKI K.: Oglądana „z sześciu stron”. Nowe Książki 1997 nr 1 s. 20-21
16. MAKUCH G.: Wisława Szymborska laureatka Nagrody Nobla 1996 w dziedzinie literatury /scenariusz wystawy/. Poradnik Bibliotekarza 1996 nr 12 s. 32-33
17. MASŁOŃ K.: Nobel dla Szymborskiej, nagroda dla nas. Rzeczpospolita 1997 nr 1 s. 21
18. MICHALAK J.: Jedyńka na końcu wielkiej liczby. Odra 1997 nr 2 s. 72-74
19. Nie ma pytań pilniejszych od pytań naiwnych - o wierszach Wisławy Szymborskiej pisze Stanisław Barańczak. Gazeta Wyborcza 1996 nr 239 s. 13-14
20. Ostrością i głębią olśnieni - Barańczak o Szymborskiej. Gazeta Wyborcza 1996 nr 288 s. 2
21. Pamiątkowe rupiecie, przyjaciele i sny /2/ - o Wisławie Szymborskiej piszą Anna Bikont, Joanna Szczęsna. Gazeta Wyborcza 1997 nr 21 s. 11-13
22. Pamiątkowe rupiecie, przyjaciele i sny /3/. Gazeta Wyborcza 1997 nr 22 s. 13-15
23. Pierwsza Dama Poezji - Wisława Szymborska laureatką literackiej Nagrody Nobla. Rzeczpospolita 1996 nr 232 s. 27
24. PIESZCZACHOWICZ J.: Nagroda Nobla dla Wisławy Szymborskiej. Przekrój 1996 nr 41 s. 5

25. Poeta i świat. Gazeta Wyborcza 1996 nr 286 s. 16
26. Poetka i świat. Gazeta Wyborcza 1996 nr 286 s. 1
27. POPRAWA A.: Portret wielokrotny. Nowe Książki 1997 nr 1 s. 21-22
28. RÓŻEWICZ T.: A nie mówiłem? Tygodnik Powszechny 1996 nr 41 s. 8, 9
29. SAWICKA E.: Wisława Szymborska odebrała Literacką Nagrodę Nobla. Rzeczpospolita 1996 nr 288 s. 23
30. SOMMER P.: Nieśmiertelne „chmury”. Odra 1997 nr 2 s. 62-68
31. STALA M.: Wolę możliwość - o jednym wierszu Wisławy Szymborskiej. Tygodnik Powszechny 1996 nr 41 s. 9
32. STERNA-WACHOWIAK S.: Poezja na sto dwa, czyli doskonałość. Nowa Książki 1997 nr 1 s. 18-19
33. Szymborska jest przerażona - Tadeusz Nyczek w „Życiu”. Gazeta Wyborcza 1996 nr 233 s. 1
34. Szymborska odebrała Nobla. Rzeczpospolita 1996 nr 288 s. 23
35. SZYMBORSKA W.: Będę się bronić. Polityka 1996 nr 41 s. 16-17
36. SZYMBORSKA W.: Lektury nadobowiązkowe. Odra 1996 nr 11 s. 3-4
37. SZYMBORSKA W.: Wiersze z „Odry” /wydano jako dodatek do „Odry” nr 11 /1996/. Odra 1996 nr 11
38. Szymborska za złotówkę. Gazeta Wyborcza 1996 nr 288 s. 2
Wielka duchem i piórem - o laureatce mówią w „Rzeczpospolitej”. Rzeczpospolita 1996 nr 232 s. 1
39. Wielka i nie znana - światowe relacje na literackiego Nobla dla Wisławy Szymborskiej. Rzeczpospolita 1996 nr 233 s. 1, 29
40. WOJTAŃSKI Z.: Szósty polski laureat. Rzeczpospolita 1996 /dodatek bezpłatny/s. 6, 8.

oprac. Dorota Mach 



**KSIAŻKI,
KTÓRE WARTO KUPIĆ**



Książki, które warto kupić do biblioteki wydane w 1996 r.

BARNIER M.: Atlas wielkich zagrożeń. Ekologia, środowisko, przyroda. Wyd. 2 popr. - Warszawa: Wydawnictwa Naukowo-Techniczne

Jest to niecodzienne kompendium wiedzy dotyczącej niebezpieczeństw, jakie ludzkości i światu niesie niszczyielska, choć nie zawsze świadoma działalność człowieka. Czytelnik znajdzie tu przede wszystkim zestawienie zagrożeń, które wynikają z cywilizacyjnej działalności człowieka, dowie się o przyczynach i skutkach katastrof naturalnych, prześledzi obszernie omówione zagadnienia socjologiczne i demograficzne mające ścisły związek ze środowiskiem.

BREUER W. B.: Alianci. - Warszawa: MAGNUM

Pełna dramatycznych momentów opowieść o wewnętrznych konfliktach i rywalizacji najwyższych dowódców alianckich. Książka zawiera publikowane w całości po raz pierwszy relacje na ten temat. Autor - jeden z najpopularniejszych historyków wojskowości i uznany przez krytykę autor 24 książek rzuca nowe światło na charyzmatyczne postacie z czasów II wojny światowej: Roosevelta, Churchilla, Stalina, de Gaulle'a, Eisenhowera...

CIBA J., Trojanowska J., Zołotajkin M.: Mała encyklopedia pierwiastków. - Warszawa: Wydawnictwa Naukowo-Techniczne

W książce, w sposób zwarty i czytelny, podano podstawowe własności fizykochemiczne i chemiczne 103 pierwiastków. Informacje dotyczą reaktywności, występowania w przyrodzie, otrzymywania, analitycznych metod oznaczania oraz zastosowania i znaczenia biologicznego pierwiastków. Tabelaryczne ujęcie materiałów umożliwia szybkie znalezienie niezbędnych informacji oraz wzajemne ich porównanie.

DOMACHOWSKI R.: Geografia społeczno ekonomiczna dla kandydatów na wyższe uczelnie. - Warszawa: Wydawnictwo OŚWIATA

Książka opracowana na podstawie pytań z geografii ekonomicznej dla kandydatów na uczelnie ekonomiczne i uniwersytety. Zawiera pogłębione i uprofilowane wiadomości z geografii społeczno-ekonomicznej. Pomoże samodzielnie przygotować się do egzaminu wstępnego, zinterpretować podstawowe dane faktograficzne, zrozumieć zależności między zjawiskami fizyczno-geograficznymi i społeczno-ekonomicznymi.

DUCZMAL M.: Jagiellonowie. Leksykon biograficzny. - Kraków: Wydawnictwo Literackie.

Nowoczesny leksykon dla uczniów, studentów, nauczycieli, miłośników historii. Zawiera biogramy wszystkich władców oraz ich potomków panujących w całej niemal Europie. Przedstawia dalsze dzieje rodziny, opisując losy dzieci Jagiellonek, należących do innych dynastii. Opracowanie oparte na najnowszych wynikach badań, jest pierwszą tak obszerną publikacją o dynastii, za której panowania Polska przeżyła swój Złoty Wiek, największy rozkwit gospodarczy i kulturalny.

DUROSELLE J. B.: Historia Narodów Europy. - Warszawa Geo Centr

Nowe, ciekawe, a jednocześnie kontrowersyjne spojrzenie na historię Europy: korzenie narodów, wspólne dążenia i zasadnicze różnice, wielkie zdarzenia w historii Europy, ich interpretacja i ocena - oto treść tego pasjonującego dzieła. Książka pojawia się w Polsce w czasie, gdy nie ustają dyskusje o integracji europejskiej i jej nieuchronności.

ENCYKLOPEDIA POLSKI - Kraków: Wydaw. Ryszard Kluszczyński

W sześciu tysiącach haseł zaprezentowano postaci i osiągnięcia Polaków, polską tradycję, historię i geografę, dziedzictwo kulturowe (oryginalnym pomysłem jest zamieszczenie powszechnie znanych pieśni, utworów i bohaterów literackich), myśl polityczną. Najważniejszym kryterium doboru haseł stała się tradycja i tożsamość kulturowa oraz wypełnianie białych i czarnych plam z przeszłości i teraźniejszości.

FISCHER - WOLLPERT R.: Leksykon papieży. - Kraków: Znak

W pierwszej części książka zawiera zwięzłe informacje o życiu papieży i antypapieży w porządku chronologicznym. W części drugiej - hasła rzeczowe związane z dziejami papieństwa. W części trzeciej, alfabetyczny spis haseł. Pracę uzupełniono o kwestie związane z dziejami Kościoła w Polsce.

GAŚSOWSKI J.: Indianie Ameryki Północnej od początków po wiek XIX. - Warszawa: Trio

Książka profesora Uniwersytetu Warszawskiego jest starannie wykonanym portretem Indian zamieszkałych na północ od dzisiejszych granic Meksyku. Składa się ona z dwu części. Pierwsza zatytułowana *Pradzieje* odnosi się do wykopalisk, relacji pierwszych odkrywców. Przedmiotem drugiej części zatytułowanej *Biali i Indianie* jest podbój, eufemistycznie nazywamy zetknięciem dwu kultur. Książka interesująca, dostarcza wielu informacji o Indianach Ameryki Północnej i skłania do refleksji nad naszą, Białego Człowieka, cywilizacją.

GROUP D.: Szachy. Mini encyklopedia. - Poznań: ATENA

Kompletny poradnik gry w szachy zawiera dokładny opis figur, reguły gry, strategię, debiuty oraz przepisy najnowszej wersji Kodeksu Szachowego Międzynarodowej Federacji Szachów.

GRÜNBERG K.: Szpiedzy Stalina. Z dziejów wywiadu radzieckiego. - Warszawa: Książka i Wiedza

Na podstawie najnowszych materiałów źródłowych znany historyk przedstawia działalność radzieckich służb specjalnych od powołania WCzK do rozwiązania KGB. Osią tej książki jest okres rządów Stalina, kiedy ukształtowały się struktury i metody pracy wywiadu radzieckiego, które mimo reorganizacji przetrwały w zasadniczym układzie do dziś.

HŁUSZYK H., STANKIEWICZ A.: Ekologia . - Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. - Seria: Słownik szkolny

Około 500 haseł z różnych działów ekologii, w których wyjaśniono poziomy organizacji przyrody oraz związki i zależności istniejące w przyrodzie, umożliwiające jej ochronę. Omówiono także terminy dotyczące zjawisk i procesów ekologicznych, praw, zasad, reguł i wybranych metod badań w tej dziedzinie wiedzy.

JANUSZKIEWICZ T.: Słownik pisarzy, lektur i terminów literackich. - Warszawa: DELTA W-Z

W książce omówione są wszystkie lektury obowiązkowe i nadobowiązkowe, jakie obejmuje program szkoły podstawowej. Ponadto zamieszczony został słowniczek terminów literackich z przykładami, ponieważ w omówieniach lektur pojawiają się często pojęcia literackie wymagające objaśnienia. Informacje dotyczące pisarzy i ich dzieł uszeregowano alfabetycznie według nazwisk autorów. Dodatkowo zamieszczono indeks utworów i nazwisk. Książka stanowi cenne repetytorium dla uczniów przygotowujących się do egzaminów do szkół średnich.

KWIATKIEWICZ P., LESZCZYŃSKI M.: Historia Polski. Pytania i odpowiedzi. - Poznań: Podsiadlik - Raniowski i Spółka

Drugie, uaktualnione wydanie Historii Polski w formie pytań i odpowiedzi. Dzieje państwa przedstawione w sposób ułatwiający naukę. 240 pytań i odpowiedzi, ponad 150 ilustracji.

LEKSYKON FILOZOFICZNY DLA MŁODZIEŻY. - Warszawa: Wiedza Powszechna

Filozofia, niegdyś królowa nauk, jest dzisiaj uważana przez niektórych za naukę trudną, a zarazem mało użyteczną. Wbrew tym poglądom Leksykon pokazuje, że myślenie nie jest działalnością odległą od życia, zaprasza do refleksji nad człowiekiem i światem, nad doświadczeniami i poglądami, jednocześnie wyjaśnia około 300 pojęć filozoficznych i ukazuje bogatą tradycję filozofowania. Publikacja jest adresowana do uczniów, a także wszystkich, którzy pragną poznać język pojęć filozoficznych.

MAĆZAK A., I IN.: *Od plemion do Rzeczypospolitej. Naród, państwo, terytorium w dziejach Polski.* - Warszawa: Książka i Wiedza

Autorzy profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego, prezentują mechanizmy działania czynników, integrujących i dezintegrujących naród i państwo polskie od średniowiecza do czasów współczesnych.

MIŁKOWSKI T.: *Szkolny słownik teatralny.* - Warszawa: DELTA W-Z

Zakres tematyczny tego słownika łączy objaśnienia terminów teatralnych z obszerną częścią bibliograficzną, która przedstawia największych twórców teatru i dramatu od czasów starożytnych po współczesność, a także z wiadomościami dotyczącymi instytucji teatralnych. Sporo tu też wiadomości o awangardzie teatralnej XX wieku, teatrze alternatywnym, o tradycji europejskiego teatru i dramatu. Hasła słownika obejmują również bohaterów najsłynniejszych dramatów i utworzone od nich pojęcia.

MIŁKOWSKI T., TERMER J.: *Szkolny słownik postaci literackich.* - Warszawa: DELTA W-Z

Jest to jedno z nielicznych na polskim rynku wydawniczym opracowań poświęconych postaciom literackim. Przedstawiono tu, oprócz bohaterów lektur obowiązkowych i nadobowiązkowych, także postacie z książek, które niekoniecznie w szkole się omawia, lecz o których warto przeczytać. Tam, gdzie było to możliwe, podano informacje o ekranizacji lub teatralnej adaptacji znanego dzieła. W przypadku bohaterów wzorowanych na realnych postaciach podano garść informacji o pierwowzorze. Oprócz alfabetycznego słownika postaci zamieszczono zwięzłe biogramy twórców dzieł.

NOWAKOWIE M. i J.: *Lubelszczyzna.* - Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. - Seria: *Regiony Polski*

Seria *Regiony Polski* - zapoczątkowana została przez Mazowsze F. Plita. Zawiera zbiór barwnych, popularnych monografii, poświęconych kilku wybranym regionom naszego kraju. Stanowi cenne uzupełnienie treści podręczników geografii na poziomie szkoły podstawowej i średniej. Opracowania powinny zainteresować szersze grono czytelników, którzy chcą lepiej poznać historię i walory środowiska przyrodniczego oraz miejsce rodzinnego rejonu w gospodarce i kulturze całego kraju.

NOWY SŁOWNIK ORTOGRAFICZNY PWN WRAZ Z ZASADAMI PISOWNI I INTERPUNKCJI. - Warszawa: PWN

Gruntownie zmienione wydanie najobszerniejszego słownika ortograficznego. Zawiera więcej haseł w tym najnowsze wyrazy i wyrażenia. Więcej informacji

o dzieleniu wyrazów. Całkiem nowy, bardziej przejrzysty wykład ogólnych zasad pisowni i interpunkcji.

PRZYROWSKI Z.: Encyklopedia przyrody i techniki dla dzieci i rodziców. - Warszawa: Wiedza Powszechna

Głównym celem publikacji jest ułatwienie uczniom (10-11 lat) wyrabiania umiejętności kojarzenia informacji z różnych dziedzin, gdy zaczną zdobywać wiedzę o świecie w sposób usystematyzowany. W ponad 100 alfabetycznie ułożonych hasłach ukazane są procesy, dynamika zjawisk, różnorodność rozwiązań technicznych i olbrzymie bogactwo natury. Książka ułatwia również rodzicom prowadzenie z dziećmi rozmów o otaczającym świecie.

PRZYROWSKI Z.: Kto to był? Popularny słownik biograficzny. - Warszawa: Wiedza Powszechna

W ponad 1700 hasłach znajdujemy informacje o ludziach, których nazwiska przewijają się w podręcznikach szkolnych, są często przytaczane w różnego typu publikacjach książkowych i prasowych, w radio i telewizji, przedstawiciele różnych narodów i epok, od najdawniejszych czasów historycznych po ostatnie dziesięciolecie XX wieku. Słownik przeznaczony jest dla szerokiego kręgu odbiorców, osób o różnym stopniu i profilu wykształcenia, szczególnie dla tych, którzy jeszcze zdobywają lub pragną poszerzyć swą wiedzę ogólną. Korzystanie ze słownika ułatwia indeks rzeczowy i indeks nazwisk.

RADZIŃSKI E.: Stalin. - Warszawa: MAGNUM

Ekscytująca biografia napisana na podstawie dokumentów ukrywanych przez dziesięciolecie w tajnych archiwach rosyjskich, a także wspomnień i rozmów z ludźmi z najbliższego otoczenia Stalina. Autor dotarł m.in. do jednego ze specjalnych ochroniarzy, który po 40 latach przerwał milczenie i dostarczył najpoważniejszych dowodów na istnienie spisku związanego ze śmiercią Stalina. Książka ujawnia wiele nieznanych kart z życia Stalina, jego związki z carską Ochroną, wrogie stosunki z Leninem pod koniec życia wodza Rewolucji, tajne spotkanie z Hitlerem we wrześniu 1939 r., plany rozpętania II wojny światowej.

REUTH R. G.: Goebbels. - Warszawa: ISKRY

Pierwsza w Polsce biografia ministra propagandy III Rzeszy, publikacja stała się światowym wydarzeniem. Rzetelna i bezstronna, a przy tym przejmująco prawdziwa. Niedoszły pisarz, któremu wrócono los nieudacznika życiowego pod koniec życia miał władzę o jakiej wielu może tylko marzyć. Mimo niepozornej postury budził respekt wśród mężczyzn i cieszył się powodzeniem u kobiet. Geniusz czy potwór.

ROBSON P.: Narkotyki. - Kraków: Medycyna Praktyczna

Książka adresowana do szerokiego kręgu czytelników, a przede wszystkim do rodziców i wychowawców, zawiera pełny opis wszystkich znanych narkotyków marihuany, środków stymulujących, psychodelicznych, halucynogennych i inhalacyjnych, a także środków uspakajających, heroiny i opiatów. Została uzupełniona o rozdział poświęcony problemom alkoholowym. Książka omawia społeczne problemy związane z uzależnieniami.

SŁOWNIK BOTANICZNY. - Warszawa: Wiedza Powszechna

Słownik stanowi niezwykle wartościowe i przejrzyste źródło wiedzy zarówno dla laików, jak i specjalistów. Książka obejmuje hasła, przynoszące wiadomości o roślinach, objaśnia częściej spotykane terminy botaniczne, dostarcza informacji z różnych dziedzin biologii mających związek z roślinami. Uwzględniono także grupy organizmów, których nie zalicza się wspólnie do królestwa roślin: sinice, bakterie, grzyby.

SAVATER F.: Etyka dla syna. - Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne

Książka jest adresowana do ludzi młodych, poszukujących dla siebie najbardziej odpowiedniej formuły życia w grupie i społeczeństwie. Autor poddaje pod rozwagę czytelnika i jego osąd zachowanie się ludzi w różnych sytuacjach, motywy wyboru i konsekwencje, a wszystko po to, by wspólnie z nim zastanowić się nad tym, co to znaczy żyć dobrze, żyć lepiej, mądrzej, jak szanować innych, cenić ich obecność, człowieczeństwo, a także co to jest wolność.

ŚLIWIERSKI W.: Andrzejki. - Kraków: IMPULS

Autor prezentuje obszerny wybór wróżb andrzejkowych: tradycyjnych, popularnych i nowych - zupełnie nieznanymi. Dla organizatorów wieczorów andrzejkowych jest to bogata skarbnica i znakomita pomoc.

SŁOWNIK POLITYKI. - Warszawa: Wiedza Powszechna

W słowniku omówione są najważniejsze pojęcia z dziedziny polityki: doktryny polityczne, instytucje władzy, modele państwa, systemy polityczne, a także związane z polityką kategorie filozoficzne, socjologiczne i prawne oraz biogramy wybitnych teoretyków, filozofów, socjologów, politologów, ekonomistów, których poglądy zaważyły na relacjach człowiek - polityka.

WIELKA księga komputerów. - Warszawa: READ ME

Wymarzony podręcznik dla początkujących, w którym autorzy przedstawiają różne zagadnienia czekające czytelnika w świecie komputerów. Znajdują się tu informa-

cje dotyczące zakupu sprzętu i oprogramowania, rozbudowy komputera, posługiwanie się różnymi programami, pracy w sieci, jak również omówione są najczęściej spotykane problemy i jak sobie z nimi radzić. Wiele miejsca poświęcono opisowi podstawowych systemów stosowanych w PC-tach: pakietom Windows 3.11, Windows 95 oraz systemowi operacyjnemu DOS.

WSZECHŚWIAT. - Warszawa: DELTA W-Z. - Seria : Encyklopedia szkolna LAROUSSE

Wielotomowa encyklopedia obejmuje najważniejsze dziedziny wiedzy. Dokładność informacji i atrakcyjny sposób przedstawienia czynią z tej publikacji idealną pomoc przydatną w uczeniu się przedmiotu i przygotowaniu referatu. Ukały się Rośliny i Zwierzęta. W przygotowaniu Religie świata i Planeta Ziemia.


ZARYS dziejów Afryki i Azji 1869-1996. Historia konfliktów

.- Warszawa: Książka i Wiedza

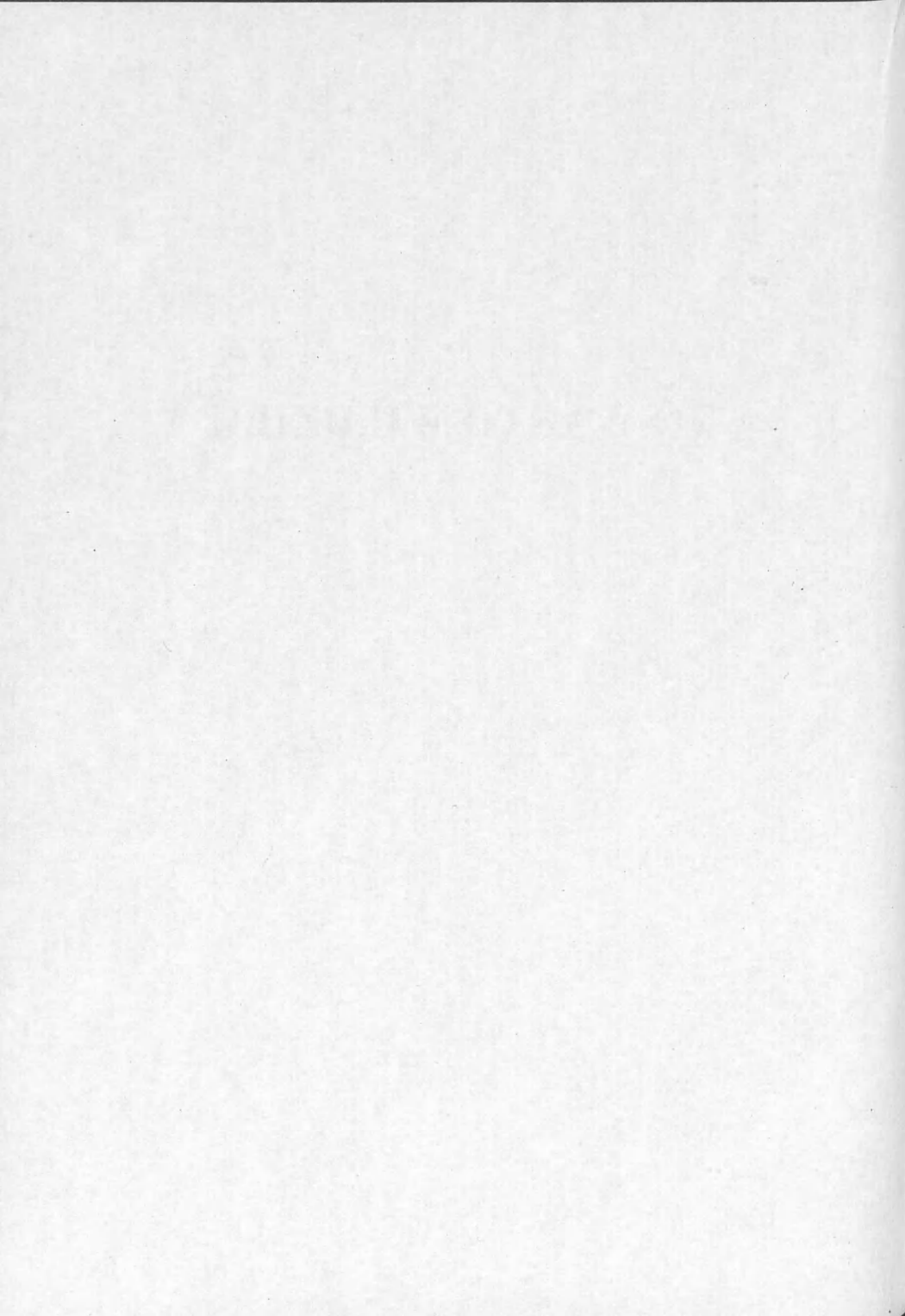
Pionierska, syntetyczna historia wojen i konfliktów w Afryce i Azji w latach 1869-1996, przygotowana przez pracowników naukowych Katedry Historii Powszechnej i Instytutu Studiów Amerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego.

Materiały wykorzystane do opracowania:

1. Megaron 1996 Nr 9-12, 1997 Nr 1-2
2. Nowe Książki 1996 Nr 9-12, 1997 Nr 1-3

Oprac. Anna Kuszczak 


TO WARTO WIEDZIEĆ



- Zadaniem uczestników eliminacji będzie rozwiązanie testu z wybranego wcześniej tematu.
- Testy do eliminacji przygotowuje WiMBP w Zamościu, zaś pytania finałowe eksperci powołani przez organizatora konkursu.
- Wyniki testu ogłoszone zostaną w dniu eliminacji bezpośrednio po obliczeniu zdobytych punktów.
- Do finału zakwalifikowanych zostanie po 6 uczestników eliminacji, startujących w poszczególnych grupach tematycznych, którzy otrzymają największą ilość punktów.
- W przypadku uzyskania jednakowej ilości punktów przez większą liczbę uczestników przeprowadzona zostanie dogrywka, w celu wyłonienia regulaminowej ilości finalistów.
- Dogrywka przeprowadzona zostanie w dniu eliminacji, w formie odpowiedzi ustnych na przygotowane w tym celu pytania. Pierwsza błędna odpowiedź eliminuje zawodnika z dalszej części dogrywki (czas na odpowiedź - 1 minuta).

FINAŁ

- Finał odbędzie się we wrześniu 1997 r.
- Każdy uczestnik rozgrywek finałowych odpowiadać będzie na 5 pytań punktowanych od 1-3 punktów w zależności od stopnia trudności (czas odpowiedzi na 1 pytanie - 1 minuta).
- Zwycięzcą finału w każdej grupie tematycznej zostanie uczestnik zdobywający największą ilość punktów.
- W przypadku uzyskania najwyższej ilości punktów przez więcej niż jednego finalistę o wyłonieniu zwycięzcy zadecyduje dogrywka wg zasad określonych w pierwszym etapie konkursu.
- Zwycięzca zdobywa nagrodę o wartości 70 zł oraz możliwość walki o podwyższenie nagrody do wartości 150 zł, odpowiadając dodatkowo na zestawy pytań o wartości 90, 110, 130, 150 zł.
- Czas odpowiedzi na pytania zawarte w zestawie - 2 minuty.
- Zwycięzca ma prawo zrezygnowania z gry o kolejne stawki, zachowując zdobytą nagrodę.
- W przypadku odpowiedzi niejednoznacznych, decyzję o przyznaniu punktów podejmuje eksperci z poszczególnych tematów. Decyzje ekspertów są niepodważalne.
- Pozostali finaliści otrzymają nagrody rzeczowe.

Oprac. Danuta Zwolińska, Halina Zielińska 



„TWORZYMY WŁASNE CZASOPISMO”

Regulamin konkursu wojewódzkiego

Ideą przewodnią konkursu jest stworzenie możliwości wylansowania ciekawych wydawnictw prasowych o dowolnej tematyce, wychodzących spod pióra młodych czytelników.

Organizator:

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu

Współorganizatorzy:

- Redakcja „Tygodnika Zamojskiego”
- Redakcja „Bibliotekarza Zamojskiego”
- Biblioteki miejskie, miejsko-gminne i gminne

Cele konkursu:

- Zapoznanie dzieci z budową i sposobem powstawania czasopisma
- Rozwijanie zainteresowań problemami własnego środowiska
- Wyłonienie młodych talentów, wzbudzanie nowych zainteresowań

Warunki uczestnictwa:


1. W konkursie **Tworzymy własne czasopismo** mogą brać udział dzieci i młodzież szkół podstawowych oraz młodzież szkół ponadpodstawowych.
2. Warunkiem udziału w konkursie jest złożenie w jednej z bibliotek publicznych województwa zamojskiego zredagowanego indywidualnie lub zespołowo czasopisma o dowolnej tematyce.
3. Czasopismo winno być odpowiednio napisane i zredagowane oraz zawierać podstawowe elementy: tytuł, podtytuł, numer, układ stałych artykułów, stopkę redakcyjną.
4. Przygotowane prace konkursowe należy odpowiednio zabezpieczyć przed uszkodzeniem oraz zaopatrzyć w dodatkowe informacje: imię i nazwisko, wiek, adres zamieszkania, nazwę biblioteki macierzystej, adres szkoły osoby (zespołu) redagującego czasopismo.
5. Termin składania prac konkursowych upływa 10 września 1997 roku. Prace nadesłane po tym terminie nie będą brały udziału w konkursie.
6. Oceny prac dokona komisja konkursowa powołana przez organizatorów w terminie do 10 października 1997 r.

7. Pytania dotyczące konkursu prosimy kierować na adres: Dział Instrukcyjno-Metodyczny WiMBP w Zamościu, ul. Reja 18, tel. 39-27-20 lub do najbliższej biblioteki.

Nagrody:

1. Komisja konkursowa oceni prace w dwu kategoriach wiekowych:
 - dzieci i młodzież szkół podstawowych,
 - młodzież szkół ponadpodstawowych.
2. Przy ocenie prac komisja kierować będzie się następującymi kryteriami:
 - interesująca zawartość treściowa czasopisma
 - układ czasopisma
 - szata graficzna czasopisma
3. Nagrodzone i wyróżnione prace będą prezentowane na wystawie pokonkursowej.
4. Prace laureatów konkursu przechodzą na własność organizatora, który zastrzega sobie prawo do prezentowania ich na wystawach.

Serdecznie zapraszamy do udziału w konkursie,
życząc wielkiego zapału w pracy
dziennikarsko-wydawniczej.
ORGANIZATORZY

Oprac. Halina Zielińska 



USTAWA

O OBOWIĄZKOWYCH EGZEMPLARZACH BIBLIOTECZNYCH

z dnia 7 listopada 1996 r.

Art. 1. Ustawa określa obowiązki wydawców w zakresie przekazywania dzieł oraz obowiązki bibliotek w zakresie gromadzenia dorobku wydawniczego.

Art. 2.1. Przez określenie „wydawca” należy rozumieć osobę prawną, jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej oraz osobę fizyczną, która prowadzi na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej działalność polegającą na publikowaniu dzieł; domniemywa się, że wydawcą jest osoba, której nazwę lub nazwisko uwidoczniiono w tym charakterze na egzemplarzach publikacji.

2. Przez określenie „publikacja” należy rozumieć dzieła zwielokrotnione dowolną techniką w celu rozpowszechnienia, a w szczególności:

- 1) piśmiennicze, jak: książki, broszury, gazety, czasopisma i inne wydawnictwa ciągle, druki ulotne, afisze,
- 2) graficzne i graficzno-piśmiennicze, jak: mapy, plakaty, plany, wykresy, tabele, rysunki, ilustracje, nuty,
- 3) audiowizualne utrwalające dźwięk, obraz lub obraz i dźwięk, jak: płyty, taśmy, kasety, przezroczka, mikrofilmy, mikrofiszki,
- 4) zapisane na nośnikach elektronicznych,
- 5) oprogramowanie komputerowe.

Art. 3.1. Wydawca, który udostępnia publicznie egzemplarze publikacji na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej lub za granicą, obowiązany jest do nieodpłatnego przekazania uprawnionym bibliotekom liczby egzemplarzy publikacji (egzemplarze obowiązkowe), określonej w art. 5 ust. 1-3.

2. Obowiązkowi, o którym mowa w ust. 1, podlega również bezpośredni producent dzieła wyprodukowanego w kraju dla wydawcy zagranicznego.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, obowiązane są także do przekazywania uprawnionym bibliotekom egzemplarzy obowiązkowych:

- 1) kolejnych wydań tego samego dzieła,
- 2) poszczególnych mutacji gazet i czasopism, w tym również poszczególnych wersji językowych,
- 3) wydań bibliofilskich,
- 4) reprintów dzieł wcześniej już publikowanych,
- 5) dzieł, które pierwotnie nie były publicznie udostępniane, w tym takich, które utraciły charakter tajny lub poufny.

4. W przypadku gdy to samo dzieło wydawca publikuje w różnych standardach edytorskich, obowiązek przekazania egzemplarzy obowiązkowych odnosi się do standardu najwyższego.

5. Minister Kultury i Sztuki określi, w drodze rozporządzenia, w zakresie niezbędnym do zachowania dorobku wydawniczego, wykaz bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasady i tryb ich przekazywania.

Art. 4.1. Osoby, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2, nie są obowiązane do przekazywania egzemplarzy obowiązkowych:

- 1) druków przeznaczonych wyłącznie do użytku służbowego organów administracji państwowej, organów samorządu terytorialnego, wojska oraz do użytku wewnętrznego organizacji politycznych, społecznych i innych, jeżeli takie przeznaczenie zostało określone przed wykonaniem druku,

- 2) papierów i znaków wartościowych,
- 3) druków artystycznych o charakterze oryginału,
- 4) druków, zapisów utrwalających dźwięk, obraz lub obraz i dźwięk, dokonywanych na dowolnym nośniku lub dowolną techniką, przeznaczonych do użytku osobistego,

5) formularzy, biletów, etykiet i opakowań.

2. Minister Kultury i Sztuki może, w drodze rozporządzenia, wyłączyć z obowiązku przekazywania egzemplarzy obowiązkowych także inne rodzaje dzieł określone w ust. 1.

Art. 5.1. Bibliotecz Narodowej w Warszawie i bibliotecz Jagiellońskiej w Krakowie przekazuje się dwa egzemplarze obowiązkowe.

2. Bibliotecz Sejmowej w Warszawie przekazuje po jednym egzemplarzu obowiązkowym dziennik urzędowych organów administracji rządowej.

3. Pozostałym bibliotekom uprawnionym przekazuje się po jednym egzemplarzu obowiązkowym.

4. Biblioteki, o których mowa w ust. 1, mają obowiązek wieczystego archiwizowania jednego egzemplarza obowiązkowego.

Art. 6. FilMOTECE Narodowej w Warszawie przekazuje się po jednym egzemplarzu kopii filmu kinowego i telewizyjnego. Obowiązek ten ciąży na producencie filmu. Przepisy art. 2 ust. 1 oraz art. 3 ust. 2 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 7. Przesyłki egzemplarzy obowiązkowych wysyłane do bibliotek uprawnionych do ich otrzymania, są zwolnione z opłat pocztowych.

Art. 8.1. Kto uchyla się od obowiązku przekazania uprawnionej bibliotecz lub FilMOTECE Narodowej w Warszawie egzemplarza obowiązkowego, podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach określonych w ust. 1 występuje w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Art. 9. Tracą moc przepisy art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 9 kwietnia 1968 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 12 ,poz. 63, z 1984 r. Nr 26, poz. 129 i Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198).

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: A. Kwaśniewski.



KOMUNIKAT

o wyborze władz okręgowych Stowarzyszenia Bibliotekarzy
Polskich, dokonanym na Zjeździe Okręgowym SBP w dniu
7 marca 1997 r. w Zamościu.

W obecności 81 członków, drogą jawnego głosowania wyłoniono następujące
władze okręgowe:

I. **ZARZĄD OKRĘGU** w składzie:

1. Joanna Kołtun - przewodnicząca
2. Mirosława Kucharska - sekretarz
3. Bogumiła Dragan - skarbnik
4. Halina Biniek
5. Bożena Chlebicka

II. **KOMISJĘ REWIZYJNĄ** w składzie:

1. Lucyna Żołnierczuk
2. Feliksa Niemiec
3. Edwarda Mucha

III. **SĄD KOLEŻEŃSKI** w składzie:

1. Elżbieta Strupiechowska
2. Krystyna Gruszka
3. Maria Dębska

Delegatem na Krajowy Zjazd SBP została Joanna Kołtun

KOŁO BIŁGORAJ

1. Joanna Puchacz - przewodnicząca
2. Zofia Nizio
3. Maria Szeliga

KOŁO HRUBIESZÓW

1. Feliksa Niemiec - przewodnicząca
2. Lucyna Żołnierczuk
3. Maria Dąbrowska

KOŁO TOMASZÓW

1. Edwarda Mucha - przewodnicząca
2. Wanda Grzeszczuk
3. Anna Kuszczak

KOŁO ZAMOŚĆ

1. Maria Składaniec - przewodnicząca
2. Sabina Zdonek
3. Małgorzata Marcola




NABYTKI LITERATURY FACHOWEJ W R. 1996

1. ADAMCZYK Danuta: Wydawnicza i kulturotwórcza działalność spółki nakładowej „Książka” 1904-1914. - Warszawa, Kraków, 1988
2. ANDRZEJEWSKA Jadwiga: Bibliotekarstwo szkolne. - Warszawa, 1996
3. AUTOMATYZACJA bibliotek / [przygot. do druku Aleksander Radwański]. - Wrocław, 1993
4. BATOROWSKA Hanna, Czubała Barbara: Wybrane zagadnienia nauki o informacji i technologii informacyjnej. - Kraków, 1996
5. BIAŁA PODLASKA - województwo / [oprac. informacji Lucjan Biliński]. - Warszawa, 1993
6. BIAŁKOWSKA Emilia: Praca pedagogiczna z czytelnikami w bibliotece szkolnej. - Warszawa, 1964
7. BIAŁYSTOK - województwo / [oprac. informacji Bożena Bartoszewicz-Fabiańska]. - Warszawa, 1994
8. BIBLIOGRAFIA polskiego piśmiennictwa zagadnień gospodarki żywnościowej za rok 1989 / Centralna Biblioteka Rolnicza. - Warszawa, 1996
9. BIBLIOGRAFIA polskiego piśmiennictwa zagadnień gospodarki żywnościowej za rok 1987 / Centralna Biblioteka Rolnicza. - Warszawa, 1996
10. BIBLIOGRAFIA polskiego piśmiennictwa zagadnień gospodarki żywnościowej za rok 1985 / Centralna Biblioteka Rolnicza. - Warszawa, 1995
11. BIBLIOGRAFIA polskiej historii geografii i kartografii /oprac. Wiesława Wernerowa. - Warszawa, 1992
12. BIBLIOGRAFIA regionalna Wielkopolski 1972 /Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Poznaniu. - Warszawa: Poznań, 1996
13. BIBLIOGRAFIA regionalna Wielkopolski 1972 /Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Poznaniu. - Warszawa: Poznań, 1996
14. BIBLIOGRAFIA Warmii i Mazur /oprac. Stefania Anculewicz. - Olsztyn, 1992
15. BIBLIOGRAFIA województwa wałbrzyskiego /oprac. Alicja Browko. -Wałbrzych, 1996
16. BIBLIOTEKA naukowa - automatyzacja, organizacja, zarządzanie / [red. merytor. Artur Jazdon, Ewa Stachowska - Musiał]. - Warszawa, Poznań, 1995
17. BIBLIOTEKARSTWO polskie 1925-1951 w świetle korespondencji jego współtwórców /wyboru z listów Adama Łysakowskiego, Mariana Łodyńskiego, Józefa Grycza i Heleny Hleb-Koszańskiej dokonała, wstępem, przypisami i indeksem opatrzyła Maria Dembowska. - Warszawa, 1995
18. BIBLIOTEKI publiczne w liczbach 1992 /Biblioteka Narodowa, Instytut Książki i Czytelnictwa. - Warszawa, 1993
19. BIBLIOTEKI publiczne w liczbach 1995 /red. Jerzy Maj [i in.]. - Warszawa, 1996

20. BIEŃKOWSKA Barbara: Straty bibliotek polskich w czasie II wojny światowej /oprac. Barbara Bieńkowska. - Warszawa, 1994
21. BIEŃKOWSKA Barbara, Chamerska Halina: Zarys dziejów książki. - Warszawa, 1987
22. BIERNAT z Lublina: Wybór pism /oprac. Jerzy Ziomek. - Wrocław, [1953]
23. BOGDAN Grzegorz: Mechanizacja i automatyzacja procesów informacyjnych. - Warszawa, 1981
24. BROMBERG Adam: Książki i wydawcy. - Wyd. [2] nowe i rozsz. - Warszawa, 1966
25. BYDGOSZCZ - województwo / [oprac. informacji Lucjan Biliński]. - Warszawa, 1995
26. CHEŁM - województwo / [red. tomu Lucjan Biliński]. - Warszawa, 1995
27. CIECHANÓW - województwo / [oprac. informacja Krystyna Kuźmińska]. - Warszawa, 1993
28. CYBULSKI Radosław: Książka na świecie. - Wrocław, 1990
29. DZIEDZICTWO kulturowe /pod red. Andrzeja Skrzypczaka. - Warszawa, 1996
30. ELBLĄG - województwo / [oprac. informacji Lucjan Biliński]. - Warszawa, 1993
31. FALKOWSKA Helena: Z dziejów polskich bibliotek szkolnych. - Warszawa, 1966
32. FULTON Jennifer: Word dla Windows nie tylko dla orłów. - Warszawa, 1995
33. GOETHE Johann Wolfgang: Egmont. - Wrocław, Kraków [etc.], [1956]
34. GORISZOWSKI Włodzimierz: Bibliotekarz szkolny - jego cechy osobowości a efekty działania. - Katowice, 1976
35. GRYCZ Józef, Borkowska Władysława: Skrócone przepisy katalogowania alfabetycznego. - Wyd. 5 popr. i uzup. - Warszawa, 1971
36. KATALOG czasopism niezależnych Działu Wydawnictw Periodycznych /oprac. Elżbieta Kowalska, Joanna Skrzypkowska. - Warszawa, 1995
37. KATALOG wydawców w Polsce 1996 /red. Wiesław Szczepanek. - Warszawa, 1996
38. KATOWICE - województwo / [oprac. informacji Sylwia Błaszczyk et al.]. - Warszawa, 1995
39. KŁOSSOWSKI Andrzej: Ambasador książki polskiej w Paryżu Władysław Mickiewicz. - Wrocław, 1971
40. KOMPUTERY w bibliotekach - Polska 94 / [red. Janusz Nowicki]. - Warszawa, 1994
41. KOMZA Małgorzata: Mickiewicz ilustrowany. - Wrocław, 1987
42. KONIN - województwo / [oprac. informacji Krystyna Kuźmińska]. - Warszawa, 1995
43. KORPAŁA Józef: Bibliografia i biblioteczna służba informacyjna. - Warszawa, 1979
44. KORPAŁA Józef: Krótka historia bibliografii polskiej. - Wrocław, 1986
45. KRASSOWSKA Bogumiła, Grefkowicz Alina: Bibliografia literatury dla dzieci i młodzieży 1918-1939 /oprac. Bogumiła Krassowska i Alina Grefkowicz. - Warszawa, 1995
46. KROSNO - województwo / [oprac. informacji Lucjan Biliński]. - Warszawa, 1995
47. KSIĄŻKI zalecane chorym /pod red. Marii Skarżyńskiej. - Toruń, 1989
48. KSZTAŁCENIE bibliotekarzy dla przyszłości / [red. Elżbieta Barbara Zybert, Mieczysław Szyszko]. - Warszawa, 1996

49. LEGNICA - województwo / [oprac. informacji Lucjan Biliński]. - Warszawa, 1995
50. LESZNO - województwo / [oprac. informacji Krystyna Kuźmińska]. - Warszawa, 1995
51. LUBLIN - województwo / [oprac. informacji Zdzisław Bieleń, Teresa Jarzyna, Zofia Szumiło]. - Warszawa, 1994
52. ŁOMŻA - województwo / [oprac. informacji Barbara Piotrowska]. - Warszawa, 1994
53. MAMOT Barbara: Rola literatury w procesie kształtowania się pozytywnych postaw rodziców dzieci specjalnej troski. - Toruń, 1988
54. MENDYKOWA Aleksandra: Kornowie. - Wrocław, 1980
55. MICHALSKI Jan: 55 lat wśród książek. - Wrocław, 1976
56. MOCARSKI Zygmunt: Stan badań polskiego drukarstwa. - Toruń, 1985
57. MUZYKA w pracy bibliotekarza i biblioterapeuty /oprac. przez Macieja Kieryla i Marię Skarżyńską. - Warszawa, Toruń, 1990
58. NOWY SĄCZ - województwo / [oprac. informacji Lucjan Biliński]. - Warszawa, 1995
59. OLSZTYN - województwo / [oprac. informacji Lucjan Biliński]. - Warszawa, 1995
60. OSTROŁĘKA - województwo / [oprac. informacji Ewa Romanik]. - Warszawa, 1993
61. PAPUZIŃSKA Joanna: Dziecko w świecie emocji literackich. - Warszawa, 1996
62. PARKER Roger C.: Skład komputerowy - tajniki projektowania. - Warszawa, 1995
63. PARKER Roger C.: Skład komputerowy w minutę. - Warszawa, 1994
64. PIŁA - województwo / [oprac. informacji Lucjan Biliński]. - Warszawa, 1993
65. PIOTRKÓW TRYBUNALSKI - województwo / [oprac. informacji Urszula Derendarz, Danuta Szeidl]. - Warszawa, 1994
66. PISARZE niemieckojęzyczni XX wieku /pod red. Marka Zybury. - Warszawa Wrocław, [1995]
67. PŁOCK - województwo / [oprac. informacji Wiesława Zielińska]. - Warszawa, 1994
68. POLSKA bibliografia prawnicza /pod red. Stefania Kalinowskiego. - Warszawa, 1979
69. POLSKA epika ludowa /oprac. Stanisław Czernik. - Wrocław Kraków, [1958]
70. PRZEGLĄD bibliograficzny piśmiennictwa ekonomicznego /red. Stefan Wrzosek. - Warszawa, 1990
71. PRZEMYŚL - województwo / [oprac. informacji Lucjan Biliński]. - Warszawa, 1995
72. PRZYWECKA -Samecka Maria: Drukarnstwo muzyczne w Europie do końca XVIII wieku. - Wrocław, 1987
73. RADOM - województwo / [oprac. informacji Lucjan Biliński]. - Warszawa, 1995
74. SIEDLCE - województwo / [oprac. informacji Mieczysław Szyszko]. - Warszawa, 1993
75. SIENKIEWICZ Henryk: List otwarty do J. C. Wilhelma II (Króla Pruskiego). - Lublin, 1992
76. SIERADZ - województwo / [oprac. informacji Maria Herman]. - Warszawa, 1993
77. SKIERKOWSKA Elżbieta: Wyspiański artysta książki. - Wrocław, 1960
78. SKIERNIEWICE - województwo / [oprac. informacji Elżbieta Jankowska]. - Warszawa, 1994

79. SKRZYPCZAK Andrzej: Sennewaldowie, księgarze i wydawcy warszawcy. - Wrocław, 1969
80. SŁOWNIK terminologiczny informacji naukowej /red. Maria Dembowska [i in.]. - Wrocław, Warszawa [etc.], 1979
81. SŁUPSK - województwo / [oprac. i red. Edward Jakimowicz]. - Warszawa, 1994
82. SOSIŃSKA-Kalata Barbara: Podręcznik UKD dla bibliotekarzy i pracowników informacji. - Warszawa, 1995
83. STRATY bibliotek w czasie II wojny światowej w granicach Polski z 1945 roku /[aut.] Barbara Bieńkowska.. - Warszawa, 1994
84. STRUMPH-Wojtkiewicz Stanisław: Książka szła za emigrantem. - Wrocław, 1963
85. SUWAŁKI - województwo / [oprac. informacji Marianna Łozowska, Alicja Sasin, Stanisław Staszkiwicz]. - Warszawa, 1994
86. SZYNDLER Bartłomiej: Bibliotekarska służba Stefana Żeromskiego. - Wrocław, 1977
87. ŚLADAMI edukacji bibliotekarskiej / [red. Hanna Zasadowa]. - Warszawa, 1995
88. ŚWIDEREK Anna, Nowicka Maria: Książka się rozwija. - Wrocław, 1970
89. TARGOWSKI Andrzej: Strategia i architektura systemów informatycznych przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej. - Warszawa, 1992
90. TARNOBRZEG - województwo / [oprac. informacji Wiesława Lelińska, Teresa Serwan]. - Warszawa, 1994
91. TOPOLSKA Maria Barbara: Czytelnik i książka w Wielkim Księstwie Litewskim w dobie Renesansu i Baroku. - Wrocław, 1984
92. W kręgu nauki i bibliotek / [Zespół Historyczno-Pamiętnikarski Okręgu Stołecznego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich]. - Warszawa, 1993
93. WASILEWSKA Władysława: Wiedza o książce. - Warszawa, 1966
94. WŁOCLAWEK - województwo / [oprac. informacji Krystyna Kuźmińska]. - Warszawa, 1995
95. WOJCIECHOWSKI Jacek: Podstawy pracy z czytelnikiem. - Warszawa, 1991
96. WSPÓLCZEŚNI polscy pisarze i badacze literatury /oprac. zespół pod red. Jadwigi Czachowskiej i Alicji Szałagan. T. 4: K. - Warszawa, 1996
97. WYSOCKI Adam: Mała poligrafia. - Warszawa, 1965
98. Z warsztatu bibliografa /Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. - Warszawa, 1991
99. ZIELONA GÓRA - województwo / [oprac. informacji Lucjan Biliński]. - Warszawa, 1995
100. ZYSKA Bronisław: Kwaśny papier. - Katowice, 1995

Oprac. Jacek Drogosz 

KRONIKA

KRONIKA BIBLIOTEK PUBLICZNYCH WOJEWÓDZTWA ZAMOJSKIEGO (II półrocze 1996 roku)

ZAMOŚĆ

lipiec / sierpień

„Letni wypoczynek” - konkurs plastyczny dla dzieci - Filia Nr 1

„Plastelinowe cudaczki” - konkurs plastyczny dla dzieci - Filia Nr 1

„Krzyżówki zgadywanki” - zajęcia w bibliotece w formie konkursów dla dzieci 8-9 -letnich - Filia Nr 1

Cykl imprez kulturalno-oświatowych dla dzieci z osiedla przygotowanych przez Filię Nr 2.

- konkursy zabawowe: „Szybkie myślenie”, „Ala sos. oko”, „Muzyczna paczka”, „Rymowanki”, „Puzzle z kartek pocztowych”, „Sztafeta do tłoczonej piłki”, „Telegramy”, „Sztuka współczesna”.
- konkursy plastyczne: „Okładka do książek H. Sienkiewicza”, „Okładka do książek Andersena”, „Okładka do książki M. Kownackiej”, „Projekt kartki-pocztówki wakacyjnej”, „Mój ulubiony bohater filmowy”, „Kim chciałbyś zostać”, „Ilustracje do bajek Grimma”, „Bohater z książek W. Disneya”.
- konkursy czytelnicze: „Książka moje hobby”, „Jaki to utwór”, „Czy jestem mądry”, „Godzina z rozrywką”, „Jeśli znasz to odgadniesz”.
- konkurs recytatorski: „Recytujemy utwory J. Tuwima”.

Zajęcia organizowane w ramach akcji Lato '96, odbywające się w każdej czwartek w miesiącach lipiec-sierpień - Filia Nr 4. W programie:

- „Jestem bardzo dobry z języka polskiego” - konkurs polonistyczny,
- „Zwierzęta moje hobby” - konkurs przyrodniczy,
- „Kolorowe malowanki” - konkurs plastyczny,
- „Rysunki kredą na chodniku” - konkurs plastyczny.

Spotkania dla niewidomych PZN - (czytanie artykułów z prasy, fragmentów z książek, wierszy, dyskusje i wspólne śpiewanie) - Filia Nr 3.

Wakacyjne spotkanie z dziećmi w każdy wtorek w miesiącach lipiec-sierpień - Filia Nr 8.

- konkursy czytelnicze: „Domino literackie”, „Rozsypane przysłowia”, „Krzyżówki i zagadki z różnych dziedzin”,
- konkurs literacki: „Napisać swój wiersz”,
- konkursy plastyczne: „Moje ulubione zakątki wakacyjne”, „Bohaterowie bajek”, „Akwarelowy bukiet kwiatów”, „Wycinanki z papieru”.

Cykl imprez kulturalno-oświatowych „Wakacje w bibliotece”, na który składały się: „Zgaduj zagadula” - zagadki literackie i konkursy - Filia Nr 9

„Moja przygoda wakacyjna”, „Klasyka polskiej poezji dziecięcej”, „A. Fredro jako bajkopisarz” - konkursy plastyczne - Filia Nr 9

„Ilustracje do książek J. Brzechwy” - konkurs czytelniczy - Filia Nr 10

„Poznajemy ortografię” - konkurs ortograficzny - Filia Nr 10

„Szukamy warzyw i zwierząt” - konkurs literacki - Filia Nr 10

„Lepimy zwierzęta i warzywa z plasteliny” - konkurs plastyczny - Filia Nr 10

„Warto być mądrym” - konkurs czytelniczy - Filia Nr 10

„Godzina z rozrywką”, „Bajeczna mieszanka”, „Rozwijamy spostrzegawczość” - konkursy zabawowe - Filia Nr 10

„Krajobraz latem”, „Jak spędzam wakacje” - konkursy plastyczne - Filia Nr 10

„Wakacje w bibliotece” - blok imprez kulturalno-oświatowych odbywających się w każdy czwartek miesiąca. Zajęcia przygotowane przez Filię Nr 11. W programie m. i.:

- „Czy znasz twórczość J. Brzechwy” - zagadki literackie,
- „Mówimy wiersze J. Brzechwy” - konkurs recytatorski,
- „Konkurs wiedzy o Roztoczu”,
- „Książki, które czytamy” - konkurs literacki,
- Gry i zabawy literackie: „Zabawy słowem”, „Kto wymyślił Misia Uszatka”, „Godzina z rozrywką”,
- Konkursy plast.: „Moje wakacje”, „Wakacje na Roztoczu”, „Bajki A. Fredry”.

wrzesień

Jan Kasprzowicz (1860-1926) - wystawa tematyczna przygotowana przez Dział Informacyjno-Bibliograficzny WiMBP

Zorganizowano 3 spotkania z panią Barbarą Rybatłowską - autorką biografii znanych postaci życia filmowego, teatralnego - WiMBP. Spotkania odbyły się w Filii Nr 2, Liceum Społecznym oraz w GBP Łabunie.

„Ilustracje do książek Cz. Janczarskiego” - konkurs plastyczny - Filia Nr 2

„Przekładaniec” - konkurs czytelniczy - Filia Nr 2

„Dookoła słowa” - konkurs czytelniczy - Filia Nr 2

„Ilustracje do książek S. Lema lub M. Krüger” - konkurs plastyczny - Filia Nr 10

„Mój komiks” - rozstrzygnięcie konkursu - Filia Nr 11

„Informacyjna funkcja bibliotek” - dwie wycieczki do biblioteki dla uczennic Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Zamościu - Filia Nr 11

październik

„Czy w literaturze współczesnej powstają arcydzieła” - wykład prof. dra hab. S. Żaka, wygłoszony podczas szkoleń kierowników samorządowych placówek bibliotecznych - WiMBP. Szkolenia odbyły się w dniach 2-3 października w rejonach: Zamość, Hrubieszów, Biłgoraj, Tomaszów Lub.

„Fascynujący świat J. Verne” - konkurs plastyczny - Filia Nr 2

Szybkie myślenie” - konkurs zabawowy - Filia Nr 2

„Jesienne malowanie” - konkurs plastyczny - Filia Nr 8

- „Origami” - konkurs plastyczny - Filia Nr 9
„Kolory jesieni” - konkurs plastyczny - Filia Nr 10
„Złota Polska Jesień” - konkurs plastyczny - Filia Nr 11

listopad

- „Turniej przyrodniczy” - Filia Nr 2
„Rebusy ortograficzne” - konkurs ortograficzny - Filia Nr 4
„Co przynosi nam jesień” - konkurs plastyczny - Filia Nr 8
„Ważne daty” - konkurs historyczny - Filia Nr 8
„Bohaterowie książek H. Sienkiewicza” - konkurs plastyczny - Filia Nr 9

grudzień

- „Książka dla przyjaciela” - podsumowanie woj. konkursu (9.12.1996) - WiMBP
„Przystanek - Biblioteka” - podsumowanie woj. konkursu (12.12.1996) - WiMBP
„Św. Mikołaj” - konkurs plastyczny - Filia Nr 1
„Najpiękniejsze drzewko świąteczne” - konkurs plastyczny - Filia Nr 4
„Ozdoby choinkowe” - konkursy plastyczne - Filia Nr 8, 10
„Mikołajki w bibliotece” - zajęcia plastyczne - Filia Nr 11
„Przed gwiazdką” - spotkanie w bibliotece - Filia Nr 11

ALEKSANDRÓW

lipiec / sierpień

- „Z książką na wesoło” - impreza dla dzieci i młodzieży - GBP
„Mój mały przyjaciel z książeczki” - konkurs czytelniczy - GBP

wrzesień

- „Książka dla przyjaciela” - etap gminny konkursu - GBP
„Niespokojne godziny” - dyskusje nad książką I. Jurgielewiczowej - GBP

październik

- „Dzień otwartych drzwi” - Jubileusz 40-lecia GBP w Aleksandrowie obchodzony dnia 23. 10. 1996 r. - GBP

listopad

- „Refleksja i poezja” - wieczór poetycki - GBP
Spotkanie z dzieckiem zamojszczyzny - panią Stefanię Czerwonkę - GBP

grudzień

- „Mikołaj w bibliotece” - impreza biblioteczna dla dzieci - GBP

BELŻEC

lipiec / sierpień

- „Spotkania w bibliotece” - cykl imprez dla dzieci-GBP

wrzesień

- „Ze świata wyobraźni” - konkurs literacki-GBP

listopad

- „Wieczór wróżb andrzejkowych” - impreza biblioteczna-GBP

grudzień

„Stroiki świąteczne” - pokaz układania-GBP

BILGORAJ MBP

lipiec / sierpień

„Wakacyjna przygoda” - konkurs plastyczny - Filia Nr 3

„Książka i biblioteka” - konkurs czytelniczy - Filia Nr 1

wrzesień

„Książka dla przyjaciela” - podsumowanie konkursu - Filia Nr 1

październik

„Opowieści o rzeczach powszednich” - impreza czytelnicza - Filia Nr 3

grudzień

„A. Mickiewicz; jego życie i twórczość” - pogadanka - Filia Nr 1

„Dziadek do orzechów” - głośne czytanie - Filia Nr 3

„H. Ch. Andersen i jego baśnie” - spotkanie z dziećmi z klubu „Iskierka”
i „Trzynastka” - Filia Nr 4

„Najciekawsza książka przeczytana w 1996 roku” - dyskusja - Filia Nr 5

BISZCZA

wrzesień

„Opis najciekawszej przygody lata” - konkurs - FB Bukowina

październik

„Wieczór poezji W. Szymborskiej” - GBP

listopad

„Brzechwa i inni” - wieczór poezji i piosenki dziecięcej - GBP

„Święto Niepodległości” - akademie - GBP

„Wieczór andrzejkowy” - impreza wiązana - FB Bukowina

grudzień

„Wieczór wigilijny dla samotnych” - GBP

„Spotkanie z Mikołajem” - impreza biblioteczna dla najmłodszych - GBP

„Stroik świąteczny” - konkurs - FB Bukowina

DOLHOBYCZÓW

lipiec / sierpień

„Ulubiony bohater utworów J. Brzechwy” - konkurs rysunkowy - GBP i FB Hulcze

„Biblioteczne Koło Fortuny” - FB Przewodów

wrzesień / październik

„Kompozycje z suchych kwiatów i skóry” - konkurs plastyczny - GBP

„Obrazek z wakacji” - konkurs rysunkowy - FB Przewodów

„Sięgnij po książkę”, „Z Tuwimem weselej” - inscenizacje w wykonaniu dzieci
z kółka teatralnego działającego przy bibliotece - FB Przewodów

listopad / grudzień

- „Gałązka rozmarynu” - montaż słowno-muzyczny - FB Przewodów
- „Sienkiewicz znany i lubiany” - konkurs czytelniczy - FB Hulcze
- „Blżej Danii i Andersena” - konkurs czytelniczy - FB Przewodów
- „Ozdoby choinkowe” - konkurs plastyczny - FB Hulcze
- „Stroik świąteczny” - konkurs plastyczny - FB Przewodów

FRAMPOL

lipiec / sierpień

- „Dni Gminy Frampol” - konkurs rysunkowy - MGBP

październik

Biblioteka w Radzięcinie otrzymała nowy lokal o pow. 40 m²

listopad

- „Polska Niepodległa” - akademia - MGBP
- „Poranek bajek dla najmłodszych” - FB Teodorówka

grudzień

- „Przy choince” - impreza biblioteczna - MGBP
- „Dzieje książki” - lekcja biblioteczna - MGBP
- „Dziewczynka spoza szyby” - dyskusja nad książką - FB Wola Radzięcin

GORAJ

lipiec / sierpień

- „Bajki pana Bałagana” - głośne czytanie - GBP

listopad

- „Raport o chorej ziemi” - odczyt - GBP

grudzień

- „Żeromski - poeta i malarz kwiatów” - montaż - GBP
- „Poszła w las nauka” - inscenizacja - GBP

HORODŁO

październik / grudzień

- „Moje ulubione lektury nieobowiązkowe” - konkurs rysunkowy - FB Strzyżów
- „Najpiękniejsza kartka świąteczna” - konkurs rysunkowy - GBP
- „Krajobraz zimowy” - konkurs rysunkowy - GBP

HRUBIESZÓW

grudzień

- „Życie na poczekaniu” - montaż poetycko-muzyczny wierszy W. Szymborskiej - MBP
- „Słowo o poezji noblistki” - pogadanka - MBP
- „Święta Bożego Narodzenia w tradycji i kulturze” - pogadanka - MBP Filia Nr 1

IZBICA

wrzesień

„Pożegnanie lata” ognisko - FB Wólka Orłowska

październik

„Dzień Nauczyciela” - montaż - FB Wólka Orłowska

grudzień

„Wieczór kolęd” - FB Tarnogóra wspólnie z GOK

JARCZÓW

lipiec / sierpień

„Wierszykarnia Pana Brzechwy” - konkurs literacki - FB Gródek

październik

„Sercem za serce” - montaż literacki z okazji Dnia Nauczyciela - GBP

listopad

Żywnienie antycholesterolowe z praktycznym pokazem - impreza zorganizowana wspólnie przez GBP i WOPR w Sitnie

grudzień

„Świąteczna kartka” - konkurs plastyczny - FB Gródek

JÓZEFÓW

lipiec / sierpień

„Piosenka turystyczna” - impreza zorganizowana przez MGBP

„Festiwal Kultury Ekologicznej” - impreza zorganizowana przez MGBP

wrzesień

„Zabytki Józefowa” - lekcja biblioteczna - MGBP

listopad

„Król lew” - wieczór opowiadań - MGBP

grudzień

„Zima w literaturze dla dzieci” - konkurs plastyczny - MGBP

KOMARÓW

lipiec / sierpień

„Pocztówka z wakacji” - konkurs plastyczny - FB Zubowice

październik

„Nauczyciel w karykaturze” - konkurs plastyczny - GBP

grudzień

„Przed gwiazdką” - impreza artystyczna - GBP

KRASNOBRÓD

lipiec / sierpień

„Wieczór autorski ks. Krzysztofa Guzowskiego” - MGBP

wrzesień

„Zabytki sakralne Krasnobrodu” - promocje publikacji M. Kościńskiego - MGBP

„Ginący świat przyrody” - otwarcie wystawy poplenerowej - MGBP

KRYNICE

wrzesień

„W rocznicę września 1939” - montaż słowno-muzyczny - FB Dzierążnia

listopad

„Obyczaje andrzejkowe” - gry, zabawy wróżby - GBP

„Z lekturą na wesoło” - konkurs literacki - GBP

„Ta co nie zginęła” - montaż słowno-muzyczny - FB Dzierążnia

grudzień

„Przed zapaleniem choinki” - montaż słowno-muzyczny - GBP

KSIĘŻPOL

październik

„ABC dobrego wychowania” - lekcja biblioteczna - FB Rakówka

„Święta w moim domu” - konkurs rysunkowy - GBP

LUBYCZA KRÓLEWSKA

lipiec / sierpień

„Robótki z papieru” - konkurs plastyczny - GBP

„Zręczne ręce” - konkurs plastyczny - GBP

wrzesień

„Piękno jesieni” - konkurs plastyczny GBP

listopad

„Andrzejkowe wróżby” - impreza biblioteczna - FB Hrebenne

grudzień

„Mikołajki w bibliotece” - impreza biblioteczna - GBP i FB Hrebenne

„Stroiki świąteczne” - konkurs plastyczny - GBP i FB Hrebenne

ŁASZCZÓW

październik

„Książka dla przyjaciela” - podsumowanie konkursu - GBP

ŁUKOWA

lipiec / sierpień

„Zgadnij kim jesteś” - zabawa literacka - GBP

„Powstanie Warszawskie” - pogadanka tematyczna - GBP

wrzesień

„Dzień chłopca” - apel - GBP

październik

„W. Szymborska - laureatka nagrody Nobla” - pogadanka - GBP

listopad

„Andrzeju, Andrzeju” - apel - GBP

„Tajemnice Wigilijnej Nocy” - apel - GBP

„Mikołaju, Mikołaju” - apel - GBP

MAJDAN GÓRNY - GBP TOMASZÓW LUB.

październik

„Maria Kownacka” - wieczór literacki - GBP

„Julian Tuwim poeta znany i lubiany” - konkurs czytelniczy - GBP

grudzień

„Ozdoby na choinkę” - konkurs plastyczny - FB Łaszczówka

„Przy choince” - impreza biblioteczna - GBP

MIĄCZYN

sierpień

„Wieczór pieśni pielgrzymkowych” -GBP

październik / grudzień

„Przystanek biblioteka” - konkurs na wspomnienia - GBP

„Książka dla przyjaciela” - podsumowanie konkursu czytelniczego - GBP

„Św. Mikołaj” - konkurs plastyczny - FB Horyszów Ruski

MIRCZE

lipiec / sierpień

„Dzień Mircza” - impreza plenerowa - GBP

„Najciekawszy dzień w czasie wakacji” - konkurs rysunkowy - FB Stara Wieś

grudzień

„Kopciuszek” - sztuka w opracowaniu M. Stadryniak i Cz. Woźniak - GBP

NIELISZ

lipiec / sierpień

„Kalambury” - konkurs dla dzieci - GBP

„Dzieje i budowa książki” - lekcje biblioteczna - GBP

„Południowa przerwa na zabawę” - gry i zabawy z dziećmi - GBP

OBSZA

lipiec / sierpień

„Spotkanie z Koziołkiem Matołkiem” - głośne czytanie - GBP

„Jak spędziłem wakacje” - pogadanka - GBP

wrzesień

„Zbiory jesień” - zgaduj zgadula - GBP

„Uczeń w wypożyczalni”, „Zawartość treściowa książki” - lekcje bibl. - FB Zamch

październik

„M. Konopnicka - dzieciom” - konkurs czytelniczy - GBP

„H. Sienkiewicz - życie i twórczość” - konkurs - FB Zamch

„W. Szyborska” - wieczór literacki - FB Zamch

listopad

„Co wiesz o H. Sienkiewiczu” - konkurs - GBP

„Historia i legendy” - konkurs - FB Zamch

„Jaką postacią z bajki chcę być” - konkurs - FB Zamch

grudzień

„Najciekawsza ozdoba choinkowa” - konkurs - GBP

„Konkurs na opowiadanie bożonarodzeniowe” - FB Zamch

„Ilustracje do baśni Andersena” - konkurs - FB Zamch

POTOK GÓRNY

lipiec / sierpień

„W losie Ojczyzny swej wziąć udział” - lekcja biblioteczna - GBP

Po 12 latach pracy w bibliotece odeszła na emeryturę pani Marianna Kobylas - FB Lipiny Dolne

wrzesień

„Uczymy się korzystać z katalogów” - lekcja biblioteczna - GBP

listopad

„Droga do niepodległości” - impreza - GBP

grudzień

„Wieczór baśni dla najmłodszych” - GBP

„Przed choinką” - impreza czytelnicza - GBP

RACHANIE

listopad

„W kręgu sienkiewiczowskich bohaterów” - konkurs czytelniczy - GBP i FB Woźuczyn

RADECZNICA

lipiec / sierpień

„Wakacyjna przygoda z książką” - konkurs plastyczny - GBP

„Zamość - miasto idealne” - konkurs czytelniczy o Zamościu - GBP

RUDNIK

lipiec

„Ilustracja do utworu J. Brzechwy” - konkurs rysunkowy - GBP

wrzesień

„M. Krüger i jej twórczość” - lekcja biblioteczna - GBP

październik

„Książka dla przyjaciela” - podsumowanie konkursu

„Zapoznanie z księgozbiorem podręcznym” - lekcje biblioteczna - GBP

listopad

„Zwierzęta w przyrodzie” - lekcja biblioteczna - GBP

„J. Porazińska i jej twórczość” - spotkanie w bibliotece i dyskusja nad utworami J. Porazińskiej - GBP

grudzień

„Zaczarowany świat w książkach W. Disneya” - głośne czytanie książek „Król Lew”, „Piękna i Bestia”, „Mała Syrenka”

SITANIEC

lipiec / sierpień

„Konkurs na znaną postać naszych lektur” - FB Wysokie

„Turniej szachowo-warcabowy” - FB Wysokie

„Prezentacje piosenki wakacyjnej” - FB Wysokie

Cykl zajęć z dziećmi odbywających się raz w tygodniu w okresie wakacji -

FB Mokre

wrzesień

Rozstrzygnięcie konkursu na najładniejszy zielnik - FB Wysokie

Konkurs wiedzy o Henryku Sienkiewiczu - FB Płoskie

„Moja mała Ojczyzna”, „Mój ulubiony bohater”, „Okładka do książki H. Sienkiewicza” - konkursy plastyczne - FB Płoskie

październik

„Interpretacja wiersza o tematyce jesiennej” - FB Wysokie

Udział w zlocie grup harcerskich „Piosenka Turystyczna Siedliska' 96” - GBP,

FB Płoskie, FB Kalinowice, FB Lipsko

listopad

Uroczystość patriotyczna „Święto Niepodległości” - GBP

Konkurs wiedzy historycznej „Święto Niepodległości” - FB Zawada,

FB Mokre, FB Płoskie, FB Kalinowice

„Spotkanie andrzejkowe” - zabawy i wróżby - FB Mokre

„Moja ulubiona baśń” - konkurs plastyczny - FB Kalinowice

grudzień

„Konkurs na stroik świąteczny” - GBP, FB Kalinowice

Ogłoszenie konkursu „Moje drzewo genealogiczne” - FB Wysokie

Pogadanka o Św. Mikołaju - FB Kalinowice

SÓL - GBP BIŁGORAJ

lipiec / sierpień

„Plastelinowe postacie bajkowe” - konkurs plastyczny - FB Dąbrowica

„Bohaterowie baśni Andersena” - konkurs rysunkowy - FB Dereźnia

„Pożegnanie wakacji” - impreza wiązana - FB Hedwiżyn

„Rzepka J. Tuwima” - inscenizacja wiersza - FB Korytków Duży

wrzesień

„Ulubieni bohaterowie w karykaturze” - konkurs plastyczny - FB Korytków Duży

„Jesień” - konkurs plastyczny - FB Bukowa

„Sercem za serce” - apel z okazji KEN - FB Dąbrowica

„Święto pieczonego ziemniaka” - impreza wiązana - FB Hedwiżyn

„Jaka to bajka” - zgaduj zgadula - FB Hedwiżyn

„Zapoznaję się z biblioteką” - lekcja biblioteczna dla przedszkolaków - FB Korytków Duży

listopad

„Ta co nie zginęła” - apel z okazji Święta Niepodległości - GBP

„Wieczór andrzejkowy” - impreza wiązana - GBP i FB Hedwiżyn

„Czy znasz Krzyżaków H. Sienkiewicza” - konkurs czytelniczy - FB Dąbrowica

„Antologia jesieni” - wieczorek poetycki - FB Korytków Duży

grudzień

„Pejzaże zimy” - konkurs plastyczny - GBP

„Narkomania - co to jest” - pogadanka - FB Korytków Duży

STARY ZAMOŚĆ

sierpień

Zorganizowano 2 wycieczki jednodniowe:

Łañcut - Leżejsk: GBP

Kozłówka - Kazimierz Dolny: GBP

wrzesień

2 kiermasze książki - zorganizowane podczas obchodów „Święta Plonów” i „Dni miejscowości”

SUSIEC

lipiec / sierpień

„Losowanie nagrody miesiąca” - cykl imprez - GBP

„Najlepszy czytelnik wakacji” - podsumowanie konkursu - FB Majdan Sopocki

wrzesień

„Rocznica września” - montaż słowno-muzyczny - GBP

„Barwy jesieni” - konkurs rysunkowy - FB Kunki

listopad

„Andrzejkowe wróżby” - spotkanie w bibliotece - GBP

grudzień

„Tradycje Świąt Bożego Narodzenia” - konkurs czytelniczy - GBP

„Pilny list do Św. Mikołaja” - impreza biblioteczna - FB Majdan Sopocki

„Stroiki świąteczne” - spotkanie w bibliotece - FB Kunki

TARNAWATKA

lipiec / sierpień

„Najlepszy czytelnik wakacji” - podsumowanie konkursu - GBP

wrzesień

„Suche bukiety” - konkurs plastyczny - GBP

listopad

„Czy znasz książki Jana Brzechwy” - konkurs czytelniczy - GBP

grudzień

„Przed zapaleniem choinki” - wieczór literacko-muzyczny - GBP

TARNOGRÓD

listopad

„W tajemniczym ogrodzie” - wieczór baśni - MGBP

„Polska moja Ojczyzna” - lekcje biblioteczna - MGBP

„Między Wisłą a Bugiem” - sejmik regionu - MGBP

TELATYN

lipiec / sierpień

„Wakacyjne spotkanie przy ognisku” - gry, zabawy, konkursy - GBP

wrzesień

„Cyprian Kamil Norwid” - wieczornica literacka - GBP

grudzień

„Mój ulubiony pajac Pinokio” - konkurs rysunkowy - GBP

„Zabawa słowem” - konkurs czytelniczy - GBP

TERESZPOL

lipiec / sierpień

Wieczory czytanych „Bajek Polskich” - GBP

„Moje wymarzone wakacje” - konkurs - GBP

grudzień

Wieczór opłatkowy dla samotnych - GBP

TOMASZÓW LUB. - MBP

lipiec / sierpień

„Parada konkursów” - cykl pięciu konkursów - FB LOK

„Turniej wiedzy o książce i bibliotece” - FB LOK

wrzesień

„Młody konstruktor” - konkurs modelarski - MBP

„Konkurs nad konkursem” - cykl konkursów - FB LOK

październik

„Papierowe zabawki” - konkurs plastyczny - MBP

listopad / grudzień

Wydano 2 numery pisma dla młodzieży „SZOK” - FB LOK

TRZESZCZANY

sierpień

„Zakończenie wakacji” - impreza biblioteczna (konkursy, zabawy ruchowe) - GBP

grudzień

„Świat ludzi i zwierząt” - konkurs rysunkowy - GBP

„Poezja religijna” - konkurs recytatorski - GBP

TYSZOWCE

październik

„Książka dla przyjaciela” - podsumowanie konkursu - GBP

„Ochrona środowiska naturalnego” - konkurs rysunkowy - FB Perespa

grudzień

„Ozdoby na choinkę” - konkurs plastyczny - GBP

UCHANIE

sierpień

„Kto czyta ten wie” - impreza biblioteczna - GBP

„Literatura i znaleziska archeologiczne” - wystawa - FB Jarosławiec

grudzień

„Choinka moich marzeń” - konkurs rysunkowy - GBP

WERBKOWICE

sierpień

„Śpiewać każdy może” - konkurs - FB Honiatycze

„Czytam książki” - konkurs czytelniczy - FB Honiatycze

„Moje wakacje” - konkurs rysunkowy - FB Honiatycze

„Moje marzenia” - konkurs rysunkowy - FB Gozdów

październik - grudzień

„Jesień w ogrodzie, lesie i na polu” - konkurs plastyczny - FB Hostynne

„Bukiety z suszonych kwiatów i roślin” - konkurs plastyczny - FB Gozdów

„Projektuję okładkę do książki” - konkurs plastyczny - FB Turkowice

„Życie i twórczość H. Sienkiewicza” - konkurs czytelniczy - FB Turkowice

ZAKRZEW

lipiec

„Z ortografią na wesoło” - konkurs - GBP

„Moja zabawa z przyrodą” - konkurs literacki - GBP

„Domino literackie” - konkurs GBP

grudzień

„Z literaturą na wesoło” - konkurs - GBP

ŻÓŁKIEWKA

sierpień

„Rocznica pacyfikacji wsi Władysławów i Chłaniów” - program recytatorski - GBP i O. K. S.

Wrzesień

„Gminne Święto Plonów” - przygotowanie imprezy - GBP

październik

„Święto pieczonego ziemniaka” - konkursy - GBP


listopad

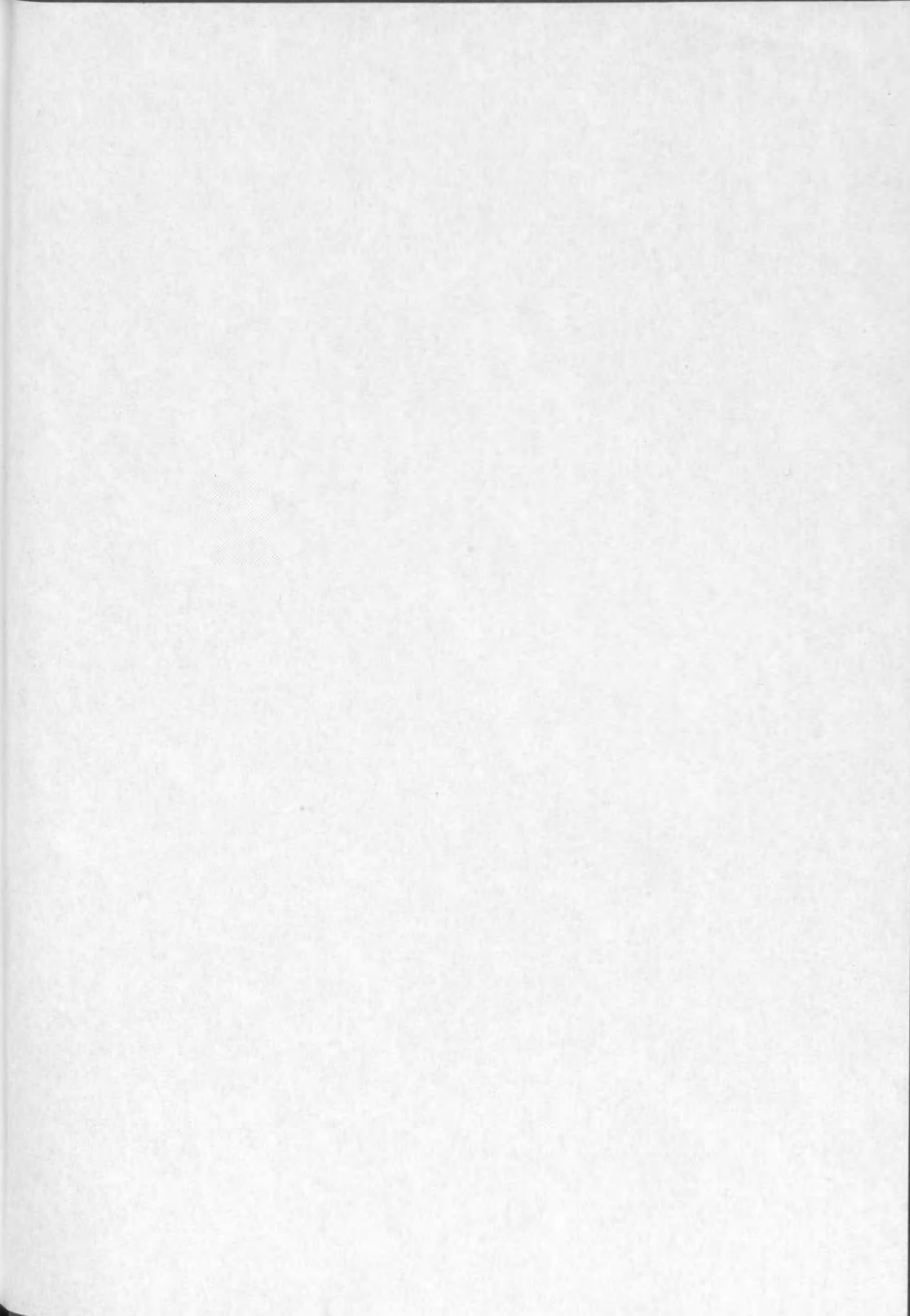
Obchody „Święto Niepodległości” - GBP

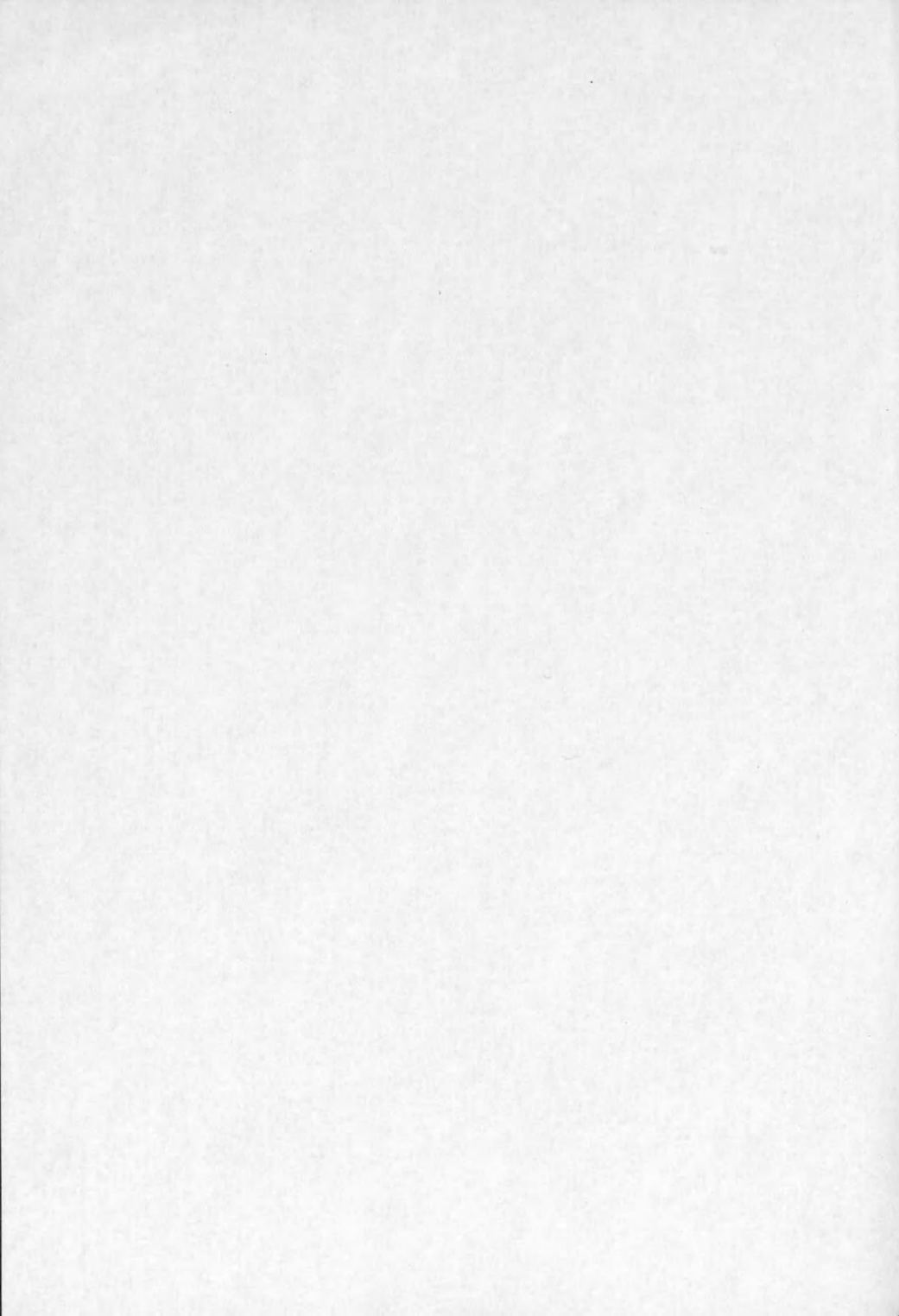
grudzień

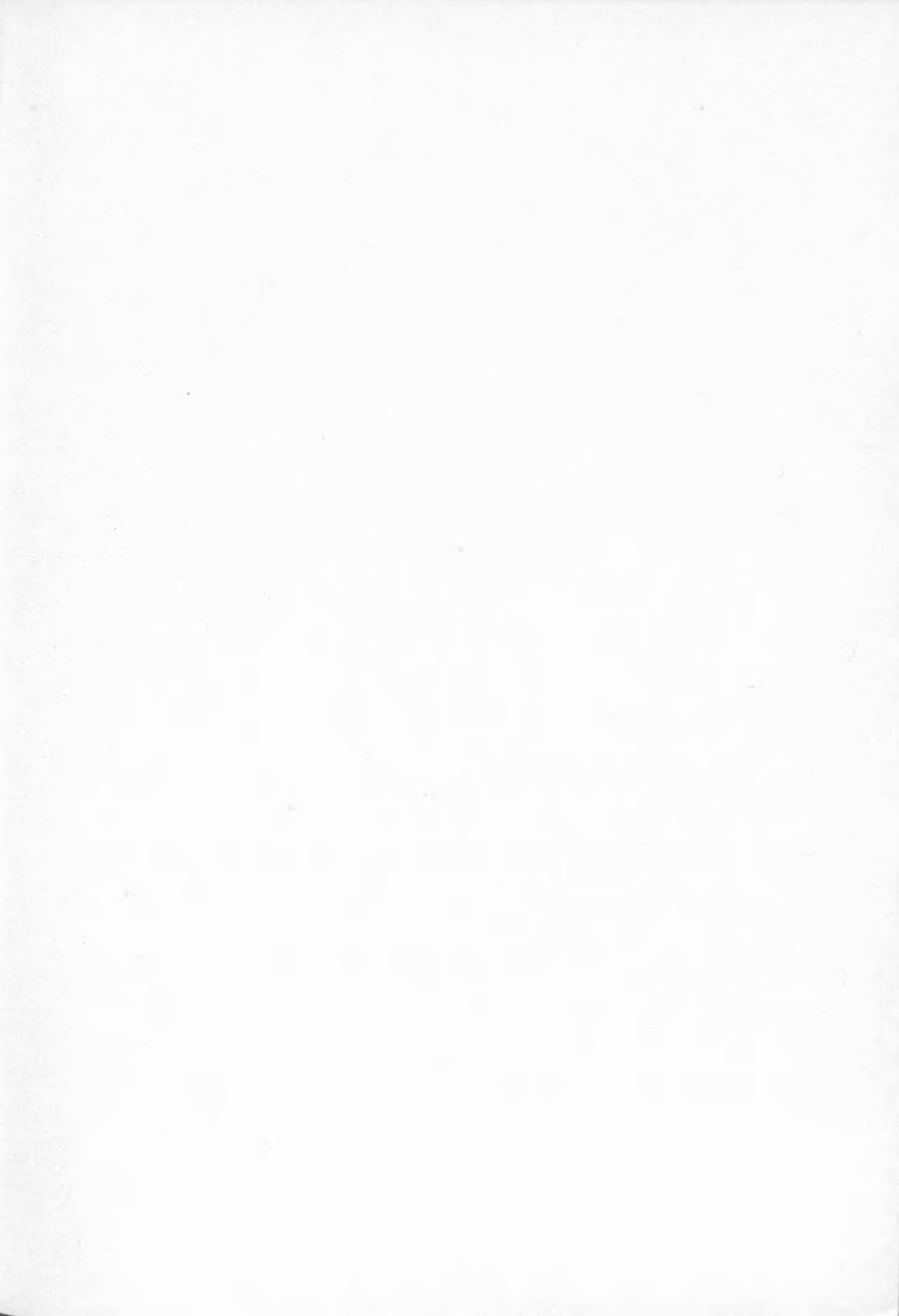
„Spotkanie z Mikołajem” - występ dziecięcego zespołu teatralnego i tanecznego - GBP

„Tradycyjne chodzenie z Herodem” - impreza świąteczna - GBP

Oprac. Halina Zielińska, Anna Kuszczak,
Feliksa Niemiec, Dorota Mach 







WAŻNIEJSZE DOSTRZEŻONE BŁĘDY

Str.	Wiersz	Jest	Powinno być
11	18 od d.	działalność	działalności
11	11 od d.	tej	jej
11	2 od d.	inspiracje	inspiracją
12	9 od g.	dokonanie	dokonania
23	1 od g.	zdobywa	zdobywają
23	19 od g.	Brawo Girl	Bravo Girl
23	17 od d.	Praktyczną elektronikę	Elektronikę Praktyczną
23	17 od d.	Poznaj świat	Poznaj Świat
23	16 od d.	Mówią Wieki	Mówią wieki
23	16 od d.	Czwarty wymiar	Czwarty Wymiar
23	14 od d.	Życie na gorąco	Życie na Gorąco
32	4 od g.	Ewa Kordczyk	Ewa Korolczyk
32	9 od g.	ponosiło	poniosły
49	14 od g.	Wiera Budalska	Wiera Badalska
51	15 od d.	A. B. Bobrowski	A. B. Dobrowolski
53	2 od d.	dłużej	co dłużej
54	7 od g.	kształcie	kształćcie
54	18 od d.	uczyńszymi	uczeńszymi
54	3 od d.	Podajbyś	Bodajbyś
56	13 od g.	Życie	Życia
56	11 od d.	<i>na świecie</i>	<i>na ścianie</i>
56	10 od d.	<i>i stukanie</i>	<i>i stuknie</i>
56	8 od d.	<i>w dwumiarowym</i>	<i>w dwuwymiarowym</i>
57	11 od g.	<i>nad zmarłym</i>	<i>nad zmarłymi</i>
58	10 od g.	<i>cebula</i>	<i>cebula</i>
58	16 od g.	<i>U nas</i>	<i>W nas</i>
58	18 od g.	<i>inferno</i>	<i>inferno</i>
58	17 od d.	<i>wielokroć</i>	<i>wielekroć</i>
59	6 od g.	Samuela Backetta	Samuela Becketta
77	9 od g.	Nowa	Nowe
83	14 od g.	Januszkiewicz T.	Januszewski T.
106	18 od d.	Barbarą Rybatłowską	Barbarą Rybałtowską

1997/1 (5)